



KRYSZYNA BOGLAR

SZANISZLÓ KIRÁLY ÓRÁJA



KRYSTYNA BOGLAR SZANISZLÓ KIRÁLY ÓRÁJA

DELFIN KÖNYVEK

Szerkeszti RÓNASZEGI MIKLÓS

Előkészületben

SZOMBATHY VIKTOR

AZ ÓRNASZÁD FOGLYAI

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ BUDAPEST, 1977

KRYSTYNA BOGLAR

SZANISZLÓ KIRÁLY ÓRÁJA

REGÉNY

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ BUDAPEST, 1977

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült

KRYSTYNA BOGLAR

GDZIE JEST ZEGAR MISTRZA KUKULKI?

Nosza Ksiegarnia, Warszawa, 1973

Fordította CSERVENITS JOLÁN

KONDOR LAJOS *rajzaival*

© Cservenits Jolán, 1977

Hungarian translation

ISSN 0324-3222

ISBN 963 11 0701 9

ELSŐ FEJEZET

Álmatag augusztusi délután volt. Kánikula. Mintha egy hatalmas tűzrakás árasztaná a forróságot. Úgy rémlett, a fehéren izzó napkorong alászállt, s az óvárosi háztetőkön állapotodott meg. A tikkadt galambok nehézkesen lépegettek a macskaköveken. A kút árnyékában egy nagy vörös macska heverészett, lustán nyalogatva a mancsát. Csend.

Olek felkuperodott a kőfalra, és hunyorogva nézett a szeméttároló felé. A finom ebéd – a málnalekváros palacsinta – emléke elégedett mosolyt csalt az arcára, ám ez is hamar elillant, s maradt az unalom. Körülnézett az udvaron. Az ablakok gondosan elfüggönyözve, az első emeleti balkonokról bánatosan csüng a fonnyadt hajnalka. A két udvart elválasztó kőív élesen rajzolódik a kék égboltra. A félhomályos lépcsőház kellemes hűvöset ígérve csábít.

Olek felállt, és elindult az árnyék felé. Figyelmesen nézegette a nagy köveket és az imitt-amott vedlő vörös téglafalat. „Nagyon régi lehet ez a fal” – gondolta, tenyerét végighúzva az érdes felületen. Csodálattal vette szemügyre a levélmintás kovácsoltvas kaput.

– Szép! – dünnyögte, s leült egy fényesre koptatott, sima kőre. Unatkozott.

Határozottan elege volt ebből a városból, holott csak két napja lakott benne. Kurkowból jött fel Varsóba, egy szép, a virágzó repcétől sárgálló, kakasszótól hangos, mozgalmas kis faluból. Olek, mint a falun élő gyerekek általában, szerette a tág határt, a tarka szőnyegként elterülő mezőket, az út menti fűzfákat s a kis tavat, amelyen fehér tündérrózsák lebegtek. Itt, ezen a fel-

5

forrósodott, köves udvaron úgy érezte magát, mint egy fáskamrába zárt kiscsikó.

Annak idején Olek egykedvűen fogadta a hírt, hogy Marcjanna néni meghívta őt két hétre Varsóba. Röviden ezt írta a néni: „Küldjétek el Oleket, hadd ismerje meg a fiú a fővárost, elvégre már, ötödikes, hát szükséges.”

Ez az utolsó szó: „szükséges”, amelyet Marcjanna néni vastagon aláhúzott, végül is mindent eldöntött. Édesanya gondterhelten nézegette Olek kopottas rövidnadrágját, édesapa pedig mélyen elgondolkozott, és nem mondott semmit.

És Olek elutazott Varsóba. Böröndjében nyirkos ruhába csavart friss falusi túró és vaj lapult;. Egyedül ült az üres vonatfülkében, de természetesen a kalauz bácsi gondjaira bízták őt.

Azután következett a varsói pályaudvar, az Olek fáradt szemét kápráztató fények, a gépkocsilárma, a villamosok zaja, a vágató autóbuszokból áradó kipufogógáz. Tömeg, kavargás – s végül Marcjanna néni ölelő karjai.

Olek sokáig aludt, s amikor másnap reggel megtette első sétáját a városban, nem győzött csodálkozni. Mindez tegnap történt. Ma már Marcjanna nénit, aki az egyik óvárosi ház gondnoka volt, annyira lekötötték bokros teendői, hogy nem tudott kis unokaöccsével foglalkozni. Olek tehát mozdulatlanul gubbasztott a műemlék ház kapujában levő kövön, lehunyta a szemét, melyet égetett a forróság.

Kopp-kopp, kopp-kopp...

Olek felnyitotta a szemét. A zaj az udvar mélyéből hallatszott, s a kapu felé közeledett. Nem sokkal később egy kislány jelent meg a fényben, ugrókötéllal. Vidáman ugrált, lófarokba kötött haja mulatságosan libegett a feje búbján. Amikor meglátta a mozdulatlanul ülő ismeretlen fiút, megtorpant. Összehúzott szemében a csodálkozás fénye villant meg. Közelebb lépett, és figyelmesen vizsgálgatta Olekot. Szív formájú arca volt, fürge pillantású feke-

6

te gombszeme, s a szája szüntelenül mozgott: gondosan rágott valamit.

– Ez Radek helye – jelentette ki végül a köre mutatva, amelyen Olek ült.

– És aztán? – csodálkozott a fiú.

– És neked nem szabad itt ülnöd! Ez Radek helye! – Ismételte csökönyösen, és szájából kivette a golyóvá gyúrt rágógumit.

Olek vonakodva állt fel. Megfordult, és szó nélkül odébb ment, a tágas kapualj végébe. Neki támaszkodott a vasrácsnak, ujjaival gépiesen babrálta a téglák közeit. Akkor sem fordult meg, amikor lépteket hallott, s valaki megállt a háta mögött.

– Ugye, te vagy Marcjanna néni unokaöccse?

Olek vonakodva odafordult. Lenszőke, borzas fejű, sovány kisfiú állt ott, fehér ingben, sötétkék rövidnadrágban, amelyben a lábai olyanok voltak, mint két gyufaszál.

– A te köveden ült! – panaszkolta a kislány, s szájából ismét kivette a rágógumit.

– A kövön ült? – kérdezte a jövevény.

– De én nem engedtem meg neki! Kérsz rágógumit? -kérdezte reménykedve, s a kis golyót a fiú felé nyújtotta.

– Mi jutott eszedbe! – kiáltotta a fiú, s undorral félrefordította a fejét. – Hiszen már rágtad! Láttam, a szádból vetted ki!

– Na és? – csodálkozott őszintén a kislány. – Még egészen jó.

– Ez Kaska – mondta a fiú Oleknak. – Engem pedig Radeknak hívnak. Itt lakom az első emeleten.

Olek egyik lábáról a másikra helyezkedett. Fogalma sem volt, mit kellene most mondania. Valahová oldalra nézett, kifejezéstelen arccal.

– Ha nincs kedved beszélgetni, úgy is jó! – mondta Radek vállat vonva. És ekkor Olek megpillantotta az oldalán himbálódzó fényképezőgépet. Már-már nyitotta a száját,

7

hogy mondjon valamit, de Radek elindult az utca felé, Kasia a nyomában, szökellve, az ugrókötelet lóbálva.

Olek ellökte magát a faltól, és bátortalanul indult a napfényben fürdő udvar felé. A fal tövében még bimbós körömvirágok aszalódtak a napon. Valamelyik lépcsőházban hangos csattanással kinyílt egy ajtó, nem sokkal ezután két fiú jelent meg az udvaron, piros labdával. Olek behúzta a nyakát, amikor a célját tévesztett labda a gyepen kötött ki, lehangolva sárga virágokat.

– Darek, dobd ide a labdát! No, mozogj már!

– Te mozogj! – válaszolta a másik.

Olek felkapta a labdát, és vissza akarta dojni, de a két fiú máris mellette termett. Olek értetlenül, tágra meredt szemmel bámult rájuk. Azt hitte, rosszul lát. De hiába hunyorgott. A látomás nem tűnt el. „Mi ez? Egy fiút látok vagy kettőt? Teljesen egyformák!” – villant át az agyán.

Az ikrekből kitört a nevetés, amikor meglátták Olek elképedt ábrázatát.

– Add ide azt a labdát! – kiáltotta a Darek nevű. – Arek, vedd el tőle, mert úgy látszik, valami szöget ütött a fejébe, s lehet, napestig így fog állni!

A fiúk kikapták kezéből a labdát, a két teljesen egyforma szeplős arc mulatságos fintorba torzult. Olek önkéntelen mozdulattal hajolt a virágok fölé, s igyekezett a szárukat kiegyenesíteni. Egy másik kéz is a segítségére sietett.

– Szerencsére nem törték le őket... – mondta halkán egy zöld ruhás, ismeretlen kislány, s olyan szépen mosolygott, hogy Olek még jobban megizzadt. Visszahúzta a kezét, és zavartan pislogott. – Darek és Arek alapjában véve nagyon rendes, de soha senki nem tudja, melyik Darek és melyik Arek. Egy osztályba járok velük – mondta a kislány, miközben Olek ámulva nézte pókhálófinom szőke haját.

Ismét lépések hallatszottak, egy mókás külsejű fiú közeledett: apró lábaival olyan volt, mint egy kis káposztás-

8

hordó. Kezében óriási karéj vajás kenyeret, tartott, vastagon meghintve apró szemcséjű kristálycukorral, amely csak úgy ropogott a foga alatt, és sűrűn hullott a tenyerébe. Épp ezért időnként falánkan lenyalta a tenyerét.

– Szia, Emilka! Uzsonnázom – szuszogta a kövérkés fiú, és szeretettel rámosolygott a vajás kenyérre.

– Jaj, Bogus, nem volna szabad annyit enned! – sóhajtotta a kislány, és felemelkedett a térdeplésből.

Bogus szuszogott, és nyaldosta a cukrot, Olek a világoszöld ruha után bámult, amely eltűnt a kapualj sötétjében.

– Hová ment? – kérdezte hirtelen, s nyomban meg is ijedt saját kíváncsiságától.

– Emilka? – dünnyögte Bogus. – Biztosan az Óvárosi térre. Ott kell találkoznia Jacekkal.

– Miféle Jacekkal? – kérdezte Olek, és érezte, hogy ezt a Jacekot, akivel Emilkának találkoznia kell, sosem fogja szeretni.

*

– Te nem ismered Jacekot? – hüledezett a haspók, s elfelejtett beleharapni a kenyérébe. – Ő a „hetek” vezére!

– Kiknek? Kik azok a „hetek”?

Bogusnak már nem volt ideje válaszolni, mert a délután csendjét hirtelen éles, fület hasogató sípszó verte föl. Bogus felpattant, s a cukrot szanaszét szórva, testalkatához képest bámulatos gyorsasággal loholt a kapualj felé. Nyomában ott nyargaltak a szeplős ikrek.

Olek átugrotta a napon nyújtózkodó vörös macskát, és ő is a kapu felé tartott. Egy piros inges, magas, nyúlánk fiút pillantott meg a fényben. A gyerekek mind körülötte tolongtak. Olek látta megvillanni Emilka borsózöld ruháját is. A piros inges fiú halk hangon beszélt, de határozottan, szigorúan. „Biztosan ő a vezérük” – gondolta, és már tudta, hogy nagyon, de nagyon nem kedveli őt.

– Megint Cook kapitányról olvasunk? – rikkantotta Darek.

– Természetesen – vágta rá határozottan Emilka.

9

– Csss! – sziszegte Jacek, s nyugtalanul pillantott a mozdulatlan Olek felé. – Ki ez? –

kérdezte keményen.

– Egy... – kezdte Kasia, de a rágógumi összeragasztotta a fogsorát, így néhány pillanatig nem tudta kinyitni a száját.

– Marcjanna néni unokaöccse – szólta közbe Radek. – A mi házfelügyelőnké! – tette hozzá, látva Jacek bizonytalanságát. – Faluról jött fel...

– Ahá!

Ez a kurta ahá elég fenyegetően hangzott Jacek szájából. A gyerekek vezérüket figyelték: hanyag léptekkel közeledett Olekhoz, karnyújtásnyira állt meg előtte. A két fiú végigmérte egymást

– Ide figyelj – szúrta a foga között Jacek a szót –, ha még egyszer rajtakaplak, hogy hallgatózol, akkor... – a öklét fenyegetően meglengette Olek orra előtt.

– Akkor? – szólalt meg egy vékonyka hang Olek háta mögött

A két fiú egyszerre, szinte parancssóra fordult feléje.

– Akkor? – kérdezte az ismeretlen még jobban elvékonyuló hangon.

– Körte, te pedig ne avatkozz mások dolgába! – ripakodott rá Jacek. – Nézzétek csak! Mindjárt a védelmébe veszi!

– Menj csak vissza a tankönyveid közé! – kiáltotta az egyik iker.

– Körte, Körte, te ökör, teee – fújta Kasia az ugrókötelet forgatva.

A fiúkból kitört a nevetés. A kövér Bogus hangosan röhögött, csak úgy rengett arcán a hús. Csupán Emilka hallgatott.

– Gyerünk! – adta ki a parancsot Jacek, s a kapuboltozat alá beeső fényfolton tizenégy láb vágatott át

Olek egy darabig a kövezetet bámulta, az ott sétálgató álmos galambot, azután visszahúzódott az árnyas kapualj-

10

ba. A Körtének nevezett fiú is ott ácsorgott. Bátortalanul egymásra néztek. Olek a félhomályban is jól látta a megtermett császárkörtére emlékeztető arcot, a kis krumpliorrot, amelyről minduntalan lecsúszott a vékony keretes szemüveg. „Olyan zöldség-gyümölcs kinézetű” – futott végig Olek agyán, s elmosolyodott, annyira tetszett neki ez a meghatározás.

– Az én nevem Jas – mondta az ismeretlen fiú, olyan természetes hangon, mintha az előbb nem is ő szállt volna szembe cérnahangon a „vezérrel”. – De ők Körtének neveznek engem!

11

– Miért nem mentél velük? – érdeklődött Olek.

– Nem tartozom a „hetek” közé – válaszolta, ide-oda húzogatva a lábát.

– Úgy látom, nem félsz tőle – jegyezte meg Olek.

– Nem. De mások félnek tőle, és ez nekem nem tetszik!

– És... Emilka is fél tőle?

– Ő egészen más!

– Miért?

– Verseket ír.

Olek elképedve nézett rá.

– És te sosem tartoztál a „hetek” közé? – kérdezte azután.

Körte megint elmosolyodott. Megfogta Olek kezét, és a szeméttároló mögé, a falhoz húzta.

– Ha közénk tartoznánk, akkor „nyolcak” lennének. Azonkívül én csaknem egész évben beteg voltam, az iskolában nagyon elmaradtam. Történelemből megbuktam... Év végén azt mondta a tanárnő, hogy ősszel kikérdez, s akkor pótvizsgával átmehtek... Most tanulnom kell minden erőmmel.

– Egész nyáron?

– Nem. Egy hónapig falun voltam, a nagymamámnál.
– És téged nem érdekel, hogy mit csinálnak az ikrek, Emilka és a többiek?
– Ugyan! Expedíciót terveznek az Atlanti-óceánra. Engem ilyesmi nem érdekel.
Ezenkívül csúzlival lövöldöznek, és napraforgómagokat köpdösnék, és Albin bácsi mérges rájuk.

– Ki az az Albin bácsi?
– A postás. Mindenki ismeri itt, az Óvárosban. Tegnap Jacek meg az ikrek betörték a sarki üzlet Kirakatát!
– És? – kíváncsiskodott Olek.
– És semmi. Nem volt bátorságuk bevallani. Azt mondták, hogy Kaska tette.
– Az a vörös hajú kislány?
12
– Igen. Természetesen Kaska egy árva szóval sem árulta el őket, pedig alaposan elpáholták miatta.
– Na de illet! – sóhajtotta őszinte csodálattal Olek. – Nem vallotta be az igazat?
– Kasia azt hitte, hogy Radek törte be a kirakatot. Az a fiú, akinek fényképezőgép lógott a vállán. A jó bizonyítványáért kapta azt a fényképezőgépet – tette hozzá Körte, árnyalatnyi irigységgel a hangjában.
– Jacek is ebben a házban lakik?
– Nem. A Zapiecek utcában. Itt, az Óvárosban. Nem jártál még ott?
– Még alig láttam valamit Varsóból – szomorodott el Olek. – Marcjanna néni nem ér rá.
– Ne búsulj! – veregette meg Körte a vállát. – Majd elmegyünk együtt! Mindent megmutatok neked. Én itt minden követ ismerek!

Olek mindjárt vidámabban érezte magát.
Késő estig ültek ott együtt, s csak beszéltek, beszéltek...
– Jaaaaa! Gyere hazaaaaa! – hallatszott egyszer csak valahonnan a kiáltás.
– Engem hívnak – pattant föl Körte. – Mennem kell. Szia!
– Szia! – mondta Olek, és gyorsan hozzátette: – Visszajössz még ide?
– Nem hiszem.. – válaszolta Jas. – Nem szabad olyan sokat üldögnem az udvaron. A betegségem miatt. Rohanok!

Olek egyedül maradt. A házak árnyéka megnyúlt. Az égbolt szürkévé vált. A vörös macska felállt, nagyot nyújtózott. Az egyik nyitott ablakból hangos zeneszó szűrődött ki. A sötét s most furcsán barátságtalan kapualjban egy pillanatra megvillant egy zöld ruha. Olek kimeresztette a szemét. „Úgy látszik, képzelődtem” – gondolta, s beszaladt a lakásba.

13

Marcjanna néni ropogásra keményített lepedőt terített a heverőre.
– Almos vagy?
– Ühüm – válaszolta Olek.
Fejét belefúrta a kockás párnába, s hamarosan mélyen elaludt. Azt álmodta, hogy a gondjaira bízott tehének elbitangoltak József bácsi repceföldjére.

14

MÁSODIK FEJEZET

Kedden szép, verőfényes reggel köszöntött be. A kékséges égen egyetlen felhőt se lehetett látni. A Visztula felől lágy szellő lengedezett, oly gyenge, hogy még a poros akácleveleket se mozgatta meg. Az udvarokból vízcsobogás hallatszott: mindenütt öntözték a szárazságtól kókadozó virágokat és a nap perzselte, sárguló gyepet. A fűben sikló, feketén csillogó, nedves gumikígyók bőségesen ontották az életet adó vizet. A szélesre tárt ablakokból különféle zajok szűrődtek ki, a rádió reggeli tornájának hangjai, imitt-amott pedig egy népi zenekar pattogós muzsikája. Az emberek ráérősen lépkedtek. Az utcára érve felemelték a fejüket, szemüket összehunyorították az erős fényben, azután megadóan folytatták útjukat,

mentek mindennapos dolguk után.

Az évnek ebben a szakában Varsó elnéptelenedik. A villamosok csaknem üresen járnak, és cseppet sem emlékeztetnek az őszi-téli idény „szardíniásdobozaira”. Vidáman csilingelve haladnak, ablakaikon napfényt ragyogtatva. A piros autóbuszok kékes felhőcskéket eregetve zúgnak végig az úton.

A város fölött szürke párafelhő lebegett Az Óváros ébredezett csendes, mély álmából. Egy hét óta egy csepp eső sem esett. A hőmérők harminckét fokot mutattak árnyékban. Kánikula volt. Csak az óvárosi sötét kapualjak és árkádok nyújtottak némi hűvösséget a tikkadt turistáknak, akik mindennap seregestül özönlöttek el a szűk utcácskákat.

15

Marcjanna néni b6 szoknyában, őszülő kontyán szorosra kötött kendővel, kezében nyírfa seprűvel a kapuban állt, és kedvetlenül nézegette a szemetes járdát.

– Megint minden tele papírral! – morogta, és széles mozdulatokkal összeseperte a hulladékot. – Mindez a turisták miatt!

Srrr, srrr, srrr!

Marcjanna néni nyírfa seprűje táncot járt. Eltűntek a csikkek, gyufaszálak, elhasznált autóbuszjegyek; a járda csakhamar tiszta volt. A kövek réseiből dacosan tört fel a fű.

– Jó reggelt! – kiáltotta a kapuból Albin bácsi, és gondosan bekapcsolta a levelekkel s egyéb küldeményekkel degeszre tömött táskáját. – Megint meleg napunk lesz! -tette még hozzá, verejtékes homlokát törölgetve.

– Jó reggelt! – dünnyögi Marcjanna néni, s közben figyelmesen nézi a szürke galambsereget, a mulatságosan körbe-körbe tipegő madarakat. – Hozok nektek kenyérmorzsát – mondja, és a seprűt a kapu sarkába támasztja.

Albin bácsi megáll, hatalmas zsebkendőjével az orrát törölgeti.

– Itt van nálam az unokaöcsém – újságolja Marcjanna néni, s közben szórja a kenyérmorzsát. – Faluról jött.

– Na nézze meg az ember! – csudálkozik Albin bácsi. -Most? Nyáron a városba?

– Igen – tűnődik el Marcjanna néni –, most van a szünidő. Hadd ismerje meg a fiú Varsót.

– Ez igaz – helyesel Albin bácsi, és barátságosan búcsút int.

Kopp, kopp, kopp...

Ez Kasia az ugrókötéllal. Szív formájú arcoskája csupa mosoly. Két gombszeme fürgén pásztázza végig az üres utcát.

– Marcjanna néni, nem látta Radekot?

16

– Egy gyereket se láttam ma még – válaszolta Marcjanna néni, a lépcsőház felé igyekezve.

– Daaaarek! – hangzott fel a harsány hívás.

Az első emeleten végigfutó függőfolyosóról Rusiecka néni hajol ki, az ikrek mamája. Fején rózsaszín törülközőből csavart, óriási turbán.

– Daaaarek! Areeek!

Ez pontosan úgy hangzott, mint hegyek között a visszhang. Kasia villámgyorsan megfordult. Egyetlen szempillantással felmérte a helyzetet. „Az egyik ott van – állapítja meg, az orgonabokrok mozgó ágait figyelve. – De hol lehet a másik?” Aztán egy halk, fémes hang üti meg a fülét. A szeméttároló vödör alig észrevehetően megmozdult. „A másik meg ott van!” – mosolyodott el a kislány.

– Nincsenek itt, néni, kérem! – csicseregte hátraszegett fejjel.

– Mennyi bajom van ezekkel a kibírhatatlan kölykökkel! – sóhajtotta az ikrek mamája a rácsra könyökölve. Valahová elbújtak a bitangok, pedig ma utazunk a nagypapáékhoz.

– A fiúk is elutaznak? – érdeklődött Kasia.

– Őket is vinnénk. Ez a ti Jacekotok miatt van! – csattant fel mérgesen, azután még egyszer elkiáltotta magát jó hangosan: – Daaaarek! Areeeek!

Semmi válasz. Csend.

– Ha még egyszer meglátom itt ezt a Jacekot, akkor bottal kergetem el innen! – mondta, és nagy lendülettel kirázta a reggeli abroszból a morzsákat.

Kasia egy darabig még tétlenül álldogált, azután látva, hogy Rusiecka néni bement a lakásba, gyorsan odafutott a szeméttárolóhoz.

– Lehet! – súgta, hangosan dobolva a kukavödör tetejével.

Az egyik ikrefiú öles lépésekkel átvágott az udvaron, és berohant a sötét kapualjba.

17

Kasia ekkor az orgonabokrok közé bújt, ahonnan csak egy fakószőke üstök meg egy sebhelyes térd látszott ki.

– Gyerünk, rohanás! – kiáltotta, figyelmesen vizsgálgatva az első emeleti ajtót.

A másik fiú szökése már nem nagyon érdekelte, mivel az udvar túloldalán felbukkant Radek. Kasia nagy lendülettel indult feléje. Köténye zsebéből előkotort egy öreg, töredezett savanyúcukrot, s a fiú felé nyújtotta.

Radek rettenetesen elfintorodott, és mindkét kezét & nadrágzsebébe süllyesztette.

– Edd csak meg te!

– Nem kéred? – képedt el Kasia, s bekapta a ragadós boldogságot.

– Hol vannak a többiek? – kérdezte a fiú, körülnézve az udvaron.

– Az ikrek a kapualjban bujkálnak, nekik ma a nagyapjukhoz kellene utazniuk.

– És Emilka? És Bogus?

– Bogus itt jön. Nézd, megint eszik!

Bogus méltóságteljesen lépkedett, szája ütemesen mozgott Vajas kenyéréről sűrűn hullott a kristálycukor. Nyomában a verebek civódó csiviteléssel kapkodták csőrükkel a finom falatokat.

– Szia – motyogta Bogus, sietősen lenyelve a falatot. Olek a kapuban állva leste, feltűnik-e Körte az udvaron. Szeretett volna elbeszélgetni valakivel Unatkozott.

– Hol vannak az ikrek? – tudakolta Bogus. Kasia nem válaszolt, csak mókásan elfintorodott.

– Gyerünk! – jelentette ki Radek, fényképezőgépét a vállára vetve. – Itt az ideje!

Emilka futott le a lépcsőn. Olek tágra nyílt szemmel bámulta, s később még sokáig maga előtt látta a zöld ruharedőket. Csüggedten telepedett a kőfalra.

Az utca csendjét felverte a tejeskannák zaja, az öreg

18

konflikkocsi kerekének döcögése. A verebek hangos csiviteléssel tépték egymást az úttest porában. Az óvárosi Piac tér, miután kibontakozott az éjszaka homályából, gazdag fényárnyék játékot mutatott be. A műemlék házak keskeny homlokzata szinte kérkedően tárta a nap elé nemes díszítményeit, a domborműveket, a gipsz virágfüzéseket. A ferdén hulló napsugarak megvilágították a falakon a táncoló figurákat, felfokozták a falfestmények fakuló színeit, s csillogva verődtek vissza a kovácsoltvas ablakrácsokról, ajtóvasalásokról, súlyos kopogatókról. Lebegett a hullámokon a kőhajó, repesett szárnyával a kőgalamb-sereg, lassan haladtak a műemlék óra számlapján a mutatók.

A Piac tér kellős közepén, a kút mellett egy virágárusasszony tarka virágokból, zöld levelekből szép bokrétákat kötött. A levegőben majoránna és ecetes uborka szaga terjengett. Hatalmas sajtkorongok utaztak gúlába rakva egy tolókoszin, s a deszka segítségével közvetlenül az üzlet pultjára gördültek a piros és sárga korongok. Piros-ropogósra sült kenyerekkel teli kosarak vándoroltak a boltok sötét raktárába. Az Óváros reggelizett. A sarok mögül zöldséggel megrakott kocsi gördült elő, a borzas káposztafejek békésen megfértek a zöld uborkákkal és a sárga hüvelyesbab-halommal. S piroslott a paradicsomok orcája, s

kellette magát a paprika. A Krokodil kávéház előtti színes napernyők hívogatóan virítottak. Átellenben, a napos oldalon egy árva lélek sem járt. Egyre fokozódott a hőség.

Jacek a Fukier borozó előtti lépcsőkön ült, és nyugtalanul pillantgatott az órájára.

„Késnek!” Végre észrevette őket a sarkon: hatan igyekeztek feléje.

– Szia! – kiáltották kórusban az ikrek, s ők is lehuppantak a lépcsőre.

Bogus aggodalmasan törölgette vajtól maszatos tenyerét, buzgalmában még a nyelve hegyét is kidugta Kasia hosszú fonálként húzta ki, szájából a rágógumit. Emilka a vi-

19

rágokkal teli kosarat nézte, melyet a virágárusasszony a kávéház bejárata mellé helyezett.

– Anyu el akar vinni minket a nagyapáékhoz – szólalt meg hirtelen Arek, nyugtalanul babrálgatva – a szandálja pántját.

– Ne butáskodj! – mordult rá Jacek. – Elhoztam a könyvet meg a térképet.

Megállapodtunk, hogy ma Cook kapitány utolsó expedíciójáról beszélünk...

– Én is híres kapitány leszek! – rikkantotta Kasia.

– Túl kicsi vagy te ahhoz! – hűtötte le Jacek.

– Utálatos vagy! – pityeredett el a kislány. – Radek, hallottad, mit mondott nekem?

Radek nem válaszolt. Valami más kötötte le a figyelmét. Elővette fényképezőgépét, s megcélozta vele a tér közepén hangosan csevegő afrikai turistacsoportok

– Lefényképezem őket!

– Hagyd a csudába azt a fényképezőgépet! – csattant fel Jacek, Emilka azonban engesztelően a vállára tette a kezét.

– Ne mérgeződj, Jacek, mire jó az?

– Tehát mi van az ikrek utazásával? Arek és Darek egymásra pillantott.

– Majd csak meglógunk valahogy...

– Remélem – dünnyögte Jacek, szétteregtetve a térképet. – Ma a Mexikói-öbölből az óceánra irányuló útvonalat tárgyaljuk...

– De hiszen azt mondtad, hogy az Atlanti-óceánig...

– értetlenkedett Bogus.

– Az egy és ugyanaz! – nevette el magát Radek, s tovább tekerte gépében a filmet.

– Atlanti-óceánról beszéltem, te buta dagi! – sziszegte Jacek.

– Nem érti, mert kettese volt földrajzból! Kettese volt!

– dalolta szökdécselve Kasia.

– Te... – mordult rá Bogus, s még akart mondani va-

20

lamit, de Emilka eléje perdült, s szavalni kezdett: – Bogus vitéz tengerész, éles szeme messze néz, éberem áll a kormánynál, nincs derekabb nálánál...

– Remek! – sóhajtották elismerően az ikrek.

Jacek alig tudta türtőztetni a mérgét. „Miért nem tudom meggyőzni őket, hogy a tengereken szerzett dicsőségnél nincs fontosabb?”

Igen, mindenki javíthatatlan álmodozónak tartotta Jacekot, aki éjjelente viharos tengerekről, sebes járású, karcsú hajókról álmodik. Valamennyi iskolai füzetét telefirkálta régi szkünerekkel és gályákkal. Ábrándjaiban csak egy lépés választotta el a varsói Óvárost a Balti-tengertől, az óceán tág horizontjától, egyetlen lépés, elegendő volt ujját végighúzni a térképen, hogy lélekben kimeneküljön a fehéren izzó, poros városból.

– Szóval senki sem akar híres hajós lenni? – tette fel a kérdést Jacek dühösen.

– De igen, mindenki! – rikkantotta Kasia.

– És... mit fogunk enni a hajón? – tudakolta Bogus, s kiforgatta a zsebeit, valami elfeledett nyalánkságot keresett.

– Olyan fontos az? – vonogatta vállát Emilka. – Azt eszünk, amit találunk: bogyókat, bogarakat...

– Micsoda? Bogarakat? – csattant fel Bogus. – Soha! A világ minden kincséért sem!

– Megbolondultál? – nevette el magát Radek, és fényképezőgépével célba vett egy szép régi kaput, ahonnan két férfi éppen egy nagyméretű, gondosan becsomagolt tárgyat cipelt ki.

– Emilka ezt csak úgy mondta... – dűnnyögte Arek. – Költőien fejezte ki magát.

Radek leguggolt. Az órásműhely melletti kapuról akart művészi felvételt készíteni. Édesapja elmagyarázta neki, miként kell épületeket, épületrészleteket fényképezni, mennyire kell ügyelni a fény irányára... Közelebb lépett.

21

A kapu sehogyan sem akart a kívánt méretre növekedni a keresőben. Még közelebb! Egy-két lépés. Most megint azok ketten akadályozzák... Radek közelebb lépett, beállt, és elkattintotta a gépet. De mi ez? A két férfi fenyegetően méregeti őt. Az egyiknek hatalmas uborkaorra van s vékonyka bajusza. A másik hangosan mond valamit, Radek ekkor észrevette, hogy elöl három foga hiányzik. Mind a ketten ököllel fenyegetik. Radek döbbenet hátrál,

– Hordd el magad, te taknyos! – kiált rá az a nagy orrú, s rá akarná vetni magát a fiúra, de a foghíjas a járdaszélen álló csomagra mutatva visszatartja őt. Némi erőlködéssel felrakják a csomagot egy talicskára, s gyorsan eltűnnek a sarkon.

„Mi volt ez?” – tépelődik magában Radek, és visszasiet pajtásaihoz, akik már várnak rá.

– Gyerünk! – mondja türelmetlenül Jacek, s elsőnek indul. Utána a többiek. Radek zárja be a sort, magába mélyedve lépked. „Mi volt abban a csomagban? – töpreng fényképezőgépét a melléhez szorítva. Felidézi a két férfi dühös arcát. – Biztosan elloptak valamit! Tolvajok voltak?”

A gyerekek keresztülvágtak a Piac téren, a meredeken lefelé vezető lépcsősor irányába.

– A Visztulához megyünk? – kérdezi Darek.

– Természetesen! Leülünk egy padra, és megnézzük a térképet! – kiáltja Arek, s vágta zva indul lefelé. Ikertestvére követi a példáját.

Jacek megáll a lépcsősor tetején.

– Most lemegyünk, azután kimegyünk a Gdanski rakpartra – jelenti ki komolyan.

A gyerekek fokról fokra szökellnek lefelé. Jacek– felemeli a fejét, beszívja a jól ismert illatot, melyet a könnyű szél sodor a folyó felől. Felcsillan a szeme.

De mi ez? A keskeny lépcsősor felénél két férfi állja az útjukat. Radek nyomban felismerte őket. Igen, ugyanazok,

22

akiket nem sokkal előbb látott, amint a Piac tér egyik kapujából kicipeltek valamit, és egy talicskára rakták!

– Vigyázz, Jacek! – kiáltja, de ugyanebben a pillanatban az uborkaorrú erősen megragadja a vállát. – Mi az? Mit akarnak tőlem?

– Mindjárt megtudod! Ne rángatóddzál! – sziszegi a támadó.

– Radek, mit akar tőled? – nyugtalankodik Jacek a foghíjas kemény szorításában.

A kislányok rémülten bújnak össze. Bogus tátott szájjal áll, moccanni sem tud.

– Add ide azt a filmet! – mondja ellentmondást nem tűrő hangon az uborkaorrú, s lekapja Radek válláról a fényképezőgépet.

– Vedd ki belőle a filmet, aztán add vissza a gépet! -veti oda társának a foghíjas, s igyekszik lefogni a kapálódzó Jacekot.

– Mit akarnak? – nyugtalankodik Radek. – Én csak...

– Semmi csak! – mondja a nagy orrú, a filmet a zsebébe gyömöszölve.

Jacek még mindig a foghíjással viaskodott. Iparkodott elgáncsolni, de ő vesztette el az egyensúlyát, s néhány lépcsőfokkal lejjebb kötött ki.

A két férfi eltűnt a sarok mögött.

– Jacek! Megütötted magad? – kérdezi Emilka a fiú mellé kuporodva.

– Utol kell érnünk őket! – pattan fel Jacek, de nyomban le is ül sziszegve. Sérült térdéből szivárog a vér.

Emilka elővesz egy tiszta zsebkendőt, beköti a sebet.

– Tudsz járni? – kérdezi aggódalmasan, és segít felállni a fiúnak.

– Tu-tudok – nyögi Jacek. Száját összeszorítja a fájdalomtól.

– Mit akartak ezek? Mit... – dadogja Bogus remegő hangon, nyugtalanul pillantgatva a háta mögé.

23

Kasia Radek mellett áll, és látja a fiú szeméből alágördülő két nagy könnycseppet.

– Radek, ne búsulj! Na, ne sírj...

És Kasia nem tudja, hogy ezt nem lett volna szabad mondania.

– Egyáltalán nem sírok! – csattan fel Radek, s szeméből hullanak a könnyek, mint a záporosó. Gyorsan megfordul, s rohan lefelé.

Ugyanekkor az ikrek, akik már jó ideje lent várakoztak, s emiatt nem is estek kelepcébe, türelmetlenül elindultak fölfelé.

– Radek, hová rohansz? Mi történt? – kérdezték. Meghökkenette őket a kislányok ijedt arca, valamennyiük szótlansága.

Azután Kasia kapkodva mesélni kezdi a történeteket. Jacek nagy nehezen feltápászkodik, fájdalomtól sziszegve indul lefelé. „Mi lehetett ez? – töpreng. – Miért vette el az a két alak a filmet? És miért csak a filmet? Igen, Radek a Piac téren fényképezett, valószínűleg őket is megörökítette az egyik képen... Az csak nem baj? Okvetlenül meg kell találnom Radekot, talán ő megfejtí, mit akarthattak!”

– Jacek, most mit csinálunk? – kérdi Bogus.

– Letelepszünk a lépcsőkre – válaszolja mérgesen a vezér.

– Hagyjátok békén! – vég közbe Emilka. – Fáj a térde.

– Nem számít a térde! – kiáltja Kasia, és felugrik.

– Azonnal meg kell keresnünk Radekot. Sírt!

– Igaza van Kasiának – szólal meg bátortalanul Darek.

– Mindenesetre tennünk kell valamit! – helyesel Arek is.

Jacek felpillant. Alattuk háztetők, lombok. A folyó felé lejtő meredeken kis kertek: színes foltok. Alant pedig lustán, szürkén hömpölyög a Visztula.

– Ha Radek akar, visszajön magától... – mondja végül.

– Azt sem tudjuk, merrefelé rohant...

24

Hívja messzi óceán, úzi vihar, szél netán... – dünnyögi Emilka. Szemében zöld szikrácskák lobbannak.

– Szép! – mondják az ikrek kórusban.

– Ostobák! – sziszegi Kasia, fintorogva mérgében. – Szóval nem mentek Radek után? Jó, akkor nem! – kiáltja, azzal sarkon fordul. Rohan, ahogy szusszal bírja, feje búbján lobog a vörös lófarok. Alig várja, hogy odaérjen a simára koptatott kőhöz, amelyen Radek szokott üldögélni.

Senki sem volt ott.

25

HARMADIK FEJEZET

Radek sokáig nem tudott magához térni, higgadtan gondolni a váratlan támadásra és az elveszített filmre. De az egészben a sírás volt a legrosszabb, a visszatérhetetlen könnyek, amelyeket valamennyien láttak: Jacek, Emilka, Kasia. Miért sírta el magát? A filmet sajnálta? Nem, bár ez sem elhanyagolható apróság. Filmet lehet újat venni, de semmi pénzért meg nem

válthatja újra a bandája megbecsülését! Ezek után nem kerülhet a szemük elé! Joggal nevezik majd böggömasinának, s füttyülnek a véleményére!

Radek a lépcsőház mélyébe húzódott, egy sötét sarokba. „Talán fel kellene kutatni az utálatos támadókat? Lehet, hogy tolvajok voltak. De egyedül? Ki segíthetne nekem? - nyugtalanzkodott a körmeit rágva. – Jacek? Ugyan! Ő csak a tengerhez ért meg a hajókhöz. A lányok? Mire megyek velük! És az ikrek nemkülönben! Ők még azt sem tudják, hogyan néztek ki a támadók!”

Lépéseket hallott. A kapu felé pillantott. Kint az udvaron felszegett fejjel állt a napon az új fiú, aki Marcjanna nénihez jött nyaralni. „Hogy is hívják? – töprengett, mert nem jutott az eszébe. – Megvan! Olek!”

Olek olyan feszülten figyelte az első emeleti balkont, mintha forró fánkok hullanának onnan rögvést, de legalábbis savanyúcukorka. De semmi sem hullott, hanem szinte válaszképp Olek türelmes várakozására, felbukkant egy kerek kobak, megcsillant egy szemüveg. Körte jött le ráérősen az udvarra.

– Szia, Olek!

26

– Szia!

– Unatkozol?

– Kicsit. – Olek bátortalanul elmosolyodott. – Marcjanna néni nem ér rá. Én meg nem tudom, merre menjek.

– Félsz, hogy eltévedsz ?

– Ühüm.

– Nézd csak! Valaki gubbaszt a kapu alatt, a sarokban!

– Körte elindult a jelzett irányba. – Te vagy az, Radek? Mit csinálsz itt?

– Semmit. Menj innen!

– Sírtál? – képedt el Körte.

– Nem! Hagyjatok békén! Menjetez innen!

– Történt valami a bandában? Nem segíthetnék neked?

– kérdezte komoly képpel Körte, néhány lépéssel közelebb lépve.

– Mondtam már: menj innen! – ripakodott rá Radek mérgesen.

– Jól van. Elmehetek – válaszolta Körte, s vállat vont.

– Gyere, Olek!

Ebben a pillanatban – váratlanul, mint derült égből a villám – közéjük toppant Kasia. Zihálva kapkodta a levegőt. Mókás kis arca most mérges volt. A hosszú, vörös lófarok pedig kusza, mint egy elhasznált söprű.

– Radek! Mindenütt kerestelek! Ki kell nyomoznunk azokat, akik...

Radek felugrott a kőről, ahol kuporgott. Ujját figyelmeztetően a szájára illesztette, így akarta jelezni a szeleburdi kislánynak, hogy a titkot meg kell őrizni, de már késő volt.

– Ellopták a filmet a gépéből! – lihegte Olekhoz és Körtéhez fordulva.

– Kik? – érdeklődött Körte.

– Azok a banditák! Megtámadtak minket a lépcsőkön! Az egyik uborkaorrú volt, a másik pedig foghíjas!

– Beszélj érthetően! Semmit sem értek az egészből. Uborkaorrú? Foghíjas?

27

Radek erélyes tiltakozása ellenére Kasia kissé rendszertelenül, ám nagyon részletesen elmondta a történeteket.

– És aztán lerántották a válláról a fényképezőgépet, kivették belőle a filmet, Jacekot pedig lelökték a lépcsőn, és elszaladtak, és Radek sírt...

– Ne beszélj butaságokat! – csattant fel mérgesen Radek, és elfordította a fejét.

– Valami titok lappang emögött – mondta Körte mélyen elgondolkozva.

– Azt hiszem, féltek valamitől – szólt közbe halkan Olek.
– Igen. De mitől?
– Radek lefényképezte őket, amikor talicskára raktak egy spárgával átkötözött, nagyméretű csomagot! Láttam! -pattant fel Kasia. – Éppen odanéztem! Mindig azt figyelem, mit csinál Radek – tette hozzá gyorsan, és bátortalanul a fiúra nézett.
– Minek fecsegted el! – tört ki Radek. – Most ők is elmondják másoknak, nyomban megtudja apám is, és
– Semmit sem tud meg – mondta halkan Körte. – Én senkinek nem mondom el. És Olek sem. Igaz, Olek?
– Nem mondom el – hagyta rá Olek, a lába elé nézve.
– Nem hiszek nektek! – kiabálta Radek, s odaugrott Körtéhez. Könnyes szeme villámokat lövellt. – Aljas stréber vagy, ez a másik meg... az meg ki tudja, miféle!
Olek mozdulatlanul, félrefordított fejjel állt. Kínosan érezte magát, s nagyon szomorú volt. „Minek is jöttem ide? – gondolta. – Odahaza nálunk a fiúk most a folyóparton horgásznak, a jópajtások! Ezek a városi fiúk pedig olyan furcsák. ”
Körte ránézett Olekra, s elmosolyodott. Odalépett hozzá, kezét a vállára tette, azután az udvar túlsó végébe húzta, ahol a szürke galambsereg falánkan kapkodta a kenyérmorzsát.

28

– Tudod mit? – mondta Olek füléhez hajolva. – Majd mi megtaláljuk azokat a gazembereket!
– Mi? – képedt el Olek. – Hogyhogy mi?
– Mi ketten! Te meg én!
– De miért? Mi közünk ahhoz a filmhez?
– Nemcsak a filmről van szó. Azoknak valami súlyosabb dolog terhelheti a lelkiismeretüket. Nem volna kedved detektívet játszani?
– Mit, dete... micsodát?
– A detektív... az olyan civil ruhás rendőr. Mindent kinyomoz.
– Értem. De mi semmit sem tudunk róluk, nem is láttuk őket! – mondta Olek bizonytalanul.
– Majd megtudjuk, amit tudni akarunk. Alaposan meg kell figyelnünk Radekot, Jacekot meg a többieket.
– Gondolod, hogy a banda is keresni fogja őket?
– Persze! Csak.
– Csak.
– Te nem ismered ezt a környéket... él is tévednél...
– Természetesen! – kiáltotta mérgesen Olek. – Te azt hiszed, aki falun lakik, az már semmit sem tud? Te meg a mi erdőinkben tévednél el, úgy bizony! Én meg nem! Tudom, merre van észak, merre dél. És óra nélkül is megmondom, hány óra van. Tudom...
– Jól van, jól van! – csillapította őt Körte, figyelmesen körbeleskelődve. – Ne ordíts úgy, mert rájönnek, mit akarunk. Majd én megpróbálom még kihúzni, amit lehet, abból a kis méregzsákból. De te senkinek egy szót se szólj. Marcjanna néninek se.
– Rendben van. Nem szólok a néninek – dűnnyögte Olek, s érezte, hogy a mérge elpárolog. Ránézett a szemüveges kis arcra, s a szívét melegség öntötte el.
– Akarsz a barátom lenni? – kérdezte Körte mély hangon, s szégyenkezve lesütötte a szemét.

29

Olek felcsillanó szemmel nézett rá, s csak egyetlen szót mondott komoly ábrázattal:
– Igen.
Egy darabig mozdulatlanul álltak. Nem tudták, mit csináljanak a kezükkel, mit mondjanak. Végül Körte bizonytalanul elmosolyodott s kijelentette:

- Tehát akkor négykor itt találkozunk.
- Miért éppen négykor?
- Ide figyelj – mondta sűgva. – A „hetek” mindig ötkor találkoznak a Piactéren. Ki kell hallgatnunk, miről beszélnek.
- De megláthatnak minket!
- Nem. Majd ott helyben mindent megmagyarázok neked. Eljössz?
- Igen.

Körte hazaszaladt Olek a virágágyat nézte, s mióta Varsóba érkezett, először nevetett, jó hangosan, boldogan. Nem volt egyedül. Volt barátja. Lehet, hogy... hogyan is mondta? Igen, detektív! Most már talán detektív is lehet. Most már semmi sem nehéz, semmi sem lehetetlen.

Marcjanna néni már az ajtóban várta. A konyhaablakon át ínycsiklandó lekvárillet áradt. Olek elégedetten szippantott néhányat, s meggyorsította lépteit.

Jacek a kávéház előtti lépcsőkön ült, türelmetlenül várakozott. Tulajdonképp mindig türelmetlen volt, akárhányszor várnia kellett valamire vagy valakire. Még a Mikulásajándék esetében is. Mindig mindent azonnal akart. Mióta a szülei nem éltek együtt, a nagymamánál nevelkedett, aki rajongva szerette az unokáját, és sajnos mindent megengedett neki. Jacek büntetlenül nézte a nem az ő korosztályának való filmeket, naphosszat tekergett a városban, semmi értelmeset nem csinált, nagymamájának nem segített. Volt egy ábrándja, amelyet kicsi gyerekkora óta dédelgetett, s

30

amely az idő múlásával egyre jobban elhatalmasodott benne. Jacek dicsőségről ábrándozott Ezért tervezte az expedíciót az Atlanti-óceánra. Mindegy, miképpen – csak hamar! Ezen a forró nyáron különösen sajtott a szive, ha eszébe jutott a tenger. Lejárt a folyópartra, nézte a víz sodrát. Olykor megjelent egy-egy kis hajó, s tovatűnt a híd alatt. Jacek elkísérte a tekintetével, s álmodozott... Ott a folyóparton ismerte meg az ikreket, Emilát, Bogust s a többi Vám utcai gyereket. A hegyi táborban vagy a tenger mellett töltött egyhónapos nyaralás után a gyerekek szívesen szaladtak le a folyópartra, hogy kikerüljenek a felforrósodott utcák, házak közül. Jacek igen hamar megnyerte a kis csapat tetszését és tiszteletét. Felhasználta őket álmai teljesüléséhez. Ekkor határozták el a közös expedíciót. Tulajdonképpen senki sem tudta, miként hajtják végre, de nem is aggódtak miatta. Jacek elbeszélései a háborgó tengerről, a part menti sziklákról megtették a hatásukat. A kaland magja termékeny talajra hullott. Jacek kikiáltotta magát tengernagynak.

Most pedig ez a különös história a Piactérről levezető lépcsőn...

Megszokott találkozási helyükön, a borozó előtti lépcsőkön ült, s arca eltorzult a fájdalomtól. Sebes térde sajtott, mintha forró vassal sütögetnék. Lélekben lázadozott az ellene alkalmazott erőszak ellen: büszkesége ugyancsak csorbát szenvedett. Ezt nem lehet annyiban hagyni, móresre kell tanítani azokat a gazembereket! Na megálljanak! Majd ő megmutatja az utálatos tolvajoknak, mit kap az, aki neki, Jaceknak az útjába áll! „A föld alól is előkerítem őket!” – mormolta, nagy nehezen behajlítva dagadt térdét.

Végre megpillantotta a gyerekeket. Űgy jöttek keresztül a téren, a turistákat kerülgetve, mintha szántsándékkal késleltetnék a találkozás pillanatát. Csak Emilka mosolygott magában szokása szerint. Jacek már messziről észrevette, hogy Radek s elválaszthatatlan barátnője, Kasia nincs kö-

31

zöttük. „Talán megsértődött” – gondolta mérgesen. Nem tűrte az ellentmondást. Az ikrek lépkedtek elől. Jacek mélyen elgondolkozott, amikor rájuk nézett. „Talán... Valószínűleg az lesz a legcélravezetőbb...” Összeráncolta a homlokát.

– Hol van Radek és Kasia?

– Nem tudom – vetette oda Bogus, nyugodtan majszolva aznapi cukros-vajas kenyerét.

– Nem fáj a térded? – kérdezte Emilka.

– Nem! – vágta rá Jacek, és nyomban el is szégyellte magát a saját hangja hallatán,
– Akkor most mit csinálunk? – kérdezték kórusban a szeplősök.
– Egy pillanat. Ne kérdezzetek semmit. Üljetek le! -parancsnokolt Jacek, s felhúzódott a legfelső lépcsőfokra. – Most pedig hallgassátok meg, mit határoztam. Meg kell találnunk azokat a gazembereket, akik megtámadtak minket.

– De hogyan? – nyugtalankodott Bogus a vajas kenyerét nyeldesve.

– Megmondtam: ne kérdezősködjetek! Ide figyeljete, Cook kapitány útjáról majd akkor beszélünk ismét, ha ezeket megtanítottuk kesztyűbe dudálni!

– Üsd, vágd, ahol éred, ha a tolvajt utoléred! – szavalta Emilka, egy virágokkal megrakott targoncára meredve.

– Jó – nevettek elismerően az ikrek, kivillantva egyformán kiálló szemfogukat.

Bogus érezte, hogy lúdbőrös lesz a háta. Nem elég, hogy ellátják a tolvajok baját, de előtte még éjt nappallá téve nyomozni kell utánuk! Bogus nem nagyon tudta elképzelni, hogyan tanítják meg „kesztyűbe dudálni” a tolvajokat. S valóban ők látják el a tolvajok baját, vagy azok az övékét?

– De azt sem tudjuk, kik ők, és hol laknak – bátorzkodott közbeszólni Darek.

32

– De megkereshetjük őket – vágta rá Arek, holott általában véleménye egyezett a bátyjával.

– Hiszen ti egyáltalán nem is láttátok őket! – szólalt meg sírós hangon Bogus. – Én láttam őket, meg Radek meg Emilka meg Jacek! Éééés... ők is láttak engem... azaz minket! Lehet, hogy megjegyezték az arcunkat... -riadt meg most már komolyan a feneketlen gyomrú Bogus.

– Ügy van! – örvendezett Jacek. – Ők láttak minket, de nem látták az ikreket! Tehát a mi feladatunk: megmutatni az ikreknek a tolvajokat.

– Ki kell nyomoznotok őket – bólintott elgondolkozva Darek.

– Remek! – ujjongott Arek.

– Ne feledjétek, hogy nem a legokosabb itt a téren, Radek társaságában mutatkozni. Őt biztosan szemmel tartják. Habozás nélkül megismerték ott a lépcsőn!

– Persze! – kiáltották a gyerekek.

– Figyelem! – súgta Jacek, figyelmesen körülpillantva. – Ettől a perctől kezdve az ikrek nem tartanak velünk. A két csoport összekötője Emilka lesz. Aki közülünk elsőnek találkozik a tolvajok valamelyikével, az jelt ad!

– Miféle jelt? – nyögte Bogus.

Ebben a kérdésben ott lappangott a kövér Bogus minden félelme. Ügy festett, mintha a cukrozott vajas kenyér helyett csupa rémületet nyelt volna, ami azután megfeküdt a gyomrára.

– Nyomban megmutatom azt a helyet, ahová a jelentéseket elrejtjük majd. Gyertek utánam!

A gyerekek keresztülvágtak a téren.

– Ide! – mutatott Jacek egy szép, kovácsoltvas ablakrácsra az egyik öreg házon.

– Ajaj, itt csupa ilyen rács van, végül még összetévesztjük! – húzta fel a vállát Darek.

– Ó, te vaksi! – sziszegte becsmérlően Jacek. – Nézd csak meg, hogy milyen ház előtt állsz!

33

– Hogyhogy milyen ház előtt?

– Ez nem akármilyen ház... – igyekezett segíteni a bátyjának Arek.

– A Kisnéger előtt állsz!

– Miről beszéltek? – nyugtalankodott Bogus. – Semmit sem értek!

– Oda nézz! – mondta Emilka, és Bogus állát megfogva, felfelé mutatott.

– Ahá! – kiáltották egyszerre az ikrek. – A kiségeres ház!

Természetesen. Az Óvárosban minden gyerek tudja, hol van az a Kisnéger. Ez a ház ugyanolyan keskeny, ugyanolyan szépen díszített, mint a többi, ám mégis más. Egy kis négerfej teszi különössé – a hajdani, XVII. századbeli tengeri kereskedelem jelképe.

– Tehát itt, e mögött a rács mögött? – mondta Arek, szinte reszketve az izgalomtól.

– Igen, egy összesodort cédula a jelszóval...

– Legyen a jelszó: „Fekete Kisnéger!” – nevetett Emilka.

– Jó! – egyezett bele engedékenyen Jacek. – Tehát a jelszó: „Fekete Kisnéger!” Senki sem felejtí el? Te sem? – kérdezte Bogustól.

– Persze hogy nem! – szuszogta felháborodottan a kövérkés kisfiú.

– Hogyan kezdjük el?

– Igen, hogyan?

– Mint már mondtam, ti különváltok tőlünk – fordult Jacek az ikrekhez. – Például üljetek oda, arra a kőpadra. Mi hárman elmegyünk, megnézzük azt a házat, ahonnan azok ketten a csomaggal kijöttek.

– Gondolod, hogy ott laknak?

– Nem – válaszolta határozottan Jacek.

– Akkor miért mentek oda?

– Meg kell néznünk, ki lakik ott. Ha azok ketten ellopni

tak valamit, akkor nem valószínű, hogy visszatérnek oda... – tűnődött Jacek. –

Mindenesetre Emilka megnézi a lakók névsorát!

– Rendben van – válaszolta a kislány. – Megyek!

Radek gyorsan szedte a lábát, nem törődve azzal, hogy a nyomába igyekvő Kasia lemarad. Kasia eltorzult arccal szaporázta lépteit, s ahányszor eszébe jutott, mennyire összeszidta őt Radek, keserveset sóhajtott. Még soha senki nem kiabált ilyen csúnyán vele. Kasia képtelen volt megérteni, miért. Olyan borzasztó dolog, hogy elmondta a támadást meg a film elrablását? Végül is nem dől össze a világ! Hát már semmit sem szabad mondani? Szegény Kasia nem tudott hallgatni. Bármit hallott, bármit látott – azt nyomban el kellett újságolnia valakinek. „Radek biztosan azért volt olyan dühös, mert Marcjanna néni unokaöccse is meghallotta!” – gondolta a nagyokat lépkedő Radek után loholva.

– Radek! Várj meg!

– Ne gyere utánam, ha nem bírsz követni! – vetette oda a fiú.

– És hová megyünk? – kérdezte Kasia.

– Majd meglátod!

Odaértek a tér sarkára. Baloldalt nagy árnyék terült el. Radek megállt. Kasia a háta mögé húzódott.

– Nézd meg, nincs-e ott valamelyik gazember – súgta Radek.

Kasia elszántan kidugta borzas fejét. A sarkon túl tarkabarka embertömeg hullámozott föl-alá a szűk járdákon. Valahol hangosan felüvöltött egy táskarádió. A kávéház napernyői alatt is emberek keringtek, a fáradt turisták szabad asztalt kerestek, míg mások felszegett fejjel bámulták az Óváros csodáit. Kasia még egyszer körülnézett. Mérgesen

35

összevont szemöldökével, a feje búbján meredező hajcsomóval olyan volt, mint egy haragos hagyma.

– Semmit se látok. Sok ember van a téren!

– Akkor szaladj körbe! Én itt várlak – mondta Radek. Kasia eltűnt a tömegben. Radek egy darabig még látta

meg-megvillanni pöttyös ruháját, azután eltakarta őt egy nagy létszámú turistacsoport, amely éppen akkor rajzott ki a térre. „Mintha egyetlen óriási százlábú volna! S a százlábú mindegyik lábán más és más cipő!” – nevetett magában Radek. Aztán hirtelen megdermedt. Alig néhány lépésnyire tőle, a szemközti járdán ott állt... ő! Radek azonnal felismerte

hatalmas orráról és keskeny bajuszáról. Az Uborkaorrú! Szeretett volna egészen kicsire zsugorodni. Épp a sarkon állt, olyan helyen, ahol nem volt semmiféle kapu, semmiféle falmélyedés. Lassan, szinte kétrét hajolva, tíz-valahány lépést tett jobbra. Végre! Egy jótékony mélyedés. Radek szorosán a falhoz lapult. Hátával érezte a vasajtó gombszerű kidudorodásait. „Csak ki ne lépjen valaki ezen az ajtón! Csak ki ne nyissák ezt a kaput!” – gondolta lázasan. Uborkaorrú azonban semmit sem vett észre. Kezében sörösüveggel, nyugodtan ácsorgott és iszogatót. „Amint egy lépést tesz, követem!” – határozta el magában Radek, s érezte, hogy szíve a torkában ver.

Uborkaorrú még egy utolsót hörpintett az üvegből, azután elindult.

36

NEGYEDIK FEJEZET

Olek és Körte felfelé baktatott a lépcsőn. Amikor már csak néhány méternyire voltak a tértől, Olek hirtelen hátrafordult, és szinte felsóhajtott.

A látvány, amely a meglepődött, csodálkozó fiú elé tárult, valóban rendkívüli volt. A keskeny, sötét lépcsősor végén, lenn a mélyben, üdezőld pázsit virított, a meredek, piros cserepes háztetőket bearanyozta a délutáni nap.

– Szép? – kérdezte Körte a szemüvegét törölgetve.

– Óóóóó! – válaszolta Olek hosszan elnyújtva.

– Gyerünk – noszogatta őt Körte. – Most pedig óvatosan! Várj, először körülnézek...

Olek tágra nyílt szemmel bámult. Nem egy várost látott már, ahol az új, modern épületek ragyogtak a sok üvegtől és nikkeltől. De ilyen szépet még nem látott! Elbűvölték a szűk utcácskák, a keskeny házak, amelyek mintha a kő-szoknyájukat óva, a könyökükkel tartanák távol szomszédjukat. Pici ablakok, mély ablakmélyedések, a rácsokon varázslatos vasvirágok, amelyekkel összefonódik az élő növények zöldje. Ujjjaival meg-megérintette az érdes falakat, végigsimította a szépen formált fémdíszítéseket. És csak bámult, bámult.

– Gyere ide! – mondta sűgva Körte. – Ne báméskodj annyit!

Egy félig nyitott kapu mélyedésébe húzódtak.

– Látod? Ott állnak: Jacek, Emilka és Bogus!

– Hol? Hol? – tudakolta Olek, akinek csak úgy káprá-

37

zott a szeme a tarka napernyők, a virágárosok kosarainak láttán.

– Ott ni! Oda nézz! – mutatott Körte türelmetlenül a helyes irányba, kinyújtott karját meglegetve Olek orra előtt.

– Ahá, látom már! Az erkélyes ház alatt!

– Mit csinálnak ott? Emilka bemegy a házba!

Körte szeme úgy csillogott a dioptriás üveg mögött, mint két égszínké zománcsepp.

– Azt hiszem... tudom már!

– Mit tudsz?

– Úgy vélem, ebből a házból jött ki a két támadó...

– Miből gondolod? – csodálkozott Olek. Nem látta még az összefüggéseket.

– Emlékszel, mit mesélt az a szószátyár lány?

– Kasia?

– Igen. Azt mondta, hogy Radek egy házat fényképezett, amelyből épp kilépett két alak, csomaggal megrakodva.

– Tényleg ezt mondta. De honnan tudod, hogy ez az a ház?

– Olek, gondolkozz! Nagyon egyszerű! Ők mindig a borozó előtti lépcsőkön gyülekeznek. Ott ni! Radek egy szemközti házat fényképezett. Így mesélte Kasia. Tehát világos, hogy az erkélyes házról van szó!

– De miért ment be oda Emilka?

– Gondolom, meg akarják vizsgálni, mi van a kapu alatt vagy a lépcsőházban. Ha

végiggondoljuk, hogy a tolvajok elvették a filmet anélkül, hogy a gépet is magukkal vitték volna, akkor nagyon egyszerű a végkövetkeztetés. Valami terhelte a lelkiismeretüket! – nevette el magát Körte. – Félték, hogy a film előhívása után lelepleződnek! Hogy az ellenük bizonyít!

– Honnan tudod mindezt? – kérdezte Olek, és hangjában kétkedés bujkált. – Honnan tudod, mire gondoltak ők?

38

– Néha megsejti az ember. Csak gondolkodni kell, Olek. Egyszerűen csak gondolkodni!

Olek kissé sértődötten súrolta talpával a járda köveit. „Mit képzelsz ez a körtefejű Jas? Azt hiszi, olyan buta vagyok? Na, majd megmutatom neki, hogy én is tudok gondolkodni, még jobban is, mint 6!”

– Ne mérgelődj! – mosolyodott el Körte, szemüvegét villogtatva. Mintha olvasott volna barátja gondolataiban. – Nem szabad mindenben megsértődni! Hiszen tudod, hogy nem akartalak megbántani!

Olek felemelte a fejét. Tekintete találkozott Körte meleg, figyelmes pillantásával. Szélesen elvigyorodott, s hátra ütötte Jast.

– Úgy gondolom, hogy ők azt a csomagot ellopták!

39

– Én is úgy gondolom – dünnyögte Körte. – Maradj itt! – szólt hirtelen, s Olekra nézett, – Itt, ebben a kapualjban lesz a Ieshelyed. Alaposan megfigyelsz mindent, ami a szemközti oldalon történik. Talán észreveszel valamit, ami elősegíti a nyomozást.

– Rendben van – mondta Olek. – De meddig kell itt állnom?

– Azt még nem tudom. Mindenesetre várj meg engem. Semmi szín alatt el ne mozdulj innen!

És Körte loholt a kapu felé, amelyben egy pillanattal előbb. Emilka eltűnt.

Olek a falnak vetette a hátát. Néhány lépéssel arrébb egy kőpad állt a járdán, s rajta – nahát! – az ikrek. Igen! Ott ülnek, és napraforgómagot rágcsálnak. „Nem szabad észrevenniük!” Háta mögött hirtelen kinyílt a kapu, egy magas, sovány, szemüveges férfi jelent meg a küszöbön. Csíkos, fekete nadrág, zöld vászonzeke volt rajta, nyakkendő helyett pedig egy piros pöttyös szalagot viselt. Oleknak tátva maradt a szája a meglepetéstől. Ilyen fura öltözéket, amióta él, nem látott! Szemét nem tudta levenni a pöttyös nyakravalóról.

– Miért meredsz úgy rám, kisfiam? – szólalt meg az ismeretlen dallamos hangon.

– Mert... mert... mert a bácsi olyan, mint... mint egy katicabogár! – nyögte ki végül, s nyomban fülig vörösödött, mert rájött, milyen neveltlenséget követett el.

– Mint egy katicabogár, azt mondtad? – nevette el magát hangosan az ismeretlen férfi.

– Remek! Úgy látom, fiam,. nagyszerű megfigyelő vagy!

– Megfigyelő? – Olek összerándult az ijedségtől. Ugyan miféle megfigyelő?! Csaknem megfélekedezett a kötelességéről. Kezét ellenzőként tartva a szeme fölé, óvatosan kidugta a fejét, és figyelmesen kémlelte a titokzatos erkélyes házat.

40

– Kit figyelsz annyira? – kérdezte a pöttyös nyakkendő.

– Ó senkit... senkit – vonogatta a vállát Olek. – Csak úgy nézegetem az egyik kaput.

Ebben a pillanatban az ikrek felálltak a padról, és elindultak. Igen, szemmel láthatóan arrafelé tartottak, ahol Olek megbújt. Nem tudta, mitévő legyen. Nem volt ideje sokáig gondolkodni, fogta magát, és gyorsan az ismeretlen férfi háta mögé ugrott. Az meg se moccant. A háta mögül kikandikálva, Olek látta az ikrek szőke üstökét. Jobbra tartottak, s csakhamar el is tűntek a szeme elől.

– Elmentek! – hallott egy fojtott hangot.

– Kik? Kik mentek el? – nyögdécselte Olek, mert rájött, hogy az előbbi szavakat Katicabogár mondta.

– Azok a fiúk, akiket figyeltél. Annyira hasonlítottak egymásra, mint két tojás. Félsz tőlük?

– Nem. De... honnan tetszett kitalálni, hogy róluk van szó?

– Figyeltelek. Láttam, hogy minduntalan kidugod a fejed, s amikor azok a fiúk idenéztek, akkor visszahúzódtál.

– Itt kell állnom – kezdett panaszkodni Olek, és elkomolyodott.

– Itt? A múzeumban? – kérdezte az ismeretlen.

– Miféle múzeumban? – kérdezte értetlenül Olek. – Azt mondtam, hogy itt, ebben a kapuban kell állnom.

– Ez ugyanis Varsó Székesfőváros Történelmi Múzeuma! Nem tudtad?

– Nem.

– Nem vagy varsói?

– Nem. Falun lakom.

– Remek! – örvendezett Katicabogár. – Akkor még biztosan nem voltál a mi múzeumunkban?

– A mi múzeumunkban? – csodálkozott a fiú.

– Igen, én itt dolgozom. Művészettörténész vagyok. A nevem Polikarp.

Olek elnevette magát. Az ismeretlennek olyan neve volt,

41

mint például egy szigetnek. Hogy felnőtt embert így hívjanak!

– Polikarp? – kérdezte bizonytalanul, mert azt hitte, nem jól hallotta.

– Igen. Nevetségesnek tartod? Ez egy nagyon régi férfinév, manapság már egy gyereket sem neveznek el így... És téged hogy hívnak?

– Az én nevem Olek.

Ebben a pillanatban a fiú észrevette, hogy a megfigyelése alatt álló kapuból kiszaladt Emilka. Odament Bogushoz és Jacekhoz, azután nyomban elindultak a Vám utca felé. Az ikreket is mintha a föld nyelte volna el.

– És most? – sóhajtott nagyot Olek, teljesen megfélemlődve a mellette álló Polikarp úrról.

– Mi lenne most? – mondta a művészettörténész lágyan elmosolyodva. – Segíthetek valamiben? Látom, nagyon kitartóan nézed a Burbach- és a Barss-házat...

– Nem ismerem őket – mondta komoly arccal Olek. – Én csak azt a kaput nézem, ott, az erkély alatt!

– Az előbb említett nevek a tér túloldalán álló házak egykori tulajdonosainak neve... Évszázadokkal ezelőtt éltek. S abban a házban, amelynek kapuja annyira érdekel téged, található az Óváros leghíresebb órásmesterének, Feliks Kukulkának a műhelye.

– Órásműhely? – ismételte tagoltan Olek, és mélyen elgondolkodott. „Lehet, hogy a tolvajok épp ebből a műhelyből loptak el valamit?”

– Miért csodálkozol? Mire gondolsz? Kukulka bácsi az én legjobb tanácsadóm.

– Tanácsadó?

– Igen, Múzeumunkban van néhány régi, nagyon szép, a XVII. és a XVIII. századból származó óra. Szeretnéd látni?

– Talán majd máskor – aggodalmaskodott Olek, holott nagyon szeretne volna látni azokat az órákat.

42

– Értem – szólt Polikarp úr.. – Most azt a kaput kell figyelned. Nem volna kedved egyszer eljönni velem meglátogatni Kukulka bácsit? Ugyanabban a házban lakik, az első emeleten. Lakásában számos igen értékes műtárgyát őriz. Néhány nappal ezelőtt – folytatta a művészettörténész – Kukulka bácsi egy gyönyörű, hallatlanul értékes órát kapott. Bizony, ennek a kincsnek a mi múzeumunkban volna a helye!

– És miért nincs ott? – kíváncsiskodott Olek.
– Azért, mert a tulajdonosa, Julian úr nem hajlandó megválni tőle. Több ízben is ígértünk érte elég magas árat. De ő nem és nem! Úgy megmakacsolta magát... úgy megmakacsolta magát. mint mint...
– Mint egy számár – vágta rá szolgálatkészen Olek.
– Mint egy számár – ismételte gépiesen Polikarp úr.
– Nem! Nem szabad így beszélni! – szabadkozott, s karját úgy lengette, mint szélmalom a lapátjait. Azután a pulyka grugruzásához hasonló, elégedett nevetést hallatott.
– Egy szép napon – folytatta – ez az óra megállt. Hiába húzták fel, hiába kocogtatták...
– Tehát gallyra ment – állapította meg Olek.
– Mit mondtál? Gallyra ment? Ahá, értem! Igen, elromlott. Így volt. Kukulka mester említette, amikor nála jártam. De hát nem egy antik órát megjavított már ő! Szóval a tulajdonos szépen, gondosan becsomagolta az értékes órát, és két fuvaroslegény segítségével, egy talicskán az órasműhelybe szállította.
– Talicskán? – Olek csaknem hanyatt vágódott a meglepetéstől. – Mikor történt ez? – dadogta, s egész teste lúdbőrös lett az izgalomtól.
– Mikor? Tegnapelőtt. Sajnos Kukulka mesternek még Ugyanaznap el kellett utaznia. Az órát majd csak akkor csinálja meg, ha a nyaralásból visszatért.
– És az az értékes óra ott maradt a lakásában?! – kiáltott fel Olek.

43

– Természetesen. Miért? Onnan senki sem lopja el. A lakás hét lakatra van zárva...
– Hét... – ismételte Olek, és egyre türelmetlenebb lett. Érezte, hogy nyomra bukkant. Értesüléseit szerette volna mihamarabb megosztani Körtével. „De hol lehet ő? Hol csavarog, ahelyett hogy idejönne?” – Tetszik tudni... – fordult a művészettörténészhez – ez nagyfokú óvatlanság Kukulka bácsi részéről! Miért nem vitte megőrzésre azt az órát a múzeumba?
– Hogy miért nem? Mert nem!
– De miért?
– Így óvja kincsét a tulajdonos tőlünk, muzeológusoktól, nem bízik bennünk, annyira fél..., hogy az már szégyen! – csattant fel Polikarp úr. – Attól tartott, hogy nem adjuk vissza neki! Micsoda feltételezés, micsoda gyanúsítás!
– Valóban – motyogta Olek. – De miért szállították talicskán?
– Az az óra bronzból készült. Aranyozott. Pompás díszítményei vannak, szép, zománcozott óralapja. Ugyanakkor nagyon nagy, nagyon súlyos és ügyetlen fogású. Kellett hozzá valamilyen szállítóeszköz. A tulajdonos nem messze lakik innen, pár utcával arrébb, tehát a talicska-fuvar, amit a segítőtársai ajánlottak, volt a legjobb megoldás.
– És tudták, hogy mit szállítanak? – kérdezte mohón Olek.
– Természetesen! A tulajdonos sokat mesélt az óráról. Azt is mondhatnám: kissé túl sokat... Igen, megkérte őket, hogy nagyon ügyeljenek arra a csomagra. Egy ilyen értékes kincsre!

– És hogy néztek ki azok a fuvarosok? Szóval azok a talicskások.

– Nem tudom. Én nem láttam őket. De miért kérded?

– Csak úgy. Nem fontos. Ó, már jön is a barátom! – ör-

44

vendezett Olek, amikor megpillantotta Körtét, aki a tér közepén vágatott feléje. Amikor odaért a kapuhoz, és észrevette az ismeretlent, összeráncolta a homlokát, haragosan villantotta meg a szemüvegét.

– Ez Polikarp bácsi. Itt dolgozik a múzeumban... -mondta Olek, és sokatmondóan kacsintott.

Körte erre közelebb lépett, s udvariasan összecsapta a bokáját.

– Nagyon örülök – mondta lihegve a futástól, és kérdően nézett Olekra.

– Szervusz. Mi itt közben a régi órákról csevegtünk -szólt mosolyogva a művészettörténész.

– Ssszenzációóó! – sziszegte Körte, s figyelmeztetően bokán rúgta Olekot, jelt adva, hogy mihamarabb tanácskozniuk kell.

– Nem volna kedvetek megnézni a múzeumot? – hívogatta őket Polikarp úr. – Olek, te még amúgy sem ismered Varsót! És ennek a városnak a történelme valóban nagyon érdekes!

– Köszönöm – hártotta el türelmetlenül a meghívást Olek. – Inkább máskor! Majd eljövünk Körtével!

– Kivel? – kérdezte értetlenül Polikarp úr.

– A barátommal, Jassal...

– Ugyanis engem Körtének neveznek – mondta komoly hangon Jas. – És ez ellen semmit sem tehetek. Úgy látszik, ez már végleg rajtam ragadt.

– Ne búsulj! – mondta vigasztalón Polikarp úr. – Engem az iskolában Spárgának hívtak. S gyanítom, hogy egykori osztálytársaim, ma már vén lovak, még mindig így hívnak! Csakhogy most már a hátam mögött...

Körte szélesen elmosolyodott örömeiben, hogy rajta kívül van még valaki, akinek ilyen nem épp kellemes beceneve van. Legszívesebben Polikarp úr nyakába ugrott volna, de természetesen ehhez nem volt bátorsága. Elvörösö-

45

dött, s most már cseppet sem lékeztetett körtére, inkább egy jókora érett paradicsomra. Búcsúzóul meghajolt, s Olekkal együtt eliramodott. Távolról még hallották a művészettörténész feléjük kiáltott szavait:

– Aztán ha van időtök, gyertek el hozzám a múzeumba! Olek vágtaézva indult lefelé a lépcsőn, Körte, bármilyen

hosszú lába is volt, nem tudta utolérni barátját.

– Ölek, várj! Mondok valamit!

– Én mondok neked valamit! – válaszolta Olek, kettesével ugrálva a lépcsőfokokon. – El se hiszed, milyen bomba híreim vannak!

A Nyírfá utca, ahová bekanyarodtak, a drótkerítéseken kibukó, buján zöldellő bokrok árnyékával fogadta őket.

Olek tanácstalanul megtorpant, de Körte gyengéden oldalba bökte, s balra mutatott.

– Van itt egy hely, ott leülhetünk, s nyugodtan beszélgethetünk.

Néhány lépésnyire, két ház között picike tér volt. Egy pad s egy szőnyegporoló állt rajta. A futástól kifulladt fiúk letelepedtek a pad egyik végén. Az izgalom lázában égő Olek röviden ismertette barátjával a művészettörténésszel lezajlott beszélgetését.

– No, mit szólsz hozzá? – kérdezte végül.

– Fantasztikus! – kiáltotta meglepődve Körte. – Ügyes srác vagy te! Ide figyelj – szólt óvatosan körülkémelve, nem hallják-e illetéktelen fülek –, az a két fickó lehetett a tulajdonos segítőtársa! Minden egyezik! Még a talics-ka is!

– Rendben van – mondta tünődve Olek. – De hiába voltak ők, mi akkor sem tudjuk, hogyan néztek ki

– Oda nézz! – súgta váratlanul Körte, s felpattant a padról.

– Tessék? Mi történt? – hüledezett Olek, látva, hogy Körte a pad mögé kucorodik.

– Csss! Gyere, bújj ide te is, a támla mögé!

46

Azzal megrántotta Olek nadrágját, aki lehuppant a földre, majd esetlenül a sarkára ült. Szerette volna megtudakolni a barátjától, hogy mi történt, de már nem volt rá ideje. Körte egy erőteljes mozdulattal befogta a száját, s szemével az utca felé mutatott. Olek odanézett, s amit látott, attól kiverte a verejték. A túloldalon fütyörészve lépkedett egy megtermett férfi, uborkaorral, vékonyka bajusz-szal... Magában ez a dolog még nem lett volna különös, sem

rendkívüli, elvégre mindenféle ember jár-kelel az utcán, kis termetű és nagy termetű, kis orrú és nagy orrú és bajuszos... igen ám, de annak a szünet nélkül fütyörésző személynek – árnyéka volt! Ez is rendjén volna. Mindenkinnek van árnyéka, amikor a nap süt. Ám az uborkaorrú férfinak egészen, de egészen más árnyéka volt! Ez a kétrét görnyedt, szinte földön kúszó árnyék nem volt más, mint... Radek!

– Na de ilyet! – nyögte Olek, s igyekezett arcáról lerázni a barátja kezét.

– Ő az! Radek biztosan felismerte a filmtekerics tolvaját!

– Igazán nem nehéz felismerni! – dünnyögte Olek, és elragadtatással szemlélte a nem mindennapi méretű szaglószervert, amellyel tulajdonosa szinte kettészelte a levegőt. – Mit csináljunk?

– Jól megnézted? – kérdezte Körte határozottan.

– Természetesen! Sötétben is megismerném.

– Surranjunk utánuk. Vigyázz, Radek észre ne vegyen téged!

A fiúk végiglopakodtak a fal mentén. A Nyírfá utca, amióta errefelé terelték a gépkocsiforgalmat, hogy ezzel az Óvárosi teret mentesítsék, nagyon forgalmas volt. A száguldó teherautók minduntalan eltakarták szemük előtt a nyomot követő Radekot. Olek hiába nyújtogatta a nyakát, hogy lásson valamit.

A Nyírfá utca végéhez értek. Innen lépcső vezetett le-

47

felé, felfelé viszont az utca elszűkült, s idelátszottak a Barbakán vörös téglás falai.

Középpütt kis zöld tér volt, a közelében egy oldalra dőlt öreg, rozzant kerek házikó, azaz egy lakókocsi, biztos jele annak, hogy itt nemrégén építkezés folyt. A Nyírfá utca házainak egy részét még most is állványzat borította, amely mögül elő-előcsillant a frissen felrakott, világos színű vakolat. A fiúk egy vastag oszlop mögé bújtak. Radek tétován megtorpant. Egy darabig töprengett, azután lassan elindult.

Uborkaorrú – Oleknak eszébe jutott, hogy így nevezte az illetőt Kasia – felszegett fejfel állt a sarkon, s feszült figyelemmel leste az első emeleti ablakokat. Körte odasúgta Oleknak, hogy ne mozduljon, ő maga pedig átsurrant az utca túlsó oldalára. Beállt egy falmélyedésbe, szinte a falhoz tapadt, és ő is felnézett. A férfi most hangosabban fütyült. Az egyik poros ablaküveg mögött kivehetetlen árnyalak jelent meg. Meglebbent a függöny – és egy virágcserep díszelgett az ablakpárkányon, benne virágzó muskátli.

Uborkaorrú elmosolyodott, megkerülte a házat, s a mellékkapun belépett. Körte megszámolta az ablakokat. Azután egy botocskával felvázolta a ház alaprajzát. Elégedetten biccentett, és odafutott Olekhoz, aki türelmetlenül várt rá az állványzat alatt.

– Nos?

– Már tudom, melyik lakásról van szó! Radek hol van?

– Azt hiszem, követte őt. Mindketten eltűntek a sarkon túl. Innen nem látni többet.

– Húha! – sóhajtotta Körte. – Csak észre ne vegye őt! Remélem, hogy Radek hamarosan kijön.

– Megvárjuk itt?

– Nem! Nem itt! Nemsokára besötétedik, és semmit sem fogunk látni.

– Hát akkor? Visszamegyünk?

– Dehogy megyünk! Radekot kell őriznünk! Tudom

4a

már! – kiáltott fel hirtelen, és magával húzta Olekot.

– Gyere!

Óvatosan körülnéztek, jobbra-balra, azután elindultak. Úgy érezték, minden kapuban, minden beszögellésben a „nagy orrú ember” lapul. Egy vas csigalépcsőhöz értek, amely a Barbakán mellé vezetett fel.

– Menj fel! – bökte meg Körte Olekot.

– Miért?

– Majd meglátod!

– Ó, de remek! – örvendezett Olek, amikor a csigalépcső tetején egy kis kőerkélyre ért.

Körte hátranézett. A megfigyelésük alatt álló ház ott volt előttük, szinte karnyújtásnyira. Mindenütt mélységes csend. Radeknak se híre, se hamva. Uborkaorrút is elnyelte a föld.

Olek tágra nyílt szemmel bámult. A vörös falak, a Barbakán tornyocskái, a messzire húzódó, keskeny Freta utca, a templomtornyok és az óvárosi házak meredek tetői -mindez rég múlt évszázadok bűvös köreit nyitotta meg a fiú előtt.

– Mi ez? – kérdezte Olek remegő hangon.

– Ez a Barbakán és a régi városfalak – válaszolta Körte, de szemét nem vette le a szürke házról, amely az imént Radekot és Uborkaorrút elnyelte.

– És ez a templom?

– Ez a Pálos-templom. Ha jól emlékszem, a XVII. században építették. A háború után mindez romokban hevert

– tette hozzá magyarázólag.

– Tudom – mondta halkán Olek. – Sosem hittem volna, hogy ez olyan... olyan... no...

– Olyan valóságos, azt akartad mondani? – nevette el magát Körte. – Természetesen!

Az Óváros mindenkire ilyen hatást gyakorol. Látod azokat a bástyákat?

– Ühüm – motyogta Olek.

– Ezek a védelmet erősítették! Ezért vannak olyan sű-

49

rűn, tíz-valahány méternyire egymástól. Réges-régen, a letűnt időkben, itt a fal alatt egy széles árok húzódott...

– Vízrel teli?

– Természetesen! Apukám mutatott róla képeket egy könyvben.

– És azok a tornyok?

– A Domonkos-rendiek templomának tornyai.

– Mennyi templom van itt! – mondta elismerően sóhajtva Olek.

Körte szája mosolyra húzódott, de hirtelen szúrós köhögés fogta el.

– Mondd, nem vagy te lázas? – kérdezte tőle nyugtalanul Olek-

– Dehogy – vetette oda színlelt közönnyel Körte. – Mindjárt elmúlik.

A nap vörösen izzó korongja lassan legördült az égről. Szürkült. Fokozatosan elsötétedtek az Óváros háztetői és tornyai – mintha magukba szívták volna a közeledő alkonyatot. A levegő lágyabb lett, a Visztula alig látható, szürkés ködfátyolba burkolózott. Távolról hallatszott a város lármája, az autógumik sívítása. Hirtelen éles, tisztán zengő harangszó töltötte meg a levegőt. Egy idő múlva megszólalt egy másik, egy mélyebb hangú is. És sorra megkondultak a templomharangok, hírül adva, hogy megint vége egy napnak, a fáradt emberek nyugovóra térhetnek.

Olek félrefordított fejjel hallgatta a harangzúgást. Körte mosolyogva szimatolta kicsi krumpliorrával a Visztula felől áradó levegőt. Egyszer csak összerezzen. A megfigyelés alatt tartott kapuból két férfi surrant ki. Körülnéztek, azután gyors léptekkel nekivágtak a Visztula felé vezető lépcsősornak.

– Olek! – súgta Körte, rázogatva a barátját. – Ébredj fel!

– Mi történt?

50

– Oda nézz! Ott mennek a tolvajok! Uborkaorrú és még valaki. Biztosan a cinkosa

– És Radek hová tűnt?

– Éppen ez az, ami nyugtalanít. Eddig még nem jött ki a házból! Fuss utánuk, nézd meg jól azt a másikat. Lehet, hogy az a Foghíjas? Biztonságos távolságból kövesd őket, nehogy észrevegyenek. Otthon találkozunk. Hazatalálsz?

– Persze! Végigmegyek egyenesen a Nyírfa utcán!

– Úgy van. Na szaladj!

Olek villámgyorsan leszaladt a lépcsőn, s nyargalt a két gonosztevő el-eltűnedező alakja nyomában.

Körte is lefutott. Megállt a titokzatos ház üres kapuja előtt, és mélyen elgondolkozott. Újra elfogta a kízó köhögés. „Az ördögbe, csak nem újult ki a betegségem?” -gondolta. De most nem volt ideje ezen töprengeni. Határozott léptekkel befordult a sötét lépcsőházba.

51

ÖTÖDIK FEJEZET

– No, mi van? – kérdezte Jacek, amikor Emilka kilépett a házból, s odament a várakozó fiúkhöz.

– Semmi. Különféle emberek laknak abban a házban. Az első emeleten egy órásmester...

– Világos! Hiszen abban a házban egy órásműhely van!

– Az órásmester ajtajában egy cédula van – tette hozzá a kislány.

– Egy cédula? – ébredt fel Jacekban a kíváncsiság. – És mi volt ráírva?

– Nem tudom. Nem olvasom el mások leveleit! – válaszolta Emilka kissé megütközve.

– Bogus! – szólt élesen Jacek. – Szaladj fel az első emeletre, és olvasd el! Lehet, hogy valami nagyon fontos üzenet.

– Én? – hüledezett Bogus.

– Ó, ti nyavalyások! – csattant föl Jacek, s mielőtt a gyerekek észbe kaphattak volna, berohant a kapun.

– Mit akar azzal a cédulával? – értetlenkedett Bogus, és idegességében kiforgatta a zsebeit, kutatva valami megehető falatka után, legyen az akár egy darabka száraz kenyérhéj, amivel csillapíthatná kízó éhségét. A különösképp izgalmas pillanatokban – mint például számtanórán vagy tornaórán – Bogus szervezete fokozottabb mértékben követelte az energia-utánpótlást. Most is így volt. Nyugtalanul tekingetett körbe, végül könyörgően Emilkára függesztette a szemét. A kislány egy darabig kotorászott zöld kézításkájában, és a torkos Bogus nagy örömére, talált

52

benne egy zörgő papírba csomagolt szép nagy cukorkát. Bogus olyan mohón vetette rá magát a cukorra, mintha az lett volna a legutolsó darab a világon.

Eközben Jacek loholt fölfelé a meredek lépcsőn, kettesével ugrálva át a lépcsőfokokat. Az első emeleten megállt egy pillanatra. Fülelt. Halkan, lábujjhegyen odalopakodott ahhoz az ajtóhoz, ahol Kukulka mester névtáblája volt látható. Fülét az ajtóra tette. Semmi nesz. Csönd. Szeme az ajtóba illesztett cédulára villant. Széthajtotta, s lassan olvasni kezdte a nehezen kibetűzhető szavakat:

Kedves Julian úr, Kukulka mester váratlanul elutazott, a lakás kulcsait rám bízta. Megöntöztem a virágokat, a megjavított órát kiadtam annak a két férfinak, aki jelentkezett érte.

Eleonora

Jacek másodszor is elolvasta a cédulát, hogy jól megjegyyezze a tartalmát. Azután összehajtott, visszatette az ajtórésbe. Mélyen elgondolkodott. Súlyos léptek zavarták meg töprengésében. Valaki jött fölfelé a lépcsőn. Villámgyorsan feljebb szaladt egy emelettel, és hangosan dobogó szívvel hallgatózott. Ki lehet az? A lakástulajdonos? Netán egy második emeleti lakó? Ez esetben ugyan hogyan magyarázná meg, mit keres itt, idegen létére, ebben a lépcsőházban?

A lépések egyre hangosabbak voltak. Aztán hirtelen csend lett. Valaki megállt Kukulka mester ajtajánál! De ki? A tolvajok? Jaceknak a hideg futkosott a hátán a félelemtől. Fogai halkan vacogtak. Csengetést hallott. Tehát az a valaki becsengetett a lakásba. Jacek

nesztelenül, lábujjhegyen megindult lefelé a lépcsőn, azután óvatosan kidugta a fejét.

Kukulka mester zárt ajtaja előtt nem mást látott, mint

53

Albin bácsit, a postást! Jacek megkönnyebbülten lélegzett föl. Most már nyugodtan lépdelt lefelé.

– Jó napot, Albin bácsi!

– Szervusz, kisfiam. Hát te mit keresel itt? Megint valami huncutságon töröd a fejed? – mondta összeráncolt homlokkal a postás, aki mivel már huszonöt éve végezte munkáját itt, az Óvárosban, nagyon jól ismert mindenkit, gyereket, felnőttet egyaránt.

– Ssemmit – nyögdécselte Jacek zavartan. – Csak itt voltam, fönt... Kukulka bácsi nincs otthon? – mondta sietve, hogy témát változtasson.

– Nincs otthon. Pedig levelet hoztam neki. Ajánlott levelet. A múzeumból.

– A múzeumból? – csodálkozott Jacek.

– Ügy bizony. Kukulka mester egy... izé... micsoda is?

– Szakértő?

– Igen. Ezt akartam mondani. Szaktanácsadó a múzeumban. De az ő lakása is valóságos múzeum! – nevette el magát a postás, és még egyszer becsöngetett. – Ajaj, úgy látszik, elment otthonról. Nini, egy cédula van az ajtóba szúrva! Micsoda dolog, ide dugdossák az üzenetet, ahelyett hogy rendes úton-módon, postán küldenék el! Sajnálják a pénzt a bélyegre a zsugoriak! – motyogta Albin bácsi, s lassan megindult lefelé.

– Albin bácsi – szólt utána Jacek, és loholt lefelé. – Ebben a lakásban muzeális értékek vannak?

– Muzeális vagy nem muzeális, mit tudom én, azt csak úgy mondtam... – vakargatta Albin bácsi a tarkóját. – Csillognak-villognak azok az órák, meg cikornyások, sok aranydíz van rajtuk – dünnyögte. – Állítólag családi örökség. Kukulka mester azt mondta egyszer, hogy a háború alatt elásták mélyen a földbe. Hogy a hitleristák meg ne találják, és el ne vigyék Lengyelországból. Mert azok minden kincset elkoboztak...

54

– Miért vitték volna el Lengyelországból?

– Hát te nem tudod, kisfiam, hogy ők minden értéket elhurcoltak ebből az országból? Minden értékesebb tárgyat lefoglaltak, elkoboztak, aztán ládába csomagoltak és irány Németország!

– És Kukulka bácsi eldugta előlük?

– Nemcsak ő. Mindenki elrejtette, amit csak lehetett. Az állami kincseket és a magántulajdonban levőket. Egész múzeumok rejtőztek mindenféle föld alatti üregekben, pincékben! Így volt, kisfiam...

– Most pedig lopják a műkincseket! – kottyantotta el Jacek, leugorva az utolsó lépcsőfokról.

– Miket beszélsz, az istenért?! Ki lop?

– Ó! Azt csak úgy mondtam... Visszontlátásra! És már ott sem volt,

Albin bácsi egy darabig még ott állt a ház előtt, a gondolataiba mélyedve. Felvillant előtte a lerombolt ház képe, a németek pusztításai, a véres háború évei során örökre elveszett értékek, amelyeket már senki sem tudott megmenteni. Felsőhajtott s tovább-baktatott, a szomszéd ház kapuja felé.

– Két ajánlott, egy pénzesutalvány... – motyogta a táskája mélyén kotorászva.

Jacek visszatért a többiekhez, a Fukier borozóhoz. Állítása szerint itt voltak az ücsörgésre legalkalmasabb legkényelmesebb lépcsők. Emilka és Bogus várakozón pillantottak rá.

– Nos? – szuszogta Bogus.

– Semmi különös. De ez az órasmester nem hagy nyugton. Muzeális értékek vannak a

lakásában. És mindenféle óra...

– Húúúú! – füttyentett Bogus. – Ez volt arra a cédulára írva? – Aztán váratlanul kijelentette: – Borzasztóan éhes vagyok.

– Fogd! – mondta türelmetlenül Jacek, s belenyúlt az oldaltáskájába, ahonnan néhány szépen becsomagolt szendvics került elő. – Egészen megfeledkeztem a tízórainmról!

– Megehetnéd vacsorára – tanácsolta Emilka. – Nem, már nem! – tette hozzá, amikor látta, milyen gyorsan eltűnt Bogus szájában az első szendvics.

– Légy szíves, a papírt ne edd meg – mondta udvariasan Jacek.

– Jóóó – sóhajtott Bogus, s máris zizegett a második szendvics papírja. Mintha születése óta, azaz nyolc éve, egy falatot se evett volna. Egyszer csak tátva maradt a szája, még a félbeharapott tojás is kipotyogott belőle. Kimeresztett szemmel bámult valamit az utca túloldalán.

– Mi történt? – rémüldözött Jacek. – Megmondtam, hogy a papírt ne nyeld le!

Emilka már készülődött, hogy hátba veregesse, azt hitte, Bogusnak torkára futott a falat, s fuldoklik. De hirtelen felugrott, s némán, kinyújtott karral mutatott arra a pontra, amelynek látványa megbénította Bogus állkapcsát.

– Ő az! – suttogta, és leült a meglepetéstől.

– Ki? Hol? – forgolódott nyugtalanul Jacek.

– Őőő – nyögdécselte Bogus, miután végre lenyelte a szájában levő falatot. – Az, aki téged lelökött a lépcsőn.

Ekkor már Jacek is felpattant ültéből. Igen! Ő az! Nyugodtan ácsorog az ajándékbolt kirakata előtt! Jacek megragadta Emilka karját, és gyorsan azt mondta:

– Azonnal rohanj az ikrekhez! Mutasd meg nekik ezt az alakot... ez a Foghíjas!

A kislány eliramodott. Hosszú haja a homlokába hullott. Egy szempillantás alatt odaért a kőpadhoz, ahol az ikrek, napraforgómagot rágcsálva lustálkodtak.

– Ott! – rebegte elfúlva, ujjával a Foghíjasra mutatva. – Ott áll a Foghíjas!

– Az a fehér inges? – tudakolta Arek.

– Kék vászonnadrágban? – kérdezte Darek.

56

– Az, az! A másik most nincs itt.

– Gyerünk utána! – ugrott fel Arek.

– Nem megyünk utána – vágta rá egykedvűen Darek.

– Miért nem? – kérdezte nyugtalanul Emilka.

– Azért, mert pillanatnyilag áll. Ha elindul, akkor majd megyünk utána.

És a legnagyobb nyugalommal újra rágcsálni kezdte a napraforgómagot, amiből még jócskán volt a gyűrött zacskóban.

– Ne feledkezzetek meg az üzenetről! Jelszó: „Fekete Kisnéger!” – figyelmeztette őket Emilka, s visszafutott Jacekhoz és Bogushoz.

A tér lassacskán elnéptelenedett. Ebben az órában, a munka és az ebéd után, a varsóiak szívesen pihennek, szundítanak egyet. Még az Óváros kis utcáinak csendjét felverő turisták is szétszéledtek, feltehetően szállodájukban áztatják dagadt lábukat, a turizmus fáradalmait panaszolva. Még mindig nagyon meleg volt. A szódavízárus előtt jókora csoport verődött össze, akik szomjukat egy pohár jó hideg szódavízzel óhajtották oltani. A hőségtől eltikkadt fagyaltárus finom csemegével teli kocsiját keresztültoalta a téren – Bogus éhes pillantással követte az útját.

– És most mi legyen? – kérdezte nyugtalanul Jacek.

– Ha a tolvaj egyet lép, Arek, Darek utána tép! – dúdolta Emilka, s leült.

– És mi? – kíváncsiskodott Bogus.

– Mi pedig megvárjuk azt a másikat! Lehet, hogy ő is felbukkan. Amennyiben nem...

– Amennyiben nem, akkor... ? – faggatózott Bogus. Jacek nem válaszolt. Figyelmesen nézett egy zöld pötytyös ruhát, egy vörös lófarkat.

– Kasia?

– Ő az. Kasia – válaszolta Emilka, és integetni kezdett. A hagymácska bizonytalanul közeledett feléjük. Kasia

57

összeráncolt homloka, durcás szája arról árulkodott, hogy a kislány nincs a legjobb kedvében.

– Radek hol van? – kérdezte Jacek. Kasia leszegett fejjel nézett rá.

– No, kérdeztelek! – mérgelődött Jacek.

– Azt én is szeretném tudni – válaszolta élesen a kislány.

– Azt hittem, hogy együtt vagytok – csodálkozott Bogus.

– Rosszul hitted! – vetette oda Kasia, és végre letelepedett közéjük. – Egyszer csak eltűnt!

– Ki tűnt el? – kérdezte értetlenül Bogus.

– A szellem! – robbant ki a méreg a kislányból, és nagyott csapott Bogus hátára.

– Könnyörülj rajtam, miféle szellem?

– Mondj el mindent szép sorjában – kérte Jacek, egyetlen kézmozdulattal elhallgattatva az óbégató Bogust.

– Együtt jöttünk el hazulról – kezdte Kasia. – Azután Radek megbújt egy falmélyedésben, a tér sarkán, ott ni...

– És miért bújt el? – csodálkozott Emilka.

– Nem rohanhatott bele a tolvajok karjába! Félt, hogy valamelyikük észreveszi őt...

– És aztán?

– És aztán semmi. Azt mondta, fussak körbe a téren, nézzem meg, nincsenek-e itt.

– Itt vannak – szólt közbe Bogus.

– Hol? – ugrott föl izgatottan Kasia.

Jacek mérgesen nyomta öklét Bogus orra alá.

– Mi az, mit akarsz? Hát már semmit se mondhatok? – hebegett Bogus hátrahőkölve.

– Megmondtam, hogy hallgass! Egy szót se többet, megértetted? Mondd tovább – fordult kegyesen Kasiához, aki figyelmesen nézelődött.

– Ne félj, Kasia! – mondta Emilka, védelmezően ölelve át Kasia vállát.

58

– Ugyan mitől kellene félnie? Borzasztó, milyenek a nők! – mondta tréfás haraggal Jacek.

– Én nem vagyok semmiféle nő, vedd tudomásul! -csattant fel Kasia dühösen.

Emilka és Jacek elnevette magát. Kasia még egyszer alaposan körülnézett. De sem Uborkaorrút, sem Foghíjast nem látta.

– Miért mondtad, hogy itt vannak? Hazudtál!

– Nem hazudtam! De csak egyikük volt itt.

– Amikor visszatértem a sarokra, Radekot már nem találtam ott – panaszkodott a kislány. – Eltűnt.

– És nem hagyott valamilyen üzenetet?

– Hol hagyott volna üzenetet? – képedt el Kasia.

– Mi oda dugjuk a rács mögé a jelentéseket! – dicsekedett Bogus, ujjával a kiségeres házra bökve.

Jacek felugrott. Fekete szeme szikrákat hányt. Mondani akart valamit, de inkább összeszorította a száját, s egyetlen szót se szólt. Bogus riadtan behúzta a nyakát. Olyan volt most, mint egy összetöppedt farsangi fánk.

– Hordd el magad innen! – sziszegte végül Jacek.

– Micsoda? Én... én nem...

– Ne is lássalak! – kiáltotta Jacek, megragadva Bogus karját. – Ha egyetlen titkot sem tudsz megőrizni, akkor többé nem tartozol a „hetek” bandájába!

Nagy csend támadt. Emilka elkomolyodott arccal nézte a méregtől pulykavörös Jacekot. Kasia gombszeme riadtan repesett hol a rémült Bogusra, hol Jacek fenyegető ujjára, amellyel, akár a kivont karddal, mutatta a hazafelé vezető utat Bogusnak.

Bogus tágra meredt szemmel nézett Jacekra. Nem tudta elhinni. A szörnyű igazság még nem hatolt el a tudatáig. Egyelőre csak annyit tudott, hogy valami nagyon rossz dolog történt. Csak állt, és rémülten pislogott Jacekra. Bogus nem volt bögőmasina. Olykor előfordult, hogy legszívesebben elsírta volna magát, de ezek nagyon ritka pillanatok voltak, s legfőképp az éhség idézte elő, a rajongva szeretett cukros-vajas kenyér hiánya. Most azonban minden erejét össze kellett szednie, hogy visszafojtsa a kitörni készülő zokogást.

59

Emilka felállt. Gyorsan odalépett Bogushoz, és kezét a vállára tette. Ez már túl sok volt Bogusnak. Sírva fakadt, borsó nagyságú könnycseppek gördültek végig az arcán.

– Ne sírj – mondta Emilka, s elővette a zsebkendőjét. Odahajolt a síró fiúhoz, és a fülébe súgta: – Egyelőre menj be a kapunk alá. Én azalatt megpróbálom elintézni a dolgot.

Szepegve-szipogva indult hazafelé Bogus, a tér közepén egy pillanatra megállt a szódavízárus mellett, de nem fordult hátra. Lábát fáradtan vonszolva, nagyon boldogtalanul kerülgette a víztócsákat a szódavízárus körül. Agyát a magányosság, elhagyatottság kínzó képei gyötörték. Érezte bűnösségét, de ugyanakkor igazságtalannak érezte a büntetést. Tudta, hogy a fecsegés rettenetes hiba, de nem sejtette, hogy Jacek így bánik vele. Hiszen annyira igyekezett, hogy minden parancsát végrehajtsa! Valóban mindegyiket? Nem. Időnként nemet mondott. Félelemből vagy saját igazsága tudatában. Félt a könyvesbolt és az órásműhely kirakata előtt focizni. Nem szerette a botrányokat. De amikor Jacek dühében megdobta kövel azt a kóbor kutyát, akkor Bogus – megfélemlítve a vezérnek kijáró feltétlen tiszteletéről – ökölrel esett neki! Az utca valamennyi gyereke imádta az állatokat, és a világ semmi kincséért sem hagyta bántalmazni őket. Sőt. A vörös macska már-már elhízott a sok nyalánkságtól, jó falattól, amit Bogus, Emilka vagy az ikrek hordtak neki.

A tépelődő Bogus behúzódt a kapualj legsötétebb zugába, és szívszaggatóan zokogott.

Emilka várakozóan nézett Jacekra, igyekezett elkapni a pillantását.

Jacek végre észrevette ezt, és kötekedően kérdezte:

60

– Mit nézel úgy rám?

– Jól tudod – válaszolta nyugodt hangon Emilka. Jacek konokul hallgatott.

Emilka egy darabig tanácstalanul álldogált. Hagyja itt Jacekot és Kasiát, és szaladjon Bogus után? Nem! Majd eljön annak is az ideje, hogy Bogust megvigasztalja, most mindenekelőtt a nézeteltérést kell elsimítania. Emilka utálta a civódásokat, veszekedéseket. Azt szerette volna, ha valamennyi barátja úgy szeretné egymást, mint ahogyan ő szerette őket. Jacekra nézett. A fiú lehorgasztott fejjel ült. „Biztosan szégyelli magát” – gondolta.

Sajnos Jacek nem Bogusra gondolt. Dicsőségről ábrándozott. Gondolatban éppen a parancsnoki hídon állt, viharka-bátban, szeméhez emelt távcsővel kémelve a viharos tengert. Nem sokkal előbb felhangzott a kiáltás az egyik árbockosárból: „Ember a vízben!” Jacek még egyszer odanézett. Nem látott mást, mint tarajos hullámokat, melyek dübörögve csaptak fel a fedélzetre. Tizenkét fáradt, borostás matróz várta a kapitány parancsait. Jacek hátat fordított. Hátában érezte tizenkét szempár pillantásának tüzeit. A tizenkét matróz éberem, tetterre készen várakozott.

„A kapitány tudja, mit kell tenni!” – hallotta háta mögött a suttogó hangot.

„A földkerekség legnagyobb kapitánya” – tette hozzá egy másik hang.

„Ismeri a tengereket, úgy, mint senki más!”

„Nem akarnék más hajón szolgálni!”

Jacek visszafordult. Belenyúlt köpenye zsebébe, amelyben mindig ott lapult húséges, öreg pipája. Szájába dugta, mélyet szippantott. Már-már parancsot akart adni, hogy... de ekkor egy hang ütötte meg a fülét:

– Jacek, ne rágd azt a ceruzát! Inkább vegyük fontolóra, mit csináljunk!

A tizenkét húséges matróz eltűnt a fedélzetről. Sőt az egész fedélzet eltűnt, a tengerrel együtt. Jacek a varsói

61

Óvárosi téren találta magát, a poros lépcsőkön. A színes álom a dicsőségről úgy szertefoszlott, mint egy szappanbuborék. Révetegen nézett körül.

Kasia a karját fogta, és erőteljesen rázta.

– Hagyd abba! – csattant föl mérgesen.

– No, Jacek, mozdulj végre!

Emilka lehuppant melléje. Olyan melegen mosolygott, hogy Jacek nyomban megenyhült. Arra gondolt, talán mégis érdemes lesz híres detektívvé válni. Gonosztevőket üldözni, rettegésben tartani a csempészeket és tolvajokat...

– Gondolkoznom kell! Egyedül akarok maradni! – kiáltotta, és felpattant ültéből. Sebesült térdébe élesen belehasított a fájdalom, mintha valaki hirtelen tüzes vasat nyomott volna rá.

Emilka aggodalmasan ingatta a fejét. Keresgélni kezdett a kezításkájában, de csak egy napozókrémet talált.

– Nincs nálam gyorstapasz! De majd hozok. És jódot is.

– Nem kell – vetette oda a fiú, férfiasan összeszorított foggal. – A nagymamának egész gyógyszerháza van a fürdőszobában. Visszajövök még este, megnézem, nem hagytak-e üzenetet az ikrek. Szervusztok!

– Szervusz! – mondta a két kislány. – Holnap találkozunk!

62

HATODIK FEJEZET

Radek kitartóan figyelte Uborkaorrút. Minden lépésnél elmaradhatatlan árnyékként követte. A kapu előtt, amely elnyelte őt, bizonytalanul megtorpant. „Mit csináljak? - töprengett, izgalmában a szája szélét rágcsálva. – Menjek utána?” Radek félt. A kapu feketén, fenyegetően tátotta rá hatalmas száját, vasdíszei mintha vicsorgó fogak volnának... „Mindegy! Bátoraké a szerencse!” – sóhajtotta Radek, és egy határozott ugrással a kapu alatt termett. Hirtelen teljes sötétség vette körül. Odakinn a nap elvakította a szemét, sokáig tartott, amíg hozzászokott a kapualjban uralkodó homályhoz. Bizonyos idő múlva halványan pislákoló fényre lett figyelmes. Az öreg indián harcosok kipróbált módszerével, nesztelenül lopakodva elindult feléje. Ám kiderült, a fény a lépcsőházat úgy-ahogy megvilágító, sápadt villanykörtéből származott.

Radek elindult fölfelé, lábát halkán, óvatosan rakosgatva a meredek lépcsőfokokra. Az első fordulóban megállt. Csendben fülelt. Vajon melyik ajtó nyelte el Uborkaorrút? Sorra valamennyi ajtóra rátapasztotta a fülét. Semmi. Sehol semmi nyom. „Pedig holtbiztos, hogy ebbe a házba jött be!” – nyugtalankodott Radek. Egyszer csak valami hangot hallott. Igen! Egy emelettel feljebb! Néhány hatalmas ugrással az első emeleten termett, azután óvatosan odasurrant ahhoz az ajtóhoz, amely mögül hangos párbeszéd szűrődött ki. Az ajtó félig nyitva állt! Radek lekuporodott, és igyekezettel fülelt, nehogy egyetlen szót is elmulasszon.

– Tehát? Igényt tart rá?

63

Ezt a hangot Radek azonnal felismerte: Uborkaorrú!

– Háááát... Veszélyes dolog... Múzeumi kincs...
– Dehogy múzeumi! Magántulajdon! Nagyon sokat ér... – bizonykodott Uborkaorrú.
– Bizonyára! De egy ilyen felbecsülhetetlen értékű tárgyat csak külföldön lehet eladni... Az országhatáron belül szóba se jöhet ilyesmi!
– Külföldön? – kérdezte Uborkaorrú elszíntelenedett hangon.
– Természetesen! Ismerek valakit, aki gyakran jön Lengyelországba, régiségeket keres, és dollárral fizet!

Radeknek szinte elakadt a lélegzete a meglepetéstől. Szóval ezek a tolvajok elloptak valamilyen értékes tárgyat, és azt most külföldön akarják eladni, pénzzé tenni! Annyit hallani mostanában múzeumi kincsek elrablásáról... Édesapa a minap hangosan felolvasta azt az újságcikket, amelyben hírül adták, hogy a határon a vámisztvek rajtakaptak egy külföldit, aki festményeket és egyéb nagy értékeket akart kicsempészni az országból.

– Hol lakik? – kérdezte egy rekedtes hang a félig nyitott ajtó mögött.
– Ki?
– Az a külföldi! – válaszolta Uborkaorrú észrevehető türelmetlenséggel.
– Na nem! Az nem olyan egyszerű! – nevetett a másik gúnyosan, s egészen lehalkította a hangját.

Radek hegyezte a fülét, s közben nagyon-nagyon sajnálta, hogy a füle nem olyan, mint az elefánté vagy legalábbis egy nyúlé. Radek füléhez csak néhány összefüggéstelen mondatfoszlány hatolt el:

– Figyeljék a reggeli lap hirdetéseit....Órát veszek... ” Mindennap olvassák el az újságot...

Radek egészen odalapult a küszöbhez, hogy lehetőleg minél többet megértsen abból, amiről odabent beszélgetnek. A régóta nem seprert lépcsőház pora felkavarodott, és

64

csiklandozta az orrát. Radek fintorgott, mély lélegzetet vett, de hiába... Akkorát tüszentett, mint egy ágyúlövés. És másodszor és harmadszor is tüszentett.

Erre a váratlan zajra kinyílt az ajtó, és a küszöbön megjelent Uborkaorrú. Amikor megpillantotta Radekot, aki a veszedelmes gonosztevő láttán sem tudta visszafojtani a tüszögést, fenyegetően összeráncolta a szemöldökét, azután pulykavörös lett a méregtől. A még egyre tüszögő Radek úgy érezte, mintha egy piros léggömb lebegne a feje fölött.

– Te gazfickó! Követtél? Hallgatóztál? – sziszegte, és a

65

keskeny bajusz a hatalmas orr alatt úgy meredezett, mint két egérfarkinca.

– Én... én nem... én csak... – nyögte a rémült fiú, és egyet lépett hátra. Kezével kétségbeesetten keresgélte a lépcsőházi korlátot, félt, hogy a lépcsők felé hátrálva lezuhan, a kapu fekete torkáig meg sem áll... De már késő volt. Uborkaorrú keményen megmarkolta a vállát. Egyet rántott rajta, egyet lökött, s Radek egy fapriccsen találta magát.

Lopva körülnézett.

A szoba, ahol volt, cseppet sem emlékeztetett lakószobára. Inkább egy ószeres boltjára. Az elszürkült, régóta nem mosott ablakon alig szűrődött be valamicske fény. Mindenütt zsákok, régi újságok, törött bútorok hányódtak. A szoba közepén egy nagy asztal terpeszkedett, s az asztalon... Radeknek tátva maradt a szája a csodálkozástól. A repedezett asztallapon ékszerként ragyogott egy keretbe foglalt óra. Tulajdonképpen egy szép aranyhintó volt, előtte négy ló, vágótól lobogó sörénnyel, a zománcozott óralapot a hintó ablakának helyére illesztették. Az egész egy aranyozott, nagy szirmú virágokkal, indás levélzettel díszített bronztalapzaton nyugodott. A hintó lámpásai piros fénnel világítottak. Radek kerekre nyílt szemmel bámulta a csodálatos tárgyat. A zománcozott óralap gyöngyházfényben csillogott; Radek soha életében nem látott még ilyen gyönyörű órát.

A két férfi a sarokban tanakodott.

– Mit csinál ezzel a fiúval? – hallotta az ismeretlen hangját, akinek az arcát eddig még nem volt szerencséje látni.

– Becsukóni a kamrába! Kuksoljon ott, ha annyira kíváncsi! Valami azt súgja nekem, hogy nem először találkoztunk! – sziszegte fenyegetően, s megragadva Radek fülét, a sötét kamra felé vonszolta.

66

Háta mögött becsapódott az ajtó. Radek hallotta még, hogy a két férfi papírokkal zörög, azután az erőfeszítéstől lihegve cipel valamilyen nehéz tárgyat. Kis idő múlva minden elcsöndesedett.

Mit csinálhatna? Kétségbeesés szorongatta a torkát. Egyetlen épkézláb gondolata sem volt. Torkán nem jött ki hang. S hiába is kiabálna, senki sem hallaná meg. Igyekezett legyűrni a félelmét. Csak kellene tenni valamit! De mit?

Megvizsgálja az ajtót. Mindenekelőtt meg kell vizsgálni az ajtót! Az ajtó fölött keskeny fénycsík. Rész van az ajtó fölött?

Radek tájékozódni igyekszik a szűk kamrában. Valamiféle ládát tol az ajtóhoz, erre egy másikat helyez, azután felkapaszkodik az ingatag építmény tetejére. Megvan. De mi ez? Az ajtó felső felét papír fedi. Le kell tépni! A papír nagy csattanással leszakad – ez a hang végigdübörög a lakáson, Radek riadtan fülel. Moccanni se mer. Semmi. Csend. A papír cafatokban lóg, a helyiségbe fény hatol be. Egek, micsoda rendetlenség van itt! Radek majdnem a fejéhez kap, de eszébe jut: jó lesz vigyázni az egyensúlyára!

A falak mentén kárpitjuktól megfosztott öreg székek, egy hatalmas kanapé, amelynek belsejében rugók helyett egy cserép végérvényesen kiszáradt fikusz terpeszkedik. Gyönyörű szobadísz!

Radek nagy erőfeszítéssel rángat ki az ingatag szeméthalmazból egy roskatag háromlábú asztalkát. „Ezt a háromlábú asztalt a ládák tetejére állítom – határozza el Radek –, akkor talán elérem az ablakot az ajtó tetején! – S lihegve, fújtatva felállítja az asztalkát a ládapiramisra. -Remélem, nem dől össze alattam!” – fut végig az agyán.

Próbaképp még egyszer megragadja a kilincset, és megrángatja. A zár nem enged. Ám az ajtó és az ajtófélfá között keskeny rész van! „Lehet, hogy csak riglivel zárták be? – gondolja reménykedve, s vállát nekiveti az ajtónak. Na-

67

gyot reccsen. Még egyszer! – Jaj! Nem sokat ér az egész. Kevés ehhez az én erőm!”

Fanyalogva tér vissza ismét a ládákhoz. Nagyon tetszetős piramis... De miképp kapaszkodjon a tetejére? „Miért nincs az embernek olyan hosszú nyaka, mint egy zsiráfnek! Megvan! Itt egy asztalka.”

Radek ennek segítségével felkapaszkodik a másik asztalka lapjára. Kissé inog az egész, de sebaj! Kis ügyességgel nem veszti el az egyensúlyt.

– Mint egy trapézművész! – sóhajt nagyot Radek.

Halk, alig észrevehető nesz zavarja meg gondolatait. Radek a piszkos üveghez nyomja az orrát. „Csak nem Uborkaorrú tért vissza?” – villan végig az agyán, és érzi, hogy hátán végiggördül egy jeges verítékcsepp. Onnan az ablakból rálátni az ajtóra. Valaki mozgatja a kilincset! Azután az ajtó nyikorogva kinyílik. „Be sem zárták a lakást? -csodálkozik Radek, és szeme kerekre tágul a meglepetéstől, s kis híja, hogy ő maga le nem zuhan a maga építette torony tetejéről. – Lehetetlen! Pedig úgy van! Ő az!”

Körte állt a nyitott ajtóban. Radek belekapaszkodott az ajtókeretbe, nehogy lezuhanjon. Első pillanatban segítségért akart kiáltani, de nyomban eszébe ötlött, hogy Körte bizonyára Uborkaorrú szövetségese, ezért hallgatott. A napnál is világosabb! Egyébként hogyan került volna ide? Hiszen ha nem ismerné Uborkaorrút és azt a másikat, akkor miért jött volna ide, ebbe a lakásba?

Eközben Körte, aki gondos alapossággal számolgatta az ablakokat, most elégedetten

tapasztalta, hogy jó helyen jár. Az ablakban egy cserép muskátli állt. Megismerte a virágot is, a koszos, talán sose tisztított ablakot is. – „Ez az! – dünnyögte, s óvatosan körülnézett. Nyomban felfigyelt a nagy rendetlenségre és a szoba közepén terpeszkedő, repedezett tetejű asztalra: – Üres! – suttogta, s nem lehetett tudni, mire érti: az asztalra vagy a szobára? – De hová tűnt Radek? Csak nem bántották?”

68

Körte, akár egy vadászkutya, vizslatva körülszaladt, benézett minden sarokba, minden zugba. Senkit nem talált. Végül a szoba túlsó végében megpillantott egy keskeny ajtót. „Talán ott van?” – tanakodik, s máris indul az ajtó felé. Megfogja a kilincset. Az ajtó zárva. Alaposabban szemügyre veszi, és megkönnyebbülten sóhajt föl. Az ajtót csak egyszerű riglivel zárták be. „Akkora ez a kampó, hogy bálnára lehetne vele vadászni!” – motyogja, miközben a kampóval viaskodik. Egyetlen rántással feltépi az ajtót, s ekkor váratlanul rázúdul az ajtó mögött toronyba halmozott sok ócskaság. Kétségbeesett mozdulattal védi a fejét, a bicegő asztalka alig néhány centiméternyire a vállától repül le.

Fülsiketítő zajjal bukfenceznek előre a ládák, s ez a zaj elnyomja Radek jajgatását, aki szintén a földön köt ki.

A két fiú eddig még nem vette észre egymást, holott alig egyméternyire ülnek egymástól a földön, sajtó testrészeiket tapogatva. Körte fordul meg elsőnek, szeme tágra nyílik a csodálkozástól.

– Radek? Te vagy az?

– Én. Mi kifogásod ellene? – kérdezi élesen Radek, még nem sejtve, hogy a homlokán hatalmas, szilva alakú púp indult növekedésnek.

– Nem történt valami bajod? – tudakolja Körte, a saját púpját nyomkodva.

– Egy púp nőtt itt...

– Nekem is. Mit csináltál ebben a kamrában?

Radek talpra ugrott. Csaknem megfélemedezett róla, hogy Körte talán az ő halálos ellensége! Úgy, mint Uborkaorrú vagy Foghíjas! Igen, biztosan ő is a bandájukhoz tartozik! Az óratolvajbandához!

– Közéjük tartozol? Ők küldtek ide? – csattant fel, s a keze ökölbe szorult.

– Kik közé? Miről beszélsz? – hüledezett Körte, még egyre a fejét tapogatva.

69

– Ne alakoskodj! Szóval te is tudsz az óráról!

– Óra? Láttad az órát? – kérdezte Körte, és fájdalmairól megfélemedezve, ő is talpra ugrott.

– Miért alakoskods? – fújtat dühösen Radek. – Hiszen közéjük tartozol! Miért vettél el tőlem a filmet?

– Nem tartozom semmiféle bandába... – kezdi lassan Körte, mert rájött, mire gondol a méregtől pulykavörös Radek. – De tudom, miért volt szükségük a te filmedre! Ugyanis te a fényképezőgéppel tetten érted őket!

– Nem hiszek neked! Te tudtad, hogy itt van az óra!

– Nem tudtam. Tehát itt van?

– Itt volt. Most üres az asztal. Ott állt az asztalon! Gyönyörű, aranyozott, négy lóval...

– Félrebeszélés? Miféle lovak?

– Én? Én nem beszélek félre! – háborodik föl Radek, s a fejéhez kap, amelyen a kis szilva nagyságú púp lassanként alma nagyságúvá dagadt. – Saját szememmel láttam azt a négylovas hintót!

Körte közelebb lép, gyanakodva vizsgálhatja Radek fejét.

– Úgy látszik, valami nincs rendben... – dünnyögi.

– Szóval az óra helyett te egy hintót láttál... És az is lehet, hogy azok nem lovak voltak... hanem... vízilovak?

– Ne hülyéskedj! – kiáltja Radek, és az ajtó felé szalad.

– Ne tarts engem bolondnak! Az óra számlapja egy hintó ablakának helyén van, a hintót négy ló húzza! Ugye szeretnéd, ha sose láttam volna?! De mindegy! Láttam! És mi is keresni fogjuk mindennap az újsághirdetések között, hogy „Órát veszek...” Majd én... majd mi teszünk róla, hogy az órát el ne adják külföldieknek! – kiáltja, s eltűnik a lépcsőház sötétjében.

Körte döbbenet hallgatja a lépcsőházban dübörgő lépteket. „Innen menekülni kell! – gondolja, s eközben figyelmesen körülpillant a lakásban. – Biztosan elrejtették valahová azt az órát. Olyan közel voltam már hozzá – és semmi!” Érezte, hirtelen különös forróság önti el. Azután

70

nyomban dideregni kezd. Vacog a foga. Kilépett a lakásból, amelyet tulajdonosai nem is zártak kulcsra, és halkán lelépdelt a lépcsőkön. A sötét kapualjban nem volt senki. A hidegrázással küszködve lassan hazavánszorgott. „Kíváncsi vagyok, mit csinálhat most Olek – villant végig az agyán, és meggyorsította lépéseit. – Még ma találkozunk kell, hogy megtárgyaljuk a részleteket! – Megint vacogni kezdett a foga a láztól. – Jaj, csak meg ne betegedjek! Akkor vége mindennek!”

Még nem sejtette, hogy a kiújult betegség megakadályozza az oly nagy nehézség árán megkezdett mű befejezésében. És hogy a kiszámíthatatlan véletlen még jobban összegabalyítja az amúgy is bonyolult dolgok szálait, s hogy felbolydul az eddig békés, nyugodt utca és udvar rendje.

Eközben Olek, aki mit sem tudott a tolvajbanda koszos, elhanyagolt rejtekhelyén lezajlott drámai eseményekről, nesztelenül és eredményesen követte a két megtermett fickót, akik a kapuból kilépve, a folyó felé vették az útjukat. Biztonságos távolságban, óvatosan, hogy észre ne vegyék, loholt utánuk. Időnként hátranézett, hogy emlékezetébe vesse, merre jár. Bizonytalanul érezte magát ebben a nagyvárosban, ám a lezajlott események megtörték félelmét, és Olek úgy viselkedett, mintha egy hatalmas, ám ismerős erdőben járna.

Határozottan egyre lejjebb jutottak, egyre kevesebb ember járt azon a környéken, eltűntek a természetes rejtekhelyek is, a házak, fák, magas támlájú padok. Lenn a rakparton gyengéden simogató szél fogadta őket, a szürkén hömpölygő Visztulán lassan úszott egy hajó.

A két férfi ráérősen baktatott. Uborkaorrú egyszer meg is állt, rágyújtott egy cigarettára. Egész idő alatt beszélgettek, szavaikat élénk karmozdulatokkal kísérve. Olek

71

semmit se sajnált volna azért, ha hallhatta volna, miről beszélgetnek, de abból a távolságból, amit a biztonság kedvéért nem kurtíthatott meg. egyetlen szó sem hatolt el hozzá.

„Hová mennek?” – latolgatta magában Olek, nyugtalanul pillantgatva a sötétülő égboltra.

Gyorsan bealkonyult. Az utcai lámpák még nem gyulladtak ki, de az Óváros egyik-másik lakásában már égtek a villanykörtek. A vörös napkorong már régen lebukott a templomtorony mögött, csak a folyón ringott még némi vöröses ragyogás.

A két férfi az egyik folyóparti pad felé tartott. Olek legnagyobb örömére ez a kiszemelt pad épp egy terebélyes jázminbokor mellett állt. A kissé poros, szárazságtól aszalódott, de sűrű bokor jó búvóhelyet jelentett. Olek mókusfürgeséggel szökellt át a gyepen, és lekuporodott a bokor mögött. Minden figyelmét a hangokra összpontosította. A folyó felől lengedező szél fanyar cigarettafüstöt sodort Olek orrába. Végül beszélni kezdett az a másik férfi, akit Olek eddig nem ismert.

– Az újsághirdetésnek három napon belül meg kell jelennie. Megjegyezte a jeligét?

Olek, amilyen mélyen csak tudta, beledugta fejét a bokorba, úgy fülelt, hogy egyetlen szót se mulasszon el. „Miféle jeligéről beszélnek?”

– Természetesen! „Órát veszek” – válaszolta Uborkaorrú.

– Rendben van. A külföldit majd értesítjük. Megadom a maga címét, nevét...

– Nem! Szó sem lehet róla, hogy bárkinek is megmondja a nevemet! – kiáltott fel Uborkaorrú.

– Természetesen, amennyiben nem óhajtja... Ugyanakkor figyelmeztetem, hogy bármiféle lebukás esetén én semmiről sem tudok, én mindent letagadok! Én csak közvetítő vagyok!

72

„Úgy – gondolta Olek –, tehát így fest a dolog! Végre kezdem érteni!”

– Jól van, jól van! – morogta Uborkaorrú, kifújva a cigarettafüstöt. – Ne kiabáljon annyira! Még meghallja valaki...

– Ugyan! Egy lélek se jár erre, nincs itt senki! „Hahaha! Senki, egy lélek se!” – nevetett magában

Olek, és óvatosan a sarkára ereszkedett, mert már zsibba-dozott a lába.

– Szerencse, hogy a pincében rejtettük el az órát. Mégis csak veszélyes dolog volt a saját lakásába csalni azt a kölyköt!

– Ugyan! – vetette oda Uborkaorrú. – Nem is az én lakásom az!

– Nem a magáé? – kérdezte a másik férfi, s idegesen fészkelődni kezdett a padon.

– Azt hitte, olyan ostoba vagyok? – hahotázott elégedetten Uborkaorrú. Olyan volt a nevetése, akár az éjjeli békabrekegés. – Az egy ószeresasszony lakása, gyakran intézzük ott a dolgainkat... Sosem zárja be a drága lélek. Képzelem, mekkorát néz, amikor a kamrájában megtalálja azt a kölyköt!

„Tyúha! – ijedt meg most már komolyan Olek. – Kit zártak be ezek a kamrába? Radekot vagy Körtét?”

– De most már kerülni kell azt a lakást. A kölyök látta az órát.

– No és? – vetette oda Uborkaorrú. – Annyiféle óra van a világon... Honnan tudná, hogy éppen...

– Csss! – szakította félbe a másik.

„Te jó ég, ott volt az óra! – gondolta Olek. – Ott volt az óra!”

– Megmondom a társamnak – folytatta Uborkaorrú –, hogy azonnal menjen az óráért, s a pincéből vigye egy olyan helyre, ahol senki sem akadhat a nyomára.

„Micsoda disznóság! Megint nyoma vész egy értékes mű-

73

kincsnek!” – gondolta izgatottan Olek, s csak ekkor vette észre, hogy időközben teljesen besötétedett, s ami még rosszabb, megjelentek a szúnyogok.

A pad körül csend honolt, amelyet azonban időnként különös csattanások szakítottak meg.

„Csak nem verik egymást?” – futott végig Olek agyán, de a következő másodpercben már ő csapott egy nagyot az arcára, amelyre egy jókora szúnyog telepedett. Szerencsére a padon ülők nem hallották meg ezt a zajt, mindketten elszántan hadakoztak a szúnyogokkal.

– Pokoliak ezek a szúnyogok!

– Gyerünk! Itt már nem lehet kibírni!

– Mehetünk. Még egyszer figyelmeztetem, ne feledkezzen meg a reggeli lapokról! Szép kis összegzen osztozhatunk majd!

– Mi ketten vagyunk! – vágott közbe Uborkaorrú.

– Mint már említettem, nekem van egy társam is. És maga csak közvetítő, köztünk meg a külföldi ügyfél között. Ajánlom, ezt jól jegyezze meg!

– Legszívesebben elfelejteném – vetette oda foghegyről az ismeretlen. – Máskülönben több jutna koponyánként.

„Máris be akar csapni valakit! – háborgott magában Olek, aki nem túrt el semmiféle igazságtalanságot. S bár ez esetben három gazfickóról volt szó, mégis, Olek gondolatban

akaratlanul is aggódni kezdett azért a harmadikért, akit ezek ketten kisémmizhetnek a várható nyereségből.

– Kutyafulét kaptok ti mind a hárman!” – gondolta magában, s fejét kezdte visszahúzni a bokorból, ami nem bizonyult könnyű dolognak, mivel túl mélyre búj, s most csak ügyel-bajjal tudott kikászálódni az összegabalyodott ágak közül. Mire végre leküzdötte ezt az akadályt, arca tele lett égető szúnyogcsípéssel, és a feje fölött még mindig ott körözött támadásra készen egy ádáz szúnyograj. Olek nem

74

sokáig habozott, nyakába kapta a lábát, rohant a Barbakán felé.

Az óvárosi háztetők élesen rajzolódtak az égbolt világos síkjára. Már égtek az utcai lámpák, a keskeny házak ablakai ragyogva verték vissza a fényt. Olek pontosan azon az útvonalon futott visszafelé, amelyen lejött a folyóhoz. Könnyen felismerte a házakat, utcákat. Amikor odaért a Nyírfa utca sarkára, átfutott az állványerdő alatt, s megállt a túlsó oldalon. „Ez az a ház, ahová Radek bement, s ahová Körte követte őt. Valamennyi ablak világos. Mi lehet a fiúkkal? A tolvajok egy kölyköt emlegettek, akit bezártak a kamrába! Talán Radek az? Vagy Körte? – Olek megrémült a gondolattól. – De hogyan lehetne végére járni a dolognak? Miképp? – Csak toporgott tanácstalanul, s felszegett fejjel bámulta a szemközti házat. – Egyedül nem megyek semmire – gondolta, s vontatottan elindult fölfelé az utcán. – Talán Körte mégiscsak ott rostokol a kapuban...”

Körte, a bátortalan kinézetű, cingár Körte mindenhatóvá és mindentudóvá növekedett Olek szemében. Maga sem tudata, hogyan és miért rendelte alá magát így a barátjának, s most nyugtalankodott, meglátja-e még a drótkeretes szemüveg ismerős villanását. Olek úgy vélte, Körte a legnagyobb srác, nemcsak az udvarban, hanem az egész Óvárosban nincs párja, bár ezt a városnegyedét még nem ismeri kellőképp...

Elgondolkozva szaladt be a kapun, gyorsan balra kanyarodott – és pontosan Marcjanna néni karjaiba rohant.

– Hol csavarogtál, te komisz kölyök?! – csattant fel Marcjanna néni hangja, aki már néhány órája eredménytelenül kereste mindenfelé elveszettnek hitt unokaöccsét.

– Éééén? – nyöszörögte rémülten Olek, s hirtelen nem is tudta, mit feleljem

– Te bizony! Persze hogy te! Talán már te is abba a bandába tartozol? – kérdezte fenyegetően Marcjanna né-

75

ni, ugyanekkor terebélyes mellére szorítva a megkerült családtagot

A „családtag” – orrával Marcjanna néni keményített kötényébe fúródva – lázasan igyekezett kigondolni valamilyen hihető mesét, nagynénje kizárólagos használatára.

– Mi... mi csak játszottunk – nyögdécselte, s eközben a kötény érdes ráncai az arcát dörgölték, amittől égni kezdtek a szúnyogcsípések.

– Majd adok én neked éjszakába nyúló játékot! -kezdte dörgedelmesen Marcjanna néni, de Olek érezte, távolodóban van már a vihar. S valóban, csaknem minden átmenet nélkül záporozni – kezdtek a csókok Olek arcán, a drága Marcjanna néni így nyilvánította ki országvilág előtt szeretetét unokaöccse iránt. Megnyugodva sietett vissza a lakásba, ahonnan ínycsiklandó vacsoraillatok szállongtak.

Olek csak ekkor vette észre Radekot, aki a falhoz lapulva állt.

– Itt vagy? – kiáltotta Olek, és indult feléje.

Radek gyorsan odébb húzódott, az árnyékba. S közben olyan pillantással mérte végig Olekot, hogy szegény fiú megállt félúton.

– Kiengedtek a kamrából? – kérdezte még, azután elhallgatott.

– Úgy látom, már tájékoztatott téged! – mondta dühtől eltorzult arccal Radek. – A te híres Körte barátod! Biztos te is a tolvajok szövetségese vagy!

– Én? – motyogta Olek elhülve.

– Te bizony! Ha egyszer Körte a szövetségesük! A saját szememmel győződtem meg róla! Ott volt, abban a lakásban! És most otthon lapul... De mi nem engedjük, hogy eladják azt az órát! Jacek ezt nem engedi meg!

– Honnan tudod, hogy külföldre akarják eladni? – kérdezte hevesen Olek, de nyomban észbe kapott, hogy ezt nem lett volna szabad elárulnia Radeknek.

76

– Na látod! – csattant fel diadalmasan Radek. – Most kikottyantottad. Egy húron pendülsz Körtével meg amazokkal!

– Láttad az órát? – vágott közbe Olek.

– Persze hogy láttam! Egy pompás négylovas hintő! Olek hallgatott Nagyon szeretett volna megtudni még

néhány részletet a titokzatos óráról, de érezte, hogy nem kérdezősködhet. „Először meg kell beszélni Körtével! De miért nem várt meg engem?” – gondolta, és figyelmesen körülnézett az udvaron.

– Hiába keresed! – rántott egyet a vállán Radek. – Körte otthon van. Megint lázas. Azt mondta a mamája, hogy ki kell hívni az orvost... Egyébként... fütyülök rátok!

Olek elnémult a meglepetéstől. Erre nem is gondolt. Igaz, amikor a várfalakon mászkáltak, Körte köhögött, meg mintha láza is lett volna, de hogy orvosra volna szüksége?... Holnap minden kiderül.

– Radeeeeek! Radeeeeek! Gyere haza! – hangzott fel a harsány hívás.

Radek vonakodva indult hazafelé.

Olek is bement a lakásba. Az asztalon már ott állt az aludttejes csupor meg egy adag gőzölgő főtt krumpli. Hirtelen iszonyatos éhséget érzett. Rávetette magát az ételre.

– Ó, te éhenkórász! – érzékenyült el Marcjanna néni. Azután odalépett a falhoz és leakasztott a szögről egy hatalmas kulcsot.

– Hová mész azzal a kulccsal, Marcjanna néni? – kérdezte Olek két falat között.

– Bezárom a kaput. Már tizenegy óra van.

– Itt bezárják a kapukat éjszakára? – csodálkozott Olek, annyira, hogy még a csuprot is félretolta. – Tegnap éjjel is bezártad a kaput, Marcjanna néni?

– Természetesen! Hogy éjszaka ne jöhessenek be a tolvajok a házba! Városban ez így szokás. És az után a bor-

77

zalmas háború után Varsóban még romokban heverték a házak – kezdte Marcjanna néni –, de én akkor is bezártam a kaput tizenegykor, ahogy kell! Közönséges lécekből volt az a kapu összetákolva... A ház csupa lyuk, az ablakokon nem volt üveg, ott bárki bemászhatott, de én bolond, minden este kulcsra zártam a kaput! – mondta Marcjanna néni inkább önmagának, mint Oleknek. – Úgy éreztem, rendnek kell lenni! Azt szerettem volna, ha minden úgy volna, mint régen, amikor a város még eleven volt... Jaj, csak beszélek, beszélek, a kapu meg nyitva...

Dörrent a kapu. Sokáig visszhangzott a súlyos kovácsoltvas dörrenése. A lécekből Összetákolta kapunak nyoma se maradt.

De Olek ezt már nem hallotta. Elaludt az asztalnál, orra majdhogynem a tányérba lógott. Álmában megjelent Uborkaorrú meg Emilka meg a mókás, szeplős ikrek, akiket utoljára az Óvárosi téren látott, egy zacskó napraforgómaggal.

Az ám, mit csináltak az ikrek e délután folyamán?

78

HETEDIK FEJEZET

– Elindult! – szólalt meg Arek, és felpattant a padról.

Darek összecsomagolta a gyűrött zacskót, amelynek alján akadt még néhány szem napraforgómag, és indult a bátyja nyomában.

Foghíjas keresztülvágott a téren, s bekanyarodott az egyik utcába. A két fiú megfelelő távolságból követte. Amikor a templom elé ért, a férfi egy pillanatra megállt, és figyelmesen körülnézett. A fiúk szinte az utolsó pillanatban torpantak meg. Arek a falhoz lapult, Darek pedig egykedvűen cirógatta a kőoroszlán repedt fejét. Foghíjas folytatta az útját, s a fiúk, akár az árnyék, követték.

– Hová megy? – nyugtalanzkodott Darek.

– Honnan tudjam? – vetette oda Arek, szemét le nem véve a kék vászonnadrágról, amely a Vár tér felé haladt.

– Mit csinálunk, ha felszáll egy autóbuszra? – kérdezte Darek makacsul.

– Akkor mi is felszállunk.

– Hiszen nincsen pénzünk autóbuszjegyre!

– Hagyj békén, öregem! Majd meglátjuk. Vigyázz! Megint megállt.

– Lehet, hogy jégkrémrudat akar venni a sarki boltban.

– Jégkrémrudat? Megörültél?

– Miért ne? Nem érzed, hogy illatozik?

Valóban. A levegő tele volt erős, édes vaníliaillattal. A Vár tér sarkán található hírneves bolt mindig ilyen csodás illatot árasztott.

Az ikrek úgy szaglászta, mint két vizslakölyök a kol-

79

bászkarika láttán. Egy pillanatra teljesen megfedkeztek Foghíjasról, s eközben a kék vászonnadrág úgy eltűnt a szemük elől, mintha a föld nyelte volna el.

– Te jó ég! Eltűnt!

– Miattad, te torkos!

– Csak ne fogd rám! – vágott vissza Darek.

– Inkább keressük meg! Nem szellem, hogy áthatoljon a falon! Valahol itt kell lennie...

Az ikrek nyugtalanul sorra benéztek valamennyi üzletbe, még a krémrudat áruló kis boltba is. Semmi eredmény.

– Talán az Iparművészekhez ment...

– Kikhez? – nézett értelmetlenül a bátyjára Arek.

– Nem kikhez... Ügy értettem: talán az Iparművészeti Boltba mentbe!

– Ahá! – csapott a homlokára Arek. – Értem! Abba a boltba, ahol azokat a csecsebecsétet, lámpaernyőket, satöbbiket árulják...

– És porcelánokat.

– Akkor menj be. Én majd megyek utánad...

Egy darabig tessékelték, lökdöstek egymást, egyiknek sem volt bátorsága benyitni. Ennek következtében, amikor kinyílt az ajtó, szinte egyszerre vágódtak be a boltba. Az első pillanatban nem vettek észre senkit. A helyiség tele volt kisebb bútorokkal, festett ládákkal, színes lámpákkal, a hátsó, pici teremben pedig...

– Megvan! – kiáltott fel diadalmasan Darek az ismerős vászonnadrág láttán. Arek figyelmeztetően oldalba bökte. Késő. Az ismeretlen hirtelen hátrafordult, szúrós pillantásától a fiúknak szinte földbe gyökerezett a lábuk. Egy váratlan zseniális ötlettől vezéreltetve Darek megragadja a sarokban díszelgő tárgyat, és újra diadalmasan felkiált: „Megvan!”

Arek nyomban felfogta, miről van szó, és a visszafojtott nevetéstől fuldokolva segített bátyjának cipelni a súlyos darabot.

80

– Csomagoljam he? – kérdezi kissé csodálkozva az elárúsítónő:

– Mit? – kérdezi az erőfeszítéstől lihegő Darek.

– Azt a kis boroshordót, amit előhúztál a sarokból.

– Ó, nem, köszönöm... – hebegi Arek. Az elárúsítónő csodálkozva néz a két fiúra.

– Mi csak meg akartunk győződni róla, hogy megvan-e! A nagymamánknak akarjuk

megvenni majd a születésnapjára!

– A nagypapánknak! – helyesbít Arek, s megrángatja a testvére karját. – Gyere!

A férfi a pult fölé hajol. Halkan súg valamit az elárúsítónőnek. Darek a bolt háttérébe húzódik, megáll egy rózsaszín lámpa előtt, és feszülten figyel.

– Érdeklík magát az antik órák? – suttogja Foghíjas, és a szája fültől fülig ér.

– Micsodák? Az antik órák? – képed el a kisasszony.

– Van egy régi órám... eladó... nagyon értékes!

– Nem, kérem, mi ilyesmivel nem foglalkozunk, mi csak modern iparművészeti tárgyakat árúsítunk. Próbálja meg olyan helyen, ahol régiségekkel foglalkoznak, például valamelyik bizományiban.

– Jobban szeretném kéz alatt... magánszemélynek... – mondta Foghíjas, kivillantva hiányos fogsorát.

– Vagy próbálja meg, kérem, a múzeumban!

– Köszönöm szépen a tanácsot, de én nem ilyesmire gondoltam.

S ezzel a kék vászonnadrág gyorsan elhagyja a kis boltot. A férfi egy pillantást sem vet a két fiúra, kik elmélyülten bámulják a rózsaszín ernyőjű asztali lámpát.

– Utána! – súgja Arek.

A két árnyék ismét az Óváros felé surran.

– Szerette volna megtudni, hol adhatná el az ellopott órát.

81

– A gazember! – sziszegte Darek. – Vigyázz, a Kanonok utca felé tart, el ne tűnjön a szemünk elől!

A térre meredeken tűz le a nap, sehol egy árnyék, a hőségtől elakad a lélegzet. Zsigmond király bronzszobra is, ott fenn a magas oszlopon, mintha verejtékezne; valószínűleg szívesen letenné egy pillanatra a súlyos kardot. A tér fehér kövezete szemet kápráztatóan veri vissza a napsugarakat. A Kanonok utca kis házait viszont sűrűn borítja a repkény, az úttestről galambpár röppen föl... A fiúk a sarki támpillér mögé rejtőznek. A kék vászonnadrág váratlanul eltűnik egy homályba borult, sötét zugban. A fiúk utána sietnek. Fehér házfal, odafenn egyetlen kovácsoltvas lámpa. Amikor kiérnek az árnyas átjáróból, újra a napon, zöld növényzet között találják magukat. Előttük terül el a Visztula-part. De senkit sem látnak. Azután balra nézve egyszer csak észreveszik Foghíjast: fölfelé tart! Aztán hirtelen jobbra fordul, fellépdel néhány lépcsőfokon, és elnyeli az egyik ház kapuja. A ház ablakkeretei zöldek, mögötte pici kert.

– És most?

– Semmi. Várunk.

– Itt?

– Hát hol?

– Gyere, ülünk le oda, a falra – indul el Arek a kő mellvéd felé.

Darek hunyorog a folyó felől áradó ragyogástól. A túlparton homokos strand, ahol az emberek hangyaként nyüzsögnek. A fák fölött színes neonbetűk: Állatkert.

– Hé, hé, majmocskák, hagyjátok ott a kalitkát! – kiabálja Arek integetve s fél lábon szökdécselve.

Darek meghökkenve néz a testvére.

– Megörültél?

Ám Arek mindenről megfedkezett. A nagyapáról, aki ma délutánra várta őket; Foghíjasról, aki után nyomoznak; sőt még az óráról is! Gondolatban épp egy nagy, sárga 82 oroszlánra vadászik... Az oroszlán fenyegetően felágaskodik, Arek előkapja vadászpuskáját... az oroszlán ugrásra készül... a puská eldördül...

– Hagyd abba, ne hülyéskedj! – szól rá mérgesen Darek. – Mit képzelsz, a dzsungelban vagy?

– Már nem – válaszolja komoran Arek, és illedelmesen a mellvédre telepszik.
A Visztula zavarosan hömpölyög. A sűrű hullámok már nem verik vissza a napfényt. Távolról halk bugással hajó közeledik. Nyomban a híd alá ér... A fiúk szemükkel kísérik a hajó útját.

– Meddig rostokolunk itt? – kérdezi Darek.

– Majd meglátjuk! Ha egy órán belül nem jön ki a házból, akkor körülszaglászunk odabenn.

– Lehet, hogy itt lakik?

– Lehetszégész – selypeg váratlanul Arek, s a szájába nyúl. – Mozog a fogam.

– Nahát! Melyik? – kíváncsiskodik Darek.

– Ez itt, elől – mondja alig érthetően Arek, és kitátja a száját.

– Ne bolondozz! – nyugtalankodik Darek.

– Miért?

– Ha kiesik ez a fogad, akkor mindenki azonnal tudni fogja, hogy te vagy Arek, én pedig Darek!

Arek becsukja a száját, és sértődötten néz a testvére.

– Mit bámulsz?

– Azt hittem, hogy ha nekem kihull a fogam, akkor te, is kihúzod ugyanazt a fogadat!

Darek nagyot ugrott. Egy egészséges fogat kihúzni! Természetesen azt semmiképp sem szabad engedni, hogy bárki is megkülönböztethesse őket! Mennyi bonyodalom származna abból az iskolában s otthon! Különösen az iskolában. Ugyanis ők „váltott műszakban” tanulnak: egyszer az egyik, másszor a másik. Szükség esetén egyszerűen helyet cserélnek. Ez nem is olyan bonyolult dolog, amikor az

83

egyik annyira hasonlít a másikhoz, mint a közmondásban szereplő két tojás.

Darek lázasan törte a fejét, mi lesz, ha valóban bekövetkezik a fogkatasztrófa, s eközben észre sem vette, hogy a kék vászonnadrágos férfi kilépett már a házból.

– Oda nézz! Más ingben van! – ujjongott Arek. – Ha átöltözött, az azt jelenti, hogy itt lakik.

– Lehetséges – bólintott Darek. – Gyere, írjuk fel a címet.

Leugrottak a mellvédre. Arek mozgó foga egy csapásra elvesztette a jelentőségét jó időre.

A zöld ablakkeretes ház a Visztulára nézett. A bal ablakban petúniák virítottak. A pindurka kertben, a bejárat mellett egy testes asszonyosság szedte le a szárítókötélről a kimosott ruhát. Amikor a fiúkra pillantott, a szája tátva maradt a csodálkozástól. Olyan volt, mint egyetlen óriási kérdőjel.

– Jaj, kettős látásom van? – rebegette, amikor a fiúk arcába nézett.

Az ikrekből kirobbant a nevetés, mindenesetre kapták magukat, és elináltak. Egyetlen ugrással a ház sarka mögött teremtek, s rohantak visszafelé azon az úton, amelyen jöttek. A téren senkit sem találtak a „hetek” bandájából. Az ikrek letelepedtek az egyik kőpadra.

– Mit csinálsz? – kérdezte Arek, amikor látta, hogy a bátyja előveszi zsebéből a noteszát.

– Elfelejtetted? Jelentést kell tennünk! Közöljük velük Foghíjas címét.

Darek elővett egy csúnyán lerágcsált ceruzacsonkot, és írni kezdett csupa nagybetűvel: Figyelem! Fekete Kisnéger! Figyelem! Foghíjas a Kanonok utcában lakik, bejárat a folyó jelöl, inget váltott és a háznak zöld ablakkeretei vannak, és

84

mosónője. Stop. Vacsorázni megyünk – lekváros gombóc lesz. Munkára fel!

Az ikrek

– Jó, mi? – sóhajtott nagyot Darek, elragadtatva saját szellemes szövegétől.

– Jóóóó – nyöszörögte Arek, s a vacsorára gondolva kedvtelve simogatta a gyomrát. Az alkonyati csendet hirtelen fémes kongás szakította félbe. A toronyóra kongatta türelmesen a negyedórákat és órákat.

– Egy, kettő, három... öt... hét... – számolgatta Arek az ujjain.

– Rohanás haza! – kiáltotta Darek, és nekiiramodott.

– Gyere vissza! – csattant fel Arek. – És a jelentéssel mi lesz? Elfelejtetted az ablakrács mögé dugni!

A Kisznéger a kapu fölött mosollyal köszöntötte őket, legalábbis Arek úgy látta, ezért gyorsan meghajolt néhányszor előtte. Azután hazafutottak.

Bogus nagyon szenvedett. Pufók ábrázata csupa kétségbeesés volt, s ez a kétségbeesés az órák múltával csak egyre növekedett és mélyült. Semmi sem csillapíthatta, sem a kristálycukorral vastagon meghintett vajás kenyér, sem a vaníliapuding. Semmi sem vigasztalhatta meg Bogust. Ez olyan különös, azt is mondhatnánk: rendkívüli volt, hogy a nagymama komolyan aggódni kezdett egy szem unokája egészségi állapota miatt.

– Mi van veled, Bogus? Mi bajod? – kérdezgette aggodalmasan, a fiú borzas üstökét cirógatva.

– Semmi – válaszolta Bogus, és tovább szenvedett.

Már beesteledett, amikor a bánatos Bogus elment otthonról. Az udvar néptelen volt. Emilka nem jött le. Kasia

85

is eltűnt. Még Marcjanna néni vörös kandúrja is elsétált valamerre, csak a galambok maradtak, akik most büntetlenül garázdálkodtak az ágyásokban. A hervadozó virágok lehajtott fejükkel némán könnyörögtek néhány csepp vízáért. Bogus, akár egy rakás szerencsétlenség, a kőfalon ült, és ő is a fejét lógatta.

Valahol a távolban egy óra sorra kongatta a negyedórákat. Bogus reménykedve gondolt arra, hátha végre történik valami! Most, azonnal! Nincs rosszabb a világon, mint a várakozás. Az idő pedig telt-múlt. Bogus reménye egyre fogyatkozott, végül teljesen szertefoszlott. Besötétedett, az udvar homályba borult.

Bogus lehuppant a kőfalról. Megértette, hogy fölösleges tovább várakozni. És tele sértődöttséggel, kilépett az utcára. Sehol senki. Felráncigálta lecsusszant zokniját, és elindult. Csak úgy céltalanul. Csak azért is!

Kiért az óvárosi Piactérre. Az ablakokban egyre több fény villant fel. A kávéház ernyői alatt egyetlen lelket se látott. A sarki óra nyolcat mutatott. Bogus körülnézett: a borozó előtti lépcsőkön nem volt senki. És ekkor elhatározta magát. Igen, az eddig olyan határozatlan, tunya, örökösen ijedező Bogus, talán életében először, önállóan döntött: a mai naptól kezdve egyedül üldözi az óratolvajokat! „Fütyülök Jacekra!” – gondolta, és a szája fülig húzódtott.

– Fütyülök rá! – kiáltotta olyan hangosan, hogy a szódavizes alkalmatosságot toló fehér köpenyes asszonyság visszafordult.

– Mire fütyülsz, kisfiam? – kérdezte és megállt.

– Ééén? – hebegte Bogus, mert nagyon zavarba jött. – Ó, semmi, semmi, csak egy fiúra gondoltam – magyarázgatta fülig vörösen.

– Ja úgy! – bólintott a szódavízárú asszony, és továbbment.

Bogus kidüllesztette a mellét, behúzta gömbölyded hasát, és feszes léptekkel masírozott a tér másik oldalára.

86

Hirtelen megtorpant. Felpillantott. Igen! A poros ablakon levő kovácsoltvas rácsba dugva egy négyrét hajtott papírlap fehérlik! Bogus hátrált néhány lépést, és felnézett a ház homlokzatára. Rendben van. Az esti homályban alig kivehetően, ott díszelgett a mulatságos kis néger fej... „Hiszen ez a jelentés Jacek számára!” – villant át Bogus agyán. Lábujjhegyre ágaskodva igyekezett kipiszkálni a cédulát a rács mögül. Hiába. Túl magasan volt. Egyszer-

kétszer felugrott, eredménytelenül. Ott ugrált egy darabig, mint egy kis labda, de a cédulát nem sikerült megkaparintania. „Mit csináljak?” – tűnődött Bogus, hangosan lihegve az erőlködéstől. Sajnos semmi okos ötlet nem jutott az eszébe. S amint ott állt, felszegett fejével bámulva a Kisnégerre, egyszer csak titokzatos hangot hallott a háta mögül:

– A Kisnégert nézed?

Bogus, aki nem vette észre, hogy odalépett hozzá valaki, az első pillanatban nagyon megijedt. Mert nem kellemes, ha az embert rajtakapják valamin.

– Bizonyára tudod, hogy ez a néger a tengerentúli kereskedelem jelképe – szólalt meg ismét a titokzatos hang.

Bogus megfordult. „Miről beszél ez a különös ember, aki szerencsére nem Jacek?” – gondolta Bogus, az ismeretlen piros pettyes nyakkendőjét bámulva.

– Tengerentúli kereskedelem jelképe? – tért magához nagy nehezen. – A bácsi is jártas a, tengeri dolgokban?

– Tengeri dolgokban? Miért kérded?

– Nem, semmi, csak úgy... – motyogta Bogus, azután egészen váratlanul felcsattant: – Én nem akarok híres hajós lenni! Nem akarok, nem akarok!

– Rendben van, ha nem akarsz... – nyugtatgatta őt az ismeretlen. – De tulajdonképpen miért nem akarsz hajós lenni?

– Mert ő... azaz Jacek... – dadogta Bogus, aki szeretett volna könnyíteni a lelkén, elmondani a bánatát, amely

87

órák óta nyomasztotta. – Mert ő mindenkit arra kényszerít, hogy az ujjával hajózzon a térképen!

Polikarp úr – ugyanis ő volt az, saját személyében – értetlenül meredt a pityergő fiúra. Érezte, hogy a dundi kisfiú nagy tragédiát él át, de nem tudta, hogyan segíthetne rajta. Elővette kockás zsebkendőjét, és törölgetni kezdte Bogus könnyeit. Szerette volna megvigasztalni.

– Nem volna kedved mindent elmondani nekem? – kérdezte lágyan, amikor Bogus végre abbahagyta a szipogást.

– Nnnem – nyögte Bogus, mert eszébe jutott, hányszor szidták már a szószátyársága miatt. – Csak azt szeretném, ha a bácsi levenné nekem onnan a rács mögül azt a cédulát.

Polikarp úr felnézett. Valóban. A rácsok között egy összehajtogatott papírdarabka van.

– Ez valamiféle üzenet számodra?

– Ühüm – dönnögte Bogus, és nyomban nagyon elszégyellte magát, mert voltaképpen nem szeretett hazudni, s ráadásul ez a pöttyös nyakkendő bálványos bácsi olyan rokonszenves...

– Tessék – szólott Polikarp úr, és átnyújtotta a cédulát. – Most már minden rendben van?

– Ó, hogyne! – örvendezett Bogus.

– Itt maradsz? – kérdezte a művészettörténész kissé nyugtalanul. – Elég késő van már, nem gondolod?

– Dehogy van késő! – háborodott fel Bogus, aki nagyon várta már, hogy ismeretlen megmentője minél hamarabb távozzon. – Itt lakom a közvetlen közelben – mondta, kezével határozatlan irányba mutatva.

– Akkor a viszontlátásra! – búcsúzott Polikarp úr.

– Viszontlátásra – motyogta Bogus, izgatottan bontogatva a papírlapot. De tüstént észbe kapott, hogy a jelentést nem szabad olyan helyen elolvasnia, ahol bármely pillanatban észrevehetik. A papírt a zsebébe dugta, s szaladt vele a Barbakán felé. Ott az egyik beszögellésbe bújva elő-

88

szedte, és böngészni kezdte: „Foghíjas... lakik... a háznak zöld ablakkeretei vannak, és mosónője... lekváros gombóc lesz...”

„Mit jelentsen ez?” – tűnődött Bogus, és újra elolvasta a szöveget. Egy idő után megértette, hogy nem a mosónőből lesz a lekváros gombóc, hanem az ikrek vacsorája lesz lekváros gombóc. Főleg ez a mondat ragadt meg Bogus agyában, ám lehet, nem is az agyáig hatolt el, csak a gyomráig? Mert a gyomra már jó ideje dallamosan jelentkezett. Bogus az úttestre pillantott és elképedt. Ahol az imént még csapatostul kavarogtak a galambok, ott most lekváros gombócok sereglettek, röpködtek. És a Barbakán fölötti bodros, fehér felleg egy szempillantás alatt hatalmas tejszínhabheggyé változott... Bogus riadtan pislogott. „Még egy pillanat, s a Barbakán vörös téglái csokoládétáblákká változnak!” – sóhajtotta, és futva indult hazafelé.

Gyorsan besötétedett. Az éjszaka már a sarkon várakozott... Sorra gyúltak a csillagok: négy... hat... nyolc... Sziporkáztak a pici fénypontok, s kivehető volt már a Nagygöncöl, is... Az éjszaka, fennen hordozva a holdlámpást, behatolt a városba.

89

NYOLCADIK FEJEZET

Másnap, szerdán újra verőfényes nap virradt. Mint mindennap, Marcjanna néni a lépcsőházat takarítja. A nyitott kapun át behulló fényben apró porszemcsék táncolnak.

Srrr. Srrr. Srrr...

Olek a kőfalon ül, türelmetlenül lógázva a lábát. Szemét az egyik első emeleti ablakra függeszti. A függöny meg se lebben. Olek valamiféle jelre várt. Lehet, hogy a beteg Körte mégiscsak küld üzenetet? De miképperi? Ki által? Mit lehetne tenni ebben a helyzetben?

Kopp-kopp-kopp...

Ez csak Kasia lehet, az ugrókötéllal. A kislány félrebillentett fejjel áll meg Olek előtt, és figyelmesen nézi őt.

– Tudom ám! – mondja éneklő hangon, az ugrókötelet lóbálva.

– Mit? Mit tudsz? – kérdi Olek.

– Tudom, hogy te is a tolvajbanda tagja vagy! – rikkant a kislány, és gyorsan eltűnik a lépcsőház homályában.

– Én? – hüledezik Olek, s csak egy idő múlva jut eszébe a tegnapi különös párbeszéd Radekkal. „Úgy látszik, mindent elmondott ennek a locsi-fecsinek” – mérgeződik magában, és reménykedve újra felpillant Körték ablakára.

Világoskék ruhás nő vág át az udvaron. Marcjanna néni mellé érve megáll, azután hosszasan beszélgetnek. Amikor Marcjanna néni kilép az udvarra, a fejét csóválja.

– No lám, megint megbetegedett! Milyen gyenge gyerek!

– Kicsoda, Marcjanna néni?

90

– Az a Jas az első emeletről. Az édesanyja most szaladt a gyógyszertárba.

– Ja3? Ki az a Jas? – kérdezi Olek, és a szíve vadul verni kezd

– Hát az a szemüveges fiú, akit Körtének hívnak Tehát mégis. Olek rémülten húzza össze magát.

– Csak nincs valami komoly baja?

– Nem tudom... – tűnődik a néni. – Tegnap még itt szaladgált, és úgy látszik, túl sokat szaladgált, az ártott meg neki. Érzékeny gyerek. Túl hamar kelt fel a betegágyból.

Olek egészen magába roskadtan ül. Mindenünnen csak szerencsétlenség zúdul rá. Radek és Kasia meg vannak győződve, hogy ő a tolvajbanda tagja, Körte pedig beteg... Sehol semmi segítség.

– No, mitől szontyolodtál úgy el? – kérdezi Marcjanna néni. – Menj, játssz a gyerekekkel.

– Én... én szeretnék Körtével találkozni.

– Az lehetetlen – mondja Marcjanna néni, s indul a lépcsőház felé. – Neki most nyugalomra van szüksége. Nemsokára jön az orvosi..

Olek hallgat, mert ugyan mit is válaszolhatna erre? A betegeknek mindig nyugalomra van szükségük. És mindig bezárják őket a lakásba. Olek mélyen együtt érez beteg barátjával. „Talán segíthetnék neki valamiben... És minél hamarabb értesítenem kell őt a folyópart⁰¹¹ kihallgatott beszélgetéséről!” S amint a tegnapi estére gondol, nyomban vakarózni kezd. Még megvan a szűnyogcsípések nyoma, úgy látszik, a szűnyogok nagyon kedvelték Olek napbarnította arcát.

Radek közeledik. Olek egészen kicsire húzza össze magát, legszívesebben törpévé változna, vagy a legpirinyóbb legyecskévé, amelyet pusztá szemmel észre sem lehet venni. „Hiszen nem vétettem semmiben! Még azt sem tudom, Körtével mi történt!” Amikor eszébe jut a barátja Olek

91

felbátorodik. Odamegy Radekhoz, és az izgalomtól kissé remegő hangon mondja:

– Körte beteg. Mondd, mi történt tegnap?

Radek hallgat. Csak a vállát vonogatja, azután szó nélkül megy a lépcsőház felé, ahol Kasia már türelmetlenül vár rá.

Olek pedig elárvultan, boldogtalanul ácsorog az udvar közepén, akár az a bizonyos sóbálvány. Ekkor valami zöldesen villan az egyik boltív alatt. Emilka közeledik mosolygósan, akár egy zöld fényű tavaszi reggel. A mozdulatlanul rostokoló Olek láttán tétován megáll.

– Nem láttad Bogust? – kérdezi.

– Tessék? – mondja Olek, aki nem érti a kérdést, sőt a kislányt is csak ebben a pillanatban veszi észre.

– Azt kérdeztem, nem láttad-e Bogust – ismételi nevető szemmel Emilka.

– Nnnem. Nnnem láttam – nyögdécseli Olek, és gyorsan hozzáteszi: – Viszont Körte beteg.

Emilka figyelmesen ránéz.

– Barátkozol vele?

– Igen! A barátom! – rebegi Olek, és visszavonul a kőfalhoz.

Ki tudja, meddig üldögélt ott, valószínűleg nagyon sokáig, mert Marcjanna néni konyhájából már pompás ebédillatok szállongtak. És ekkor megpillantotta Bogust. Az orgonabokor mellett állt, és vajás kenyeret majszolt. Ám ez nem volt önfeledt, boldog falatozás, nem! Bogus aprókat harapott a kenyérbe, azután jó sokáig rágta, forgatta a szájában a falatot, mielőtt lenyelte volna. Nyoma sem volt az eddigi mohóságnak. Bogus úgy viselkedett, mintha kellemetlen kötelességet teljesítene. A vajás kenyérről a cukor a fűbe hullott, ő pedig a lépcsőház sötét alagútjába fúrta a tekintetét.

„Mi történhetett vele? – töprengett Olek. – Miért nem ment a többiekkel?”

92

Felállt, és odament Bogushoz.

– Emilka kérdezősködött felőled – mondta. Bogus derék igyekezettel rágott és hallgatott.

– Hallod? Emilka...

– Hallom; Semmi közöm hozzá. Nem tartozom már közéjük!

– Nem tartozol közéjük? – csodálkozott Olek.

– Nem – válaszolta komoran Bogus, és újra a vajás kenyérre meredt. – Jacek kidobott.

– Miért?

– Csak úgy. Nem fontos! – vetette oda Bogus.

– Úgy látszik, mégiscsak fontos – dűnnyögte Olek, és oldalról a fiúra pillantott.

Bogus hallgatott. Szandálja orrával egy apró kavicsot rugdosott. Hirtelen felkapta a fejét, és vallomást tett:

– Kifecsegtem a rejtekhelyet...

– Kinek fecsegted ki ?

– Kasiának.

– Hiszen ő is a „hetek” bandájába tartozik! – képedt el Olek.

– Igen. De ez már az után az eset után volt, amikor Radekot megtámadták. Ő most külön utakon jár, el sem jött... És Kasia is...

– Értem – mondta Olek, bár az igazat megvallva, képtelen volt mindent fölfogni. Valami derengett, de még nem volt minden világos. „Meg kell kérdeznem Körtét” – gondolta, és szomorúan kapott észbe, hogy hiszen a barátja betegen fekszik. – Azt hiszem, nem kellett volna Kasia előtt kifecsegned a dolgot – jelentette ki nagy komolyan Olek. Nem értette, miért volt Jacek ilyen szigorú, de hát a titok az titok.

– Persze – vágta rá Bogus, s vállat vont. – De engem most már teljesen kidobtak a bandából!

– Mem tudod véletlenül, mi történt tegnap Radekkal?

– Nem tudom. Csak azt láttam, hogy a fején egy eeeek-
93

kora púp van! – Bogus szétterpesztett ujjakkal mutatta a púp nagyságát.

– És Körte beteg.

– Megint? – képedt el Bogus.

„Tehát nem tud semmit. Tőle sem tudhatok meg többet” – tűnődött Olek, s eközben figyelmesen leste Körték ablakát. A lépcsőházban lépések kongtak. Körte mamája jött visszafelé. Olek talpra ugrott, azután minden bátorságát összeszedve odalépett hozzá.

– Néni, kérem, mi van Körtével? Azaz... azt akarom mondani... Jással?

– Megint lázas. Fogalmam sincs, mitől lázasodott be megint. Már teljesen egészséges volt. És te ki vagy?

– Olek.

– Marcjanna néni unokaöccse?

– Igen. Néni, kérem... – nézett könnyörögve Olek az asszonyra – néni, kérem, tessék megengedni, hogy egy percre bemenjek Jashoz!

– Nem, azt nem lehet. Hiszen mondtam, hogy lázas. Talán majd holnap vagy holnapután...

– Holnap, holnapután – dűnyögte Olek. – Lehet, hogy akkor már késő!

– Késő? Hogy érted ezt? – tudakolta Bogus.

– Csak úgy. Nekem is megvannak a magam titkai.

Bogus tanácstalanul toporgott. Nem tudta elszánni magát. „Megmondjam, ne mondjam?” Nem tudta, mi volna a jobb. De képtelen volt tovább egyedül elviselni azt a nagy titkot, amely az ablakrácsból alattomosan elcsent cédula segítségével jutott tudomására.

– Mondok valamit... – nyögte halkan.

– Tessék? – kérdezte Olek szórakozottan, mert valami egészen máson járt az esze.

– Azt mondtam, hogy mondok valamit.

Olek odafordult Bogushoz. Az a földre meredt, s szünet nélkül a kavicsokat rugdosta.
94

– Nos?

– Én tegnap... én tegnap...

– Mi az, megakadt a lemez? – mérgelődött Olek.

– Tegnap elvittem a jelentést.

– Elvitted? Miféle jelentést?

– Szóval az ikrek a Foghíjas után nyomoztak, aki Radektól elrabolta a filmet. Azután egy jelentést írtak. Itt van nálam. Tudsz a filmről és Foghíjasról?

– Tudok – vetette oda Olek, és kisimította a gyűrött papírdarabot. Már vagy harmadszor olvasta az elmosódott sorokat, mire végre megértette, milyen fontos híreket tartalmaz ez a

jelentés. „Tehát most már két címet tudok! Tudom, hol lakik Uborkaorrú, s most kezembe került Foghíjas címe is.” Olek nagyon megörült. – Ez egy roppant fontos hír – jelentette ki végül. – Azt hiszem, nem lett volna szabad elvenned. Hiszen Jacek úgyis rájön, hogy a jelentés elpárolgott...

– Eszemben sincs megmondani, hogy én vittem el! Különben is... ezt a cédulát egy bácsi vette le. Túl magasan volt, én el sem értem.

– Miféle bácsi?

– Egy olyan vicces alak. Azaz nem is ő volt vicces, hanem a nyakkendője, ami egy masli volt... Piros pettyes, fekete masli.

– Mit mondasz? Pettyes? Akkor biztosan ő volt az!

– Kicsoda?

– A múzeumban dolgozik... ott, a Piactéren.

– A téren két múzeum van – jegyezte meg Bogus. – Az egyik a Mickiewicz-múzeum. a másik Varsó Székesfőváros Történeti Múzeuma.

– A történetiben! – rikkantott örömteljesen Olek. – Azt az embert úgy hívják... Poli... Poli..., elfelejtettem... Valami olyasmi, hogy: Polinézia...

– Mint micsoda? – Bogusnak erről a tenger jutott eszébe, s elfintorodott.

95

– Tudom már! Polikarp!

– De mi köze neki az egészhez? Úgy értem, Jacekhoz meg a bandához?

– Semmi... – mondta Olek, és hirtelen elgondolkodott.

– Akkor most mit csinálunk? – kérdezte Bogus, és már sajnálni kezdte, hogy megmutatta Oleknak a cédulát.

– Egyelőre semmit – tagolta a szót Olek. Dörzsölgetni kezdte viszkető arcát. „Ha beszélhetnék Körtével, ha beszélhetnék velem!”

Dübüörgő lépések zaja szakította félbe Olek gondolatait. Albin bácsi, a postás lépett ki az udvarra, a melegtől fújtatva. Kinyitotta hatalmas táskáját, kotorászni kezdett a sok boríték között.

– Van levelünk? – ugrott oda Bogus.

– Van. Egy üdvözlőlap a tenger mellől.

– A nénikémtől! – örvendezett Bogus. – Majd én felviszem, jó?

– Legalább annyival is kevesebb lépcsőt kell megmásznom! – fújtatott Albin bácsi, és indult tovább, a bal oldali lépcsőház felé.

Olek egyedül maradt. Fejében kellemetlen gondolatok rajzoltak. Az igazat megvallva, legszívesebben vonatra ült volna, hogy hazautazzon a falujába. Ott nem gyötörnék ilyen gondok, ott senki sem lopja el a másik óráját; miért is tenné? A fiúk most az erdőben futkosnak. Gombát szednek, amit azután eladnak a nyaralóknak. Micsoda élet, ez az igazi! Itt meg? Hőség, por, ráadásul tolvajok után kell nyomozni.

Ismét lépéseket hallani. A lustán elnyúlt Olek látja, hogy Albin bácsi közeledik, jó néhány levéllel megköny-nyebbült táskájával. Lassan lépked, homlokáról törölgeti a verejtéket.

– Nem kér egy kis kompótot?

Ez Marcjanna néni hangja, aki derékig kihajolva rázogató a porrongyot az ablakból.

96

– Nagyon szívesen elfogadom. Jól fog esni ebben a hőségben – válaszolja a postás.

És amikor Albin bácsi háttal fordul, Olekből majdnem kirobban a nevetés. Szerencsére sikerül visszatartania. És figyelmesebben megnézi Albin bácsi egyenruhájának zakóját. Látja, hogy hátul valami fehérség billeg. Papír? Vászondarabka? Olek óvatosan, lábujjhegyen settenkedik a postás háta mögé. Úgy van! Egy odagombostúzótt papírdarab. És Olek majdnem kiugrik a bőréből, amikor meglátja, mi van rajta! A papírlapra valaki bizonytalan

kézze egy hatalmas, színes körtét rajzolt! Még egy-két lépés, azután Olek óvatosan kihúzza a gombostűt. Albin bácsi olyan elmerülten szürcsöli a kompótot, hogy semmit sem vesz észre.

97

– Mi van, öcskös? – dudálja bele a kompótba. – Körülnéztél már egy kicsit Varsóban, mi ?

– Háááát... – mondja Olek, s az jár a fejében, miként bújhatna mihamarabb az orgonabokor ágai közé, hogy elolvassa a zsákmányt.

– Szegényke, még nem látott semmit a városból – panaszolja Marcjanna néni. – Nem vinné egyszer magával egy körútra?

– Persze hogy elviszem. Nagyon szívesen, de nem ma. Beszéljük meg holnapra, jó? Eljövök ide, mert bélyegyet ígértem annak a beteg fiúnak.

– Kinek? Kinek? – faggatózik reménykedve Olek.

– Annak az első emeleti fiúnak. Két olyan bélyegem is van, amelyet ő keres, az egyiket odaadom neki.

– Igen, igen – dűnnyögi Olek. És fut a bokrok sűrűjébe. Egy pillantást vet az emeleti ablakra, és meggyőződik, hogy jól sejtette: Körte az ablakban áll, a függöny mögött megvillan a szemüvege. Int a kezével.

Olek remegő ujjakkal simítja ki az összehajtogatott papírlapot. Igen! Körte írásbeli üzenete. Milyen okos fiú! Milyen leleményesen használta fel Albin bácsit, a postást, a maga fontos üzenetének – igaz, ami igaz – ingyenes kézbesítésére! A megkülönböztető jelen, a körtén kívül ez állt még a papíron sietős, rosszul olvasható írással:

Látalak az ablakból. Egyelőre nem mehetek le. Stop. Vigyázz: a hintónak mutatói vannak, és előtte négy ló. Felbecsülhetetlen érték! Mindennap olvasd el a hirdetőket az újságban. Stop. „Órát veszek. ” Stop. Válaszolj ugyanilyen módon.

Olek kétszer egymás után elolvasta. Mutató és négy ló? Minek egy hintón mutató? Igen, ez bizonyára az az óra! Valóban, előző nap este Radek azt mondta, hogy egy hintót látott! De miért olvassa a hirdetőket? Olek a homlo-

18

kára csapott. Minden világos! Bizonyára Körte is tudomást szerzett róla, hogy a tolvajok hirdetőt adnak fel az újságban. Ami azt jelenti majd, hogy a külföldi ügyfél hajlandó az üzletkötésre!

Olek Bevágtatott a lakásba.

– Marcjanna néni, hol az újság?

– Miféle újság? – kérdezte meglepődve a néni, mivel az unokaöccse eddig nem olvasott újságot.

– A mai újság!

– Nézd meg a konyhában. Lehet, hogy a piacon abba csomagolták a zöldséget.

Olek kapkodva söpri le a sárgarépat, zellert, petrezselyemgyökeret. De az újság nem teljes, a hirdetőket tartalmazó oldal hiányzik! Mindegy. Mit lehet tenni? Talán Bogus tud valami okosat.

Olek kiront a lakásból. De Bogust semerre sem látja. Türelmetlenül várakozik, közben minduntalan belenéz Körte levelébe. Úgy érzi, Körte ezzel a levéllel felhatalmazta őt a nyomozás folytatására, most neki egyedül kell megbirkóznia a feladattal, nyomozni az óratolvajok, után.

De itt van Bogus! Visszatért őrhelyére, az orgonabokor mellé.

– Pssz! – püsszent neki Olek, és int, hogy jöjjön oda hozzá.

– Mi van?

– Megvan nálatok a mai újság?

– Igen, de melyik?

– A legjobb volna valamennyi, amelyikben hirdetés van!

- Megyek, megnézem. De minek az neked?
- Ne kérdezz semmit, hozd az újságokat! Azonnal vissz-szakapod őket.

A nap kegyetlenül tűz. Még a vörös kandúr is, amelyik rendszerint a fal tövében lustálkodik, behúzódt az árnyékba, valószínűleg izzad szegény a bundájában. A poros
99

orgonabokor levelei nem nyújtanak enyhet adó árnyat. Olek sóhajtozva gondol az otthoni zöld mezőkre és a hús tóra. „Aratás van. Talán már a behordással is végeztek” - gondolja álmatagon.

Bogus újságpapír szárnyakat lebegtetve közeledik. Olek kikap a kezéből egyet, kinyitja, és keresgélni kezd benne, természetesen nem jó helyen. Végül Bogus elveszti a türelmét, és megkérdezi:

- Mit keresel?
- A hirdetéseket.
- Jaj, hiszen azok mindig az utolsó oldalon vannak!
- Ahá...

Olek végighúzza az ujját a rubrikákon: „Gépkocsi eladó. ” Nem, nem itt. „Pálmát vennék. ” Azonnal, azonnal. Mit vesznek még az emberek? „Szőnyegek”, „Kertes ház”. Ez sem az. Nincs.

- Bogus, adj egy másik újságot!

Megint ugyanaz. Gépkocsik, villák, kutyák, sőt kanári kalitkával.

- Nincs benne – aggodalmaskodik Olek.

- De mit keresel?

- Egy hirdetést. – Olek nem akarja elárulni a titkot.

– Nézd – mondja vontatottan Bogus –, a hirdetés megjelenésére jó néhány napig kell várni.

- Igazán?

- Igen. Apu mondta, hogy az mindig nagyon sokáig tart.

- Nem tudtam – mondja Olek, és összehajtogatja az újságot.

Minden olyan furcsa Varsóban! Egészen más, mint a szülőfalujában, Kurkowban. De nem is kell ezen csodálkozni. Ha odahaza, a faluban valaki valamit el akar adni, mielőtt még egyet gondolna, máris összeszaladnak mind a szomszédok. És tanácsokat osztogatnak, alkudoznak. De legjobb nyomban szekérre rakni és bevinni a vásárra. Úgy bizony. De ki szállítana egy órát a vásárra?

100

- Boooguuus! Gyere ebédelniiii! – hangzott fel a kiáltás.

- Jaj de jó! – ujjongott Bogus. – Rohanok, szia!

- Szia – válaszolt kelleetlenül Olek, és ő is hazabaktatott.

A piros kockás abrosszal leterített asztalon már ott párolgott egy tányér finom céklaleves. Marcjanna néni kenyeret szelt.

- Egyél, Olek, mert anyád még azt hiszi, hogy éhezettetek!

Olek azonban a sütőből éppen – előkerült málnalekváros lepényt leste mohón.

– A lepény csak azután lesz, előbb edd meg a levest! – mondta Marcjanna néni szigorúan.

Olek nagyot sóhajtozva nyúlt a kanaláért. Valahogy ma nem volt étvágya. Agyában súlyos gondolatok kavargtak, szeme előtt állandóan ott lebegett az aranyozott négylovas hintó, a zománcozott óralappal.

- Mit is csinálhatnak! – sóhajtott fel félhangosan Olek.

- Holnap hal lesz ebédre. Rántott ponty.

Marcjanna néni erélyes mozdulatokkal mosogatta az edényt: csak úgy fröcskölt a víz.

Rántott ponty? Oleknak mindegy. Főtt a feje a gondtól. Azután hirtelen felrémlett előtte

egy piros pöttyös, fekete nyakravaló.

- Katicabogár! – kiáltott fel olyan hangosan, hogy Marcjanna néni ijedtében leült.
- Az istenért, gyermekem, miket kiabálsz te?
- Semmi, semmi, néni. Bocsánatot kérek.

Olek legszívesebben kiugrott volna a bőréből örömeiben. Igen! Természetesen még ma, most azonnal elmegy Poli-karp bácsihoz! Talán ő tud valamiféle kiutat ebből a zavaros históriából. Egészen biztosan tud segíteni. De mit szól ehhez Körte? Holnap írnia kell Körtének, Albin bácsi majd elszállítja a levelet. A kabátjához kell tűzni! Mert Körte bizonyára tudja, mit kell tenni!

Olek felállt az asztaltól.

101

- Várj, hová rohansz megint? Kompót is van még!
- Köszönöm, már nem bírok többet enni. Tessék Albin bácsinak adni a részemet!

És máris az ajtón kívül volt. Akár egy született varsói, úgy cikázott a parkoló autók között, kikerült egy mozgó teherautót, s rohant a térre. Egyetlen szempillantással felmérte, hol van a múzeum. Olek átvágott a téren, se nem látott, se nem hallott. Csak a múzeum kapuja előtt fékezett. És akkor habozni kezdett.

A Fukier borozó lépcsőin üldögélő három gyerek csodálkozva figyelte Olek maratoni futását.

- Hová rohan ez a... hogyan is hívják? – szólalt meg Jacek.
- Olek – válaszolta Emilka a száguldó fiú után nézve.
- Utálatos srác! Együttműködik a tolvajokkal! – dühösködött Kasia.
- Nem tudom, együttműködik-e a tolvajokkal, mindenesetre sokat tud! – mondta Jacek mélyen elgondolkodva.
- Persze hogy a tolvajokhoz tartozik! – makacskodott Kasia, megrázva lófarokba kötött vörös haját. – Radek is azt mondta! És ő mindent nagyon jól tud!
- De valahogy nem mutatkozik – vágott közbe Jacek, akit bosszantott Radek magánnyomozói tevékenysége.
- Azt üzeni nektek, hogy ma idejön! – vágta rá diadalmasan Kasia, és egy friss, mentolos rágógumit dugott a szájába.
- Micsoda kegy! – szólalt meg gúnyosan Jacek.
- Ne mérgeledj – mondta lágyan Emilka. – Nem tudjuk, mi van az ikrekkel. Teljesen nyomuk veszett!
- És tegnap nem hagyták ott a jelentést a megbeszélthelyen! – jegyezte meg dühösen Jacek. – Úgy látszik, inukba szállt a bátorság!
- Nem igaz! – szegült ellen Kasia. – Az ikrek nem gyávák.

102

- Igaza van Kasiának – szólt közbe Emilka. – Biztos elvitték őket.
- Elvitték? Hová?
- A nagypapához. Anyukájuk el akarta vinni őket a nagypapához, Jozefówba.
- A szünidő végéig ott maradnak? – kérdezte nyugtalanul Jacek.
- Na, akkor ők meg is lógnak – jegyezte meg mély meggyőződéssel Kasia. Aztán váratlanul felugrott. – Radek jön! – kiáltotta, és már ott sem volt. Rohant, mint a villám, vörös lófarka csakúgy lobogott az iramtól.

Olek tanácstalanul álldogált a múzeum kapujában. Hirtelen elhagyta a bátorsága. Balra pillantott, ott egy táblát vett észre: Pénztár.

„Na vége!” – sóhajtott, azután hátralépett. Egyetlen fillérje sem volt. Némi gondolkodás után azonban oldalról megközelítette az üvegkalickát, ahol a katalógusokat árulták.

- Szeretnél venni valamit? – kérdezte kedves mosollyal a néni az ablakból.
- Nnnem – nyögte Olek, s érezte, hogy a füle tövéig elvörösödik.

– Talán a múzeum gyűjteményét szeretnéd megtekinteni? Hat zloty a belépődíj.

Olek csak topogott, legszívesebben a föld alá sülyedt volna. Nem tudta, mit mondjon, vagy mit tegyen. Szemét a földre szögezte, s forrón kívánta, bár a falujában lehetne, ahol minden ismerős, egyszerű, és fölösleges magyarázkodni. Viszont tennie kell valamit! Körte sosem bocsátaná meg a gyávaságát. Lelki szemeivel Olek látta a dioptriás lencse mögött megcsillanó kék szempárt. Felemelte a fejét, és önmagának is szokatlan, mély, rekedtes hangon megkérdezte:

103

– Itt találom Polikarp bácsit:

A szép szőke nő rámosolygott Olekra, és igenlően bólintott.

– A XVIII. században találsz!

– Hol?

– Úgy értem, a XVIII. századi gyűjteményben! – nevette el magát, s kézen fogta Olekot. – Gyere, odakísérlek hozzá. Jó?

– Jó! – válaszolta örvendezve, és lelkesen követte kísérőjét.

Alacsony, gyengén megvilágított folyosón mentek keresztül. Azután egy terembe értek, amely tele volt faszobrokkal; hajszálra olyanok voltak, mint a kurkowi falusi templomban lévő. Olek ezt meg is akarta említeni, de nem volt bátorsága hozzá. Csodálkozva nézte a lengyel királyok szobrait, a régi épületmaradványokat, hajdanvolt városok makettjeit. Ide-oda forgatta a fejét, és sajnálta, hogy csak két szeme van. Nagyon szeretett volna megállni néhány pillanatra, hogy közelebbről is tanulmányozhassa a megvilágított tárlókban látható színes fényképeket, de nem akart visszaélni kísérője türelmével. S amikor több terem után újra egy homályos folyosón jártak, Olek hirtelen megtorpant, és egy darabig nyitva maradt szájával álldogált.

– Ez... ez micsoda? – kérdezte, ujjával egy különös tárgyra bökve, amely a falon függött, s leginkább egy régi kopjára vagy alabárdra hasonlított.

– Ez egy nagy óramutató, a hajdani királyi vár toronyórájáról.

– És ez itt, középen?

– Ez az óra lapja. Csak ennyi maradt meg belőle. Sajnos!

– Óriási lehetett! – sóhajtott nagyot Olek, és ment tovább.

Polikarp úr egy tárló előtt állt. Előregörnyedve rakosgatott benne valamiféle papírszeletkéket. Munkája annyira

104

lefoglalta, hogy észre sem vette a belépő Olekot. Amikor a szőke nő gyengéden megérintette a karját, hevesen megfordult, és úgy pislogott, mint akit álmából riasztottak fel.

– Egy kisfiú keresi! – jelentette a kedves szőke nő. Polikarp úr a fiúra nézett, megint pislogott, azután észbe kapott.

– Ahá! Te vagy az? – derült fel az arca, s félretette a kezében tartott papírokat. – örülök, hogy eljöttél. Hogyan is hívnak téged... Szilva? Vagy Répa? Kiment a fejemből...

– Olek.

– Ahá, Olek. Akkor az a másik a Szilva, igaz?

– Nem. Ő a Körte.

– Igaz, igaz. Bocsánat! Csak arra emlékeztem, hogy valami zöldség-gyümölcsféleség. Szeretnéd megnézni a múzeumot?

– Igen. Azaz nem.

– Nem tudnád mégiscsak eldönteni? Igen vagy nem?

– Nem – jelentette ki határozottan Olek.

– Érdekes – dörmögte Polikarp úr, és óvatosan becsukta a tárlót. – Tehát azt mondd, hogy semmit sem akarsz itt megnézni... Akkor miért jöttél ide?

– Szeretném megnézni. Annyi gyönyörű dolog van itt! De... de nem ma, mert tetszik

tudni – hadarta Olek, aki szerette volna mihamarabb megosztani a lelkét nyomasztó terhet –, azért jöttem ide, hogy tessék nekem segíteni az óraügyben, mert tetszik tudni, Körte beteg...

Polikarp úr ebből egy szót sem értett. Csak azt látta, hogy a fiú nagy gondban van, ám fogalma sem volt, miképp segíthetne rajta.

– Tehát most már tetszik tudni, és...

– Semmit sem tudok – mosolyodott el szégyenlősen Polikarp úr, és zavarában gyűrögetni kezdte gyönyörűséges pöttyös nyakravalóját..

105

– Hogyhogy? – hüledezett Olek, és nyomban csillapodott a lelkesedése. Úgy érezte magát, mint egy gombostűvel kiszúrt léggömb. Szinte hallotta is, miként távozik sziszegve a levegő abból a léggömbből.

– Nem tudnád kissé részletesebben elmondani, miről van szó végeredményben? Csak annyit értek, hogy a barátod, Körte beteg...

– Igen! – Olek mély lélegzetet vett. – Ő beteg, én pedig egyedül maradtam a banda ellen!

– Könyörgök, miféle banda ellen? – képedt el Polikarp úr.

– A „hetek”, azaz most már csak „hatok” ellen, mert Bogust kizárták...

– Kizárták?

– Igen. És aztán itt van ez a tolvaj, Uborkaorrú...

– Drága gyermekem, miket fecsegsz te itt összevissza? Miféle uborkáról beszélsz?

– Nem uborkáról beszélek, hanem Uborkaorrúról, aki ellopott egy órát, és akinek eeeeekkora orra van ni, – mutatta Olek szétterpesztett ujjakkal. – Az a másik pedig, Foghíjas, a porolónál lakik, és zöld ablakkeretei vannak -hadarta Olek egy szuszra mindazt, amiről tudomása volt.

– Foghíjasnak zöld ablakkeretei vannak... – motyogta az orra alatt Polikarp úr, s szorgalmasan törölgette verejtékező homlokát. – Nem állítom, hogy... hogy... nos, hogy már minden világos...

Olek várakozva nézett. Most, amikor már mindent elmondott, úgy érezte, hogy egy újabb százkilós kő esik le a szívéről nagy robajjal, s gurul oda Polikarp bácsi lába elé.

– És? – kérdezte türelmetlenül.

– Igen... azonnal... azonnal... én itt... tudod mit? – mondta a művészettörténész, kockás zsebkendőjével le-gyezgetve az arcát. – Gyere, ülünk le ide. Ide, az ablak alatti padra... Zúg a fejem.

– Rosszul van a bácsi? – kérdezte aggódalmasan Olek.

106

– Már csak az hiányzott, hogy a bácsi is megbetegedjen nekem!

Ez a rövidke szó: „is” – visszatértette Polikarp úr egyensúlyát. Lehuppant a padra, nagyot sóhajtott. Végiggondolta, amit Olektől hallott.

– Valami van benne... – motyogta. – De micsoda? Ide figyelj, Olek – fordult az előtte álló fiúhoz, aki fél lábon állva várakozott előtte, akár egy gólya –, mondj el mindent részletesen... még egyszer! De sorjában!

Olek ránézett a szeme sarkából. „Milyen szórakozottak a felnőttek! Hiszen egyszer már részletesen elmondtam mindent!” – gondolta, és ő is letelepedett a padra.

– Jól van! – mondta hosszabb szünet után. – És ha valamit nem tetszik érteni, akkor tessék kérdezni, jó?

– Jó. Természetesen! – bólogatott készségesen Polikarp úr.

És Olek belekezdett a hosszú történetbe, kezdve a megérkezése pillanatánál, egészen a jelen pillanatig. Leírta az udvarbeli gyerekeket, Körtével való találkozását és rendkívüli barátságát; beszélt Marcjanna néniről, a postásról. Mindebből egy izgalmas, életteli, színes regény kerekedett ki, amit a művészettörténész érdeklődéssel hallgatott. Olek csupán az órára

vonatkozó részleteket hallgatta el, de ezt alighanem akaratán kívül tette. Vagy mégsem? Amikor Olek elmondta, hogy az óra a tolvajok zsákmánya lett, Polikarp úr felpattant az izgalomtól.

– Mit mondtál? Tolvajok kezére került egy nagy értékű régi óra?

– Igen.

A művészettörténész felháborodottan hadonászott.

– Ez botrány! Ez bűntény! És tudod legalább, hogy kié volt az az óra?

– Az még nem egészen bizonyos...

– Ki látta azt az órát?

107

– Radek és Körte, de Körte pillanatnyilag elérhetetlen. Lázás.

– És te? Te nem láttad?

– Nem. De hiszen mondtam már! – vágta rá türelmét veszve Olek. – Én csak kihallgattam a tolvaj és a cinkosa beszélgetését. Arról volt szó, hogy ha a kiszemelt külföldi elfogadja az ajánlatukat, akkor az újságba betesznek egy hirdetést. Valami ilyesmi szöveggel, hogy „Órát veszek...” vagy valami hasonló.

Polikarp úr odarohant a táskájához, lázasan keresgélni kezdett a sokféle papiros között, végül előhúzott egy kissé gyűrött, megtépázott újságot.

– Nincs benne – jelentette ki nyugodt hangon Olek.

– Biztos? Megnézted? – Meg.

– Ide figyelj, Olek, vajon az a Radek nem adna felvilágosítást nekünk?

– Nem. Fél Jacektól. Na, tetszik látni? – kiáltott fel hirtelen. Olek, és izgatottan az ablakhoz lépett. – Ott ülnek!

A múzeum ablakából remek kilátás nyílt az egész térre, a színes ernyőkre, a padokra, a járókelőkre. A díszes óvárosi házak festői látványt nyújtottak innen. Olek az ablakhoz húzta Polikarp urat, s ujjával a Fukier borozó előtti lépcsők felé bökött.

– Hol, hol? – tudakolta a művészettörténész kimeresztett szemmel.

– Ott ni! – türelmetlenkedett Olek. – Ott ülnek a lépcsőn. Nem tetszik látni? Az a zöld ruha, az Emilka...

– Látom már! – örvendezett a művészettörténész. – A borozó bejárata előtt ülnek.

– Tanácskoznak – jegyezte meg Olek. – És nekünk fogalmunk sincs, miről beszélnek.

– És nem lehetne megkérdezni tőlük? – kérdezte csodálkozva Polikarp úr.

– Jaj, dehogy! Jaj, a bácsi semmit sem ért! – vesztette

108

el a türelmét a fiú. – Mondtam már, hogy ők engem és Körtét árulónak tartanak!

– Igaz, igaz... – restelkedett Polikarp úr. – Akkor mit csináljunk?

– Éppen ezt nem tudom! Lehet, hogy megint hagynak egy jelentést a kiséreges ház ablakrácsába dugva.

– Az ablakrácsban, azt mondtad? Tegnap segítettem egy fiúnak kivenni onnan egy cédulát. Egy kövérkés fiú kért meg...

– Bogus! Sejtettem, hogy a bácsi segített neki...

– Csak nem követtem el valami rosszat? – nyugtalanzkodott Polikarp úr, s arra gondolt, tulajdonképpen nem lehet tudni, ha egy gyereknek valamiben segít az ember, az jó-e vagy rossz...

– Nem. Bogus volt az, akit kidobtak a „hetek” bandájából.

– Szegény – aggodalmaskodott Polikarp úr.

Olek alaposan kihajolt az ablakon, úgy nézte a lépcsőkre telepedett gyerekeket. Polikarp úr átfogta a derekát, és erősen tartotta.

– Légy szíves, ki ne ess az ablakból...

Oleknak esze ágában sem volt visszahúzódní. Azon törte a fejét, miképpen lehetne

kihallgatni őket.

– Ez az állandó találkahelyük. Hogyan hallgathatnám ki, miről beszélnek?

– Megvan! – kapott a fejéhez a művészettörténész boldogan.

Olek majdnem kipottyant az ablakon a váratlan kiáltástól.

– Mi van meg?

– A tervem!

– Miféle terv?

– Ott a másik bejárat! Itt, az Óvárosban van néhány átjáróház...

109

– Remek! – Olek örömeiben legszívesebben megcsókolta volna Polikarp bácsit. – Nem tetszik velem jönni?

– Én... nekem itt van most dolgom... – hebegte aggodalmasan a művészettörténész.

– Majd segíték én holnap! – legyintett Olek könnyedén.

– Nem nagy dolog az ilyen papírrakosgatás...

– Úgy gondolod? – mosolyodott el a művészettörténész, de nem mondott többet.

– Különben is – folytatta Olek mély meggyőződéssel -egy értékes régi óra tolvajának kinyomozása is munka... Múzeumi munka!

– Úgy gondolod? – ismételte Polikarp úr elgondolkozva.

– Úgy gondolod, hogy egy külföldi akarja megvenni azt a feltételezett értékes műtárgyat, hogy kicsempéssze az országból?

– Ezt egészen biztosan tudom! És az a műtárgy egyáltalán nem feltételezett! – Olek még valamit akart mondani, de elhallgatott. Fölösleges idő előtt elárulni a részleteket!

– Azt mondtad, hogy Körte látta az órát? Hol?

– Az asztalon, egy házban, a Nyírfa utca sarkán.

– Igaz, igaz, mondtad már. Elképzelhető, hogy holnapra meggyógyul?

Olek bánatosan lehorgasztotta a fejét.

Ám a szegény, betegségtől gyötört Körte távol állt a gyógyulástól. A régi láz kettőzött erővel tért vissza. Mindez a fagyfalt miatt, természetesen a túl sok fagyfalt miatt Az orvos bizakodott: egy-két nap múlva túl lesz az egészen. Most azonban a kis betegnek ágyban a helye, és szorgalmasan kell nyeldesnie az előírt gyógyszereket.

Körte tehát ágyban feküdt, és várta a postás jöttét. Szerencse, hogy eszébe jutott ez a bélyegürügy. Tudta, hogy Albin bácsi ezek után biztosan eljön. Ez volt az egyetlen remélhető segítség.

110

KILENCEDIK FEJEZET

Jacek megint hajózott. Ezúttal egy hófehér luxusjachton, amelynek kabinját pompás állatbőrökkel letakart, kényelmes ülések tették otthonossá. Nemrég tért vissza a szafá-riról. Még ott lebegett szeme előtt a száraz fűvel borított afrikai vadászmezők képe, ahol bölényekre vadászott. Az ég tiszta volt, egyetlen felhő sem látszott, a jachtot lágyan ringatták a hullámok. Jacek kinyújtotta a lábát, kényelmesen hátradőlt a karosszékből. „Rágyújtok egy pipára” – gondolta, de nem volt kedve megmozdulni, pedig a megtöltött, kikészített pipák ott heverték mellette egy asztalkán. Csak ki kellett volna nyújtania a kezét értük...

Váratlan zaj, csörömpölés térítette vissza a valósághoz. Nagymama a konyhában megint összetört egy poharat. Jacek hallotta, hogy jajveszékelve söpri össze az üvegcserepeket. A jacht egy szempillantás alatt eltűnt. Nem maradt más, mint egy csúf, szűk, ósdi kacatokkal telezsúfolt lakás. Az asztalkán a pompás gyökérpipák helyett a nagymama gyógyszerei sorakoztak. Elmúlt a varázs. Jacek az ébresztőórára pillantott. Tíz perc múlva négy. Indulni kell. Megállt a konyhaajtóban.

Nagymama teát készített.

– Iszol teát? – kérdezte, tálcára helyezve a poharakat.

– Köszönöm nem. Már megyek.
– Megint? – csóválta a fejét a nagymama. – Mindig a városban csavarogsz!
– Nem csavargok! – felelt Jacek. – És mi mást csinálhatnék? Apu azt ígérte, kirándulni visz a hegyekbe, a malii
ma azt, hogy a tenger mellé megyünk, s a végén itt aszalódom a városban!
A nagymama nem szólt semmit, csak nagyot sóhajtott. Amit Jacek mondott, mind igaz volt. Kezében a tálcával, némán bement a szobába. A fiú mögött nagy robajjal becsapódott az ajtó.

A téren a lépcső üres volt.

„Soha sincsenek itt idejében! – gondolta elégedetlenül.

– Mi történhetett az ikrekkel? Miért nem voltak ott reggel a megbeszélthelyen? Talán az anyjuknak valóban sikerült elhurcolni őket Jozefówba, a nagyapjukhoz?”

Libasorban vonultak. Emilka és Kasia. A két leghűségesebb pajtás. Sajnos csak lányok, akikből sosem lesz igazi tengeri medve! Kasia szokása szerint megint rágógumit forgatott a szájában, amelyet rendszerint a zsebe oldalára tapasztva tárolt.

– Bogus ma Marcjanna néni unokaöccsével beszélgetett. Jacek erre a hírré fenyegetően összeráncolta a homlokát.

– Oleknak hívják azt a fiút – vágott közbe Emilka, aztán halkán dalolni kezdett: – Galambom, repülj, faágra ne ülj, az ablakon beless, talán ott van Olek...

– Hagyd abba! – rivallt rá Jacek. – Elegem van már ebből az Olekból. A könyökömön jön ki!

– A könyöködön? A könyöködön? – ingerkedett Kasia.

– És azt tudod, hogy nekünk mi jön ki a könyökünkön? Az, hogy semmit sem csinálunk!

– Nézd csak! Ott fut!

– Kicsoda? – kérdezte csodálkozva Jacek.

– Ó! Olek!

– Biztos leküldte őt Marcjanna néni vásárolni az üzletbe! Tegnap sóért küldte, de Olek nagyon hamar visszaért, mondván: „A bolt zárva volt, mert éppen leltárt szállítottak!” – Kasiából sivítva tört ki a rosszindulatú nevetés.

Jacek hangosan hahotázott, Emilka pedig elfordította a fejét.

112

– Abban a faluban, ahonnan ő jött, valószínűleg nincs se üzlet, se leltár – szögezte le Kasia, és futott Radek elé, aki éppen közeledett feléjük.

– Radek! Radek! Már vártunk! – kiáltotta örömmel. – Kérsz? – nyújtotta a fiú felé a köténye zsebéből előhalászott rágógumit.

– Már rágtad?

– Egy kicsit. Holnap hozok neked újat! Képzeld, Jacek nagyon mérges, mert az ikrek nem hajtották végre a feladatot.

– Miféle feladatot?

– Követniük kellett Foghíjast, azután jelentést tenni.

– És?

– És semmi. Eltűntek.

– Foghíjással együtt? – nyugtalankodott Radek, akinek emlékezetében elevenen élt még a rettenetes ház, a koromsötét kamra.

– Nem! Az ikrek mamája is eltűnt. Lehet, hogy mégis sikerült magával hurcolnia őket Jozefówba.

– Lehet... De én most azért jöttem ide hozzátok, mert egy óriási hírem van számotokra!

– mondta Radek, dagadva a büszkeségtől. Odalépett a lépcsőn ülő gyerekekhez. Oldalt billentett fejjel nézett Jacekra. „Micsoda vezér -gondolta –, ügyefogyott ürge!” Azután a

többiekhez fordulva, nyugodt hangon mondta: – Láttam az órát.

– Micsoda? Hol? Mikor? – záporoztak összevissza a kérdések.

Radek röviden összefoglalta előző napi kalandját. Természetesen, mint az ilyen elbeszélések esetében mindig, a történetek sokkal hátborzongatóbbak, veszélyesebbek voltak, sokkal titokzatosabbak. A kamra, ahová bezárták, börtöncellává alakult, a közönséges kampós zár az ajtón pedig hatalmas vaslakattá.

– ... és akkor belépett a lakásba Körte! – mondta, és szünetet tartott.

113

– Kasia azt mondta, azt gyanítod, együttműködnek a tolvajokkal – szólalt meg Jacek elgondolkozva.

– Körte egész biztosan a cinkosuk! Ez biztos!

– Az egész valahogy... – csóválta a fejét kételkedve Jacek. Úgy érezte, a történet túlságosan ki van színezve.

– De ha Radek mondja, akkor az úgy is van! – csattant fel Kasia.

– És az az óra egy négylovas hintó? – tűnődött Jacek. – Soha életemben nem láttam ehhez hasonlót!

– Én sem – mondta Emilka. – De nagyon szép lehet... Ráhúz a kocsis a lóra, mögötte cseng-bong az óra...

Senki nem szólt egy szót sem. Nem voltak itt az ikrek, akik kitörő lelkesedéssel fogadták volna Emilka verssorait.

– És még mit mondtak?

– Nagyon fontos dolgokat! Azt mondta az a közvetítő: „Szép összeget vágunk zsebre... „

– Miért szép? – csodálkozott Kasia.

– Hallgass, ne zavarj! – szólt rá Jacek. – Tehát mit mondott?

– Hogy egy ilyen órát csak külföldön lehet eladni, mert muzeális érték.

– Mit jelent az, hogy muzeális érték? – vágott közbe Kasia ismét.

– Azt jelenti, hogy az az óra olyan értékes, hogy csakis múzeumban a helye!

– És még azt is mondta – folytatta Radek elégedetten, látva, milyen hatást gyakorolt elbeszélése a többiekre –, hogy ismer egy külföldit, aki kifejezetten azért utazik Lengyelországba, hogy itt műtárgyakat vásároljon.

– Megmondta, ki az?

– Nem. Az a gyanúm, hogy az a közvetítő nem nagyon bízott Uborkaorrúban.

– Azért is döntött úgy, hogy újsághirdetés útján küldjön értesítést.

114

– Micsoda?! – nyitotta kerekre a szemét Jacek a csodálkozástól.

– Úgy van. Azt mondta: „Figyelje a reggeli lapok hirdetéseit!” Az lesz a jelszó: „Órát veszek.”

– Megnézted a mai újságot?

– Természetesen. Átolvastam az összes hirdetést. Semmit sem találtam... – mondta Radek.

– Persze hogy nem. Nem megy az olyan gyorsan, beletelik néhány nap.

– Órát veszek, órát veszek! – zümmögte Kasia, mint egy szemtelen legyecske.

– Hallgass! – ripakodott rá Jacek, és gyorsan körülnézett. – Azt akarod, hogy téged is kidobjalak a bandából, mint Bogust?

– Nono – motyogta Kasia sírósan, és Radek biztonságos háta mögé bújt.

– Hagyd őt békén – mondta Radek az orrát dörgölve.

– Azt hiszem, mindent elmondtam már.

– Csak azt nem értem, hogyan hagyhattak ott téged egyedül? – tanakodott Jacek.

– És hogyan került oda Jas? – ráncolta a homlokát Emilka.

- Körte? Ő a tolvajok segítőtársa!
- És Olek is az?
- Természetesen! Nem véletlenül barátkoznak!
- Szemmel kell tartani” őket – jegyezte meg Jacek.
- Körte otthon van, de Olek állandóan a környéken csatangol. Most pedig oda

megyünk.

- Hová? – kérdezte értetlenül Radek.
 - Abba a lakásba, ahol bezártak téged.
 - Az óra már nincs ott! Elvitték magukkal. Hallottam.
 - Az baj. Nincs szerencsénk! – Jacek határozottan mérges volt.
- A gyerekek némán gubbasztottak. Várták a Tengernagy utasításai.

115

– Holnaptól kezdve valamennyien olvassátok az újságokat. A hirdetési rovatot Ha valaki megtalálja a keresett hirdetést, akkor egy cédulán üzenetet hagy a Kisnégernél. Megértettétek?

- Igen. Rendben van – felelték kórusban.
- A Piactér délutáni csendjét egyszer csak vad üvöltözés verte föl.
- Juhuhuuuu! Uauauaua! – és a sarok mögül két indián rontott elő.
 - Darek! – kiáltotta Jacek.
 - Arek! – sikkantotta Kasia.

Valóban az ikrek voltak azok – de mennyire megváltoztak! Az ingjük csupa zöld folt, a nadrágjuk gyűrött, a hajuk pedig teletűzdelve kakastollakkal. Mint két indián harcos, akik éppen a lengyel fővárosban töltik a nyarat. . .

- Tarka tollak, foltos ing, ezek a mi ikreink! – szavalta nevetve Emilka.
- Nagyon jó! – mondták kórusban az ikrek. Természetesen az anyuka volt a hibás. Mint mindig.

Végre sikerült elcsípnie két fiacskáját, mielőtt azok reggel meglógtak volna otthonról. Megfenyegette őket, hogy amennyiben nem utaznak el vele önként a nagypapához, akkor nincs más hátra, tíz napig kulcsra zárt ajtók mögött kell otthon kuksolniuk. Ez nagyon fenyegetően hangzott. És az igazat megvallva, a rendszerint engedékeny, lágyszívű anyukájukról ilyen szigort nem is feltételeztek.

- Hány napra megyünk? – kérdezték pislogva.
- Majd meglátom – válaszolta az anyuka.
- Jól van – válaszolták, és csodálatra méltó szorgalommal csomagolták össze a holmijukat.

Anyuka megkönnyebbülten sóhajtott föl. Nem remélte, hogy ilyen gyorsan fog menni. Korán reggel indultak el Az udvaron még nem volt senki. A vörös kandúr is odabenn aludt.

116

- Értesíteni kellene a többieket – dörmögte Darek.
- Ugyan, estére visszajövünk! – súgta oda Arek.

Taxival utaztak a pályaudvarra. Biztonság okából, nehogy útközben meglógjanak – szögezte le anyuka. A vonatban csendesek voltak, szótlanak. Anyuka úgy érezte, megnyerte a csatát.

– Ha szépen ott maradtok nagyapáéknál, akkor minden vasárnap meglátogatlak benneteket – mondta, s átnyújtott nekik egy zacskó cukorkát.

Az utazás különösebb kalandok nélkül zajlott le.

– Leszállunk – jelentette ki Darek, s egyetlen ugrással a jozefóvi vasútállomás peronján termett.

A fenyőerdő csodás gyantaillatot árasztott, lábuk alatt zizegett a homok. Nagyapáék háza egy kis erdőben állt. A fenyők ágai között vidáman piroslott a háztető, köröskörül csend

és nyugalom honolt.

– Kibírod? – kérdezte halkan Arek.

– Mit képzelsz? – súgta Darek.

– Mit sugdolóztok ott? – kérdezte anyuka rossz sejtelmektől gyötrődve.

És igaza is volt. Jól ismerte szeplős kisfiáit. Az arcuk sokat elárult. Anyuka nagyot sóhajtott, azután az örömteli fogadtatás zürzavarában meg is feledkezett aggodalmairól. Ebédig minden a legnagyobb rendben ment. De azután... Elszabadult a pokol. A fiúk vad csatakiáltással üldözőbe fogták a tehenet, az pedig rémületében bevágatott a fenyves sűrűjébe. A kakasok hangosan tiltakoztak tarka toll-díszük elrablása ellen – mindhiába. Azután a fiúk figyelme a zöld rétre terelődött. Itt a réten, mint két vadkecske, kergetőzni, birkózni kezdtek. Az ingjük csakhamar csupa-csupa zöld folt lett, amikor édesanyjuk meglátta őket, kétségbeesetten csapta össze a kezét. Nagyapa azt tanácsolta, hogy először is porolják ki meggyfa pálcával az ikreket, azután egy nagy dézsa forró vízben mossák tisztára őket. Nagyapáék megnyugtatóására édesanya kénytelen volt ter-

117

veit feladni – és a két rosszcsontot még aznap este visszavinni Varsóba. Anyuka sóhajtozott, nagyapáék meg felzaklatott idegeiket nyugtatták.

– És? Már nem mentek vissza? – kérdezgette az örökké kíváncsi Kasia.

– Mit képzelsz! Ott meg lehet halni az unalomtól.

– Most pedig ki vele, miért nem volt ott a jelentés a megbeszélthelyen? – kérdezte fenyegetően Jacek.

– Micsoda? – kérdezték kórusban a meglepődött ikrek.

– Úgy, úgy! – mondta Jacek, érezte, hogy a mérge egyre jobban gyűlik. – Nektek tegnap a Foghíjast kellett volna követnetek!

– Az úgy is volt! – válaszolta Arek és Darek.

– Akkor hát hol van a jelentés? – Jacek hangja most már vészjóslóan meg-megcsuklott. Az ikrek szöke feje beszédes mozdulattal fordult a kis-négeres ház felé.

– Ott.

– Hol van az az ott? – ripakodott rájuk Jacek. A kislányok riadtan néztek egymásra.

– A jelentésben részletesen leírtunk mindent – mondta csodálkozó ábrázattal Darek. – Leírtuk Foghíjas címét meg az egyéb ismertetőjeleket.

– És mit csináltak azzal a jelentéssel? – tudakolta Kasia.

– A cédulát jó magasan beleszúrtam a rácsba! – válaszolta Darek, aki még mindig nem értette, miért akadékoskodnak velük.

– Valaki elvitte a jelentést – szögezte le Emilka. – Biztosan elvitte valaki onnan! Az ikrek nem hazudnak!

– Természetes, hogy nem!

– Emlékeztek még arra a címre? – kérdezte Jacek most már enyhültebben.

– Persze hogy emlékszünk! Kanonok utca! A háznak zöld ablakkeretei vannak.

118

– Rendben. Holnap őrszemet állítunk oda. Mára vége az akciónak. Emilka elmondja Dareknak és Areknak Radek felfedezését. A legújabb híreket az óráról és az egyéb részleteket. Most pedig ide figyeljete: megmásítom eddigi elhatározásomat: Ezentúl nem teszünk jelentést. Valaki felfedezte a postaládánkat. Ameddig az újsághirdetés meg nem jelenik, addig nem tehetünk semmit. Várnunk kell. Holnap a két lány lesz az őrszem a zöld ablakos ház előtt.

– És mit kell ott csinálnunk?

– Bármit.

– Már tudom! – kiáltott fel Radek. – Kasia krétával ugróiskolát rajzol föl a járdára. Azután addig ugráltok ott, ameddig szükséges.

– Jól van, jó ötlet – bólintott elégedetten Jacek. – A szemetek és a fületek azonban nyitva legyen! Ha Foghíjas kilép a házból, nektek követnetek kell. Ha valami előre nem látható dolog történne, délben tizenkettőkor itt a lépcsőn megtaláltok.

– És éjjel? – hunyorgott Emilka. – Ha üt az óra sötét éjben, sarok mögül szellem lebben?

– Jaj, jaj, ne ijesztgess! Radek, én félek! – rejtőzött Kasia megint Radek háta mögé.

– Csend legyen! Hallgassatok! Délben tizenkettőkor itt leszek. A Piactéren ott az óra, tehát nem szabad késnetek!

– Kíváncsi vagyok, hol van most az a hintó!

Ezt egyelőre senki sem tudta. Nem tudta ezt Olek sem, és Polikarp úr sem, akik a múzeum ablakából figyelték a „hatok” tanácskozását. Csak a tolvaj tudta. Még hozzá egyedül ő: Uborkaorrú. Ő is szorgalmasan böngészte az apróhirdetéseket az újságokban. Eredmény nélkül. Másnap reggeltől pedig már tucatnyi szempár kutatta a jelszót: „Órát veszek.” Erről viszont Uborkaorrú nem tudott, és Foghíjas sem, aki a zöld ablakos házban, egy mély karosszékbe süppedve üldögélt.

119

Az alkonyati homályban színüket veszítették az óvárosi házak. A Kisnéger sértődötten nézett le, bántotta, hogy alkalmatlannak bizonyult a fontos jelentések megőrzésére. A levegő még mindig forró volt, szinte fullasztó.

Csütörtökön valamennyien már hajnalban talpon voltak. A gyerekek rohantak a legközelebbi újságárushoz. Szüleik pedig nem győztek csodálkozni csemetéjük rendkívüli szolgálatkészségén.

– Apukám, veszek neked újságot! – rikkantotta Radek, és már el is vágatott.

– Anyukám, újságra is adj pénzt – mondta Kasia, a tejesüvegekkel csilingelve.

Az ikrek élénken sűrögtek-forogtak a konyhában. Tiltakozás nélkül mosogatták és törölgették a reggeli edényt.

– Anyuka, kérünk újságra pénzt!

Olek nagyon szerencsétlen helyzetben volt. Marcjanna néni nem olvasott újságot. A híreket a rádióból hallgatta meg – és a szomszédasszonyoktól. Oleknak nem volt bátorsága újságra pénzt kérni tőle. Végül eszébe jutott, hogy Polikarp úr megígérte, mindennap kivágja a hirdetési oldalt.

Körtének még mindig hőemelkedése volt. Az orvos bólogatott, de nem engedte, hogy felkeljen az ágyból.

– Elmúlik, kedves anyuka, elmúlik – vigasztalgatta a bánatos édesanyját. – Még két-három nap, és a kisfiú már ki is heverte az egészet. De addig szorgalmasan szednie kell a tablettákat, az előírt gyógyszereket. Megfogadod? -kérdezte a beteg kisfiútól, aki hunyorgott, mert szemét bántotta a szobába beáradó szikrázó fény.

– Igen – felelte végül Jas komolyan –, nekem is érdekem, hogy minél hamarabb talpra álljak.

Az orvos köszönt és kiment.

– Anyukám, mikor jön a postás?

120

– A postás? – kérdezte elképedve az édesanyja. – Levelet vársz valakitől?

– Én? Nem... de... azt ígérte a postás bácsi, hogy hoz nekem bélyeget.

Édesanya nem válaszolt, elmélyülten számolgatta a cseppeket, amelyeket egy kis porcelán bögrébe csöpögtetett.

A következő negyedórán nyugtalan kezek lapozgatták a reggeli újságokat.

Radek alig bírta kivárni, míg édesapja végigolvassa a sertéstenyésztés legújabb eredményeiről írt terjedelmes cikket. Az ablaknál állt, és a ceruzáját rágcsálta.

Kasia az újságosbódé előtt, a járdán guggolt, és mérgesen lapozgatta a hatalmas

újságdalakat, mindhiába keresve az apróhirdetéseket.

– A csuda vigye az egészet! – mérgelődött hangosan, és összehajtogatta a lepedőnyi újságot.

– Mit keresel abban az újságban, gyermekem? – kérdezte egy arra haladó ősz hajú férfi. Kasia elvörösödött a dühtől. Vörös lófarka ide-oda lengett a benne dülő indulattól.

– Nem vagyok semmiféle gyermek! – csattant fel.

– Ó, ó, bocsánat! – mondta az ősz férfi, és kalapját levéve, mélyen meghajolt a kislány előtt. – Segíthetek, hölgyem? Talán a magas politikával foglalkozik, hölgyem?

– A csudába! – vágta rá a kislány. – Nem látja a bácsi, hogy olvasással foglalkozom?

– Ahá! – mondta a férfi. – És tud a hölgy olvasni?

– Persze hogy tudok! Mindent tudok! – fortyogott Kasia, s a vadul hajtogatott újság nagy robajjal szétszakadt.

– Ez ugyancsak erőszakos olvasás! – nevette el magát a férfi. – És számolni is tudsz?
121

– Ki akar kérdezni a bácsi? Igenis tudok összeadni és szétvenni!

– Értem... – mondta komoly képpel az ősz férfi. – Tehát ez a „szétvevés” is a számtani műveletek közé tartozik... Érdekes...

Kasia megint belebújt az újságba. Nagyon mókás látvány volt: az újságfedő alján két vézna lábszár kandikált ki, felül pedig egy rőt színű hajcsimbók.

– Jársz már iskolába? – kérdezte a férfi, igyekezve komoly képet vágni.

– Nnnem – motyogta Kasia. – De ősszel óvodába megyek! Akkor lesz ott áruátvétel.

– Haha! Micsoda? – Az ősz hajú férfi majdnem hanyatt vágódott a nevetéstől. – Szép kis „áru”!

– Persze hogy szép! – Kasia mérgesen csapkodta az újságot. – Inkább tessék nekem segíteni megkeresni egy apróhirdetést!

– Venni akarsz valamit, vagy eladni?

– Eladni! A bácsinak titokban megmondom: egy órát szeretnék eladni!

– Egy órát? És a szüleid tudnak róla?

– Természetesen! – füllentette a kislány szemrebbenés nélkül. – És most keresek olyasvalakit, aki megvénne.

– Hát akkor keressük! – A férfi a kitergetett újság fölé hajolt, ujjával lassan szántotta a sorokat. Kasia fölötte állt, szemét le nem vette erről a vándorló mutatójáról, amely meg-megállt, majd újra folytatta útját.

– Bútorok, gépjárművek, kaktuszok... nem. Óráról nincs itt szó.

– Biztosan? – kérdezte csalódottan a kislány.

– Miért nem hiszel nekem? – vágta rá a férfi, s összehajtogatta az újságot. – Egyetlen hirdetésben sincs szó óráról, még toronyóráról sem. Fogd, itt az újságod!

De feleletet már nem kapott. A férfi csodálkozva nézte azt a helyet, ahol egy pillanattal előbb még ott állt az az

122

„óvodai áru”, ám a kislánynak már se híre, se hamva. Azután messze, a kanyarban észrevette a rőt lófarkat. Egy darabig még ott állt csodálkozva, azután az újságot a zsebébe süllyesztette, s folytatta útját.

Az ikrek sokkal hamarabb végeztek a reggeli sajtóval. A hirdetési oldal egyik felét Arek vette kezébe, a másikat Darek. Feszült figyelemmel olvastak.

– Semmi – mondta Arek.

– Itt sem – tette hozzá Darek. – Most cseréljük és ellenőrizzük.

– Jól van.

Egy darabig csendben olvastak.

– Semmi.

– Itt sem.

A fiúk mélyen elgondolkoztak. Ez bizony baj. Ameddig a hirdetés meg nem jelenik, semmittevésre vannak ítélve. Nem tudják, hová rejtették a tolvajok az órát. Talán már nincs is az Óvárosban. Talán már Varsóból is elvitték. Nem, ez nem valószínű, hiszen a hirdetésnek a fővárosi sajtóban kell megjelennie! Itt van a városban, egészen biztosan itt van. De hol?

– Megyünk a Piactérre?

– Jó.

Azzal elvágattak.

Olek reggel óta a múzeum még bezárt kapuja előtt rostokolt. Polikarp urat várta. Minél hamarabb beszélni akart vele. Míg várakozott, figyelmesen nézegetett a Fukier borozó előtti lépcsők felé, ahol a „hetek” szoktak üldögélni. Egyelőre nem volt még ott senki. „Igaz, hiszen ők tizenkettőkor és négykor szoktak találkozni! – jutott eszébe Körte beszámolója Jacek bandájáról. – Szegény Körte” -

123

sóhajtott egy nagyot, de azután meg is feledkezett a barátjáról, mert figyelmét a téren történtek kötötték le. Egy kövér asszonyság sorban ürítgette a szemétkosarakat, összesöpörte a szertehullott papírdarabkákat. Felkavarodott a por: az eső hiánya már alaposan éreztette hatását. A tér közepén, a kútnál egy galambcsapat keringett. A kockakövek között pici tócsákban állt a víz. Ide röppent a környék valamennyi madara. A galambok között verebek szökdécseltek. „Miért gyalogolnak, hiszen röpködhetnének!” – tűnődött Olek. A cukrászda színes egyenruhát viselő pincérnői az első fagyaltadagokat szolgálták föl az ernyők alatt. Olek titokban megnyalta a szája szélét. „És miért viselnek ezek a pincérnők hosszú-hosszú, ráncos szoknyát? Majd megkérdezem Polikarp bácsitól!”

Íme, már fel is bukkant! Amikor észrevette a kapu előtt kuporgó Olekot, meggyorsította lépteit, s már messziről kiabálta:

– Nincs ilyen hirdetés a mai újságban! Egyetlen szó sincs benne óráról!

Olek felpattan, mintha megcsípte volna valami. Kezével vadul integet, míg az elképedt Polikarp úr el nem hallgat.

– Csss! -. teszi ujját figyelmeztetően a szája elé Olek.

– Igaz, igaz... – suttogja szégyenkezve Polikarp úr.

Emilka rajzolgat. Nagy figyelemmel és komolysággal titokzatos jeleket rajzol a járdára. Kasia kíváncsian nézi.

– Ferdére sikerült! – mondja csipkelődve.

– Nem baj – válaszolja Emilka kedvesen, és tovább húzza a fehér krétavonalat az aszfalton.

– Itt a mennyország, az meg a pokol! – jelenti ki határozottan Kasia.

– Rendben van!

Körök, négyszögek, egyenes vonalak.

124

– Kész! – mondja végül Emilka, s egy színes kavicsot dob a közepére.

Kasia a zöld ablakokat bámulja.

– Miért nem mos most?

– Kicsoda? – kérdi értetlenül Emilka.

– Az a mosónő, akiről a fiúk beszéltek.

– Lehet, hogy ma nincs semmi mosnivaló.

– Ugyan! – háborodik fel Kasia. – Anyukám mindig panaszkodik, hogy nem győzi a mosást, hát akkor egy ilyen mosónő miért lopja a napot?

– Lehet, hogy szabadságon van... – mondja Emilka, s szemével követi a magasan fent szálló madarak röptét.

Foghíjas kertjében már virágzanak a gladióluszok.

– Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet – mondja nevetve Emilka.

Kasia hallgat. Idegesíti őt a mindig derűs, engedékeny Emilka meg -a versei. Mennyivel érdekesebb például egy képregény, valami izgalmas történettel, a verseknél mennyivel érdekesebbek a lexikon képei... Vagy egy szakácskönyv színes képei, amelyeken csak úgy tornyosulnak a finomabbnál finomabb sütemények, pompáznak a hatalmas, szépen feldíszített torták! Kasia bizony nem szerette a verseket.

A kislányok elkezdtek a játékot. Kasia szandálja hegyén egy színes kavics. Egy ugrás, kettő, három... Azután egy kis pihenő. Emilka a gladióluszok felé pislant. Pillanatnyi figyelmetlenségét kihasználva, Kasia nyugodt lélekkel átsétál a „mennyország” feliratú -mezőbe, azután diadalmasan kijelenti:

– Tessék! Győztem! Most te következel!

De Emilka nem hallja. Mereven bámul egy magas termetű férfit, aki kezében újsággal megy a járdán. A hatalmas újság eltakarja az arcát, de a mozgása...

– Ő az! – súgja Kasia, és újra ugrálni kezd.

Igen. Ő volt az: Foghíjas. Dühösen összegyúrta a kezé-
125

ben lévő újságot, és tétován megállt. A két kislány eközben vidáman rikkantgatva szökdécsel. Olyan elmélyülten csinálják, mintha ettől függne a világ további sorsa.

– Mit gondolsz, nem ismer meg minket? – súgja Kasia.

– Nem, azt hiszem, nem. Ők csak a fiúkat figyelték! Foghíjas zsebre vágja a kezét, cipője orrával a földet

bökdösi, látszik rajta, nem tudja, mitévő legyen.

– Mi volna, ha odamennénk hozzá, és azt mondanánk: add vissza az órát Kukulka mesternek! – mondta Kasia, és megállt egy pillanatra.

– Megőrültél? – kérdezte Emilka Kasiát vizsgálgatva. Ami őt illeti, sosem lehet tudni...
Veszélyes gyerek!

– Hú, micsoda képet vágna! – mondja Kasia a nevetéstől fuldokolva.

Foghíjas még mindig a ház előtt áll. Az egyik zöld ablakkeret halkán megnyikordul. Kövér asszonyság néz ki az ablakon.

– Ez biztos a mosónő – súgja Emilka.

De Kasia már nem figyel rá. Elhajítja a kavicsot, és lassan közeledik Foghíjashoz.

– Tessék mondani, hány óra van?

Emilka szinte megdermed a félelemtől. Valóban veszélyes gyerek!

– Tíz – válaszolja kurtán Foghíjas, és elindul felfelé az utcán. Kasia a nyomában.
Emilka bizonyos távolságból követi őket.

Bogus megint szenved. Most már teljesen egyedül maradt Senki sem akar játszani vele. Sem Jacek, sem Olek, akinek elárulta a titkát, a jelentés szövegét. „Hová tűntek ezek valamennyien? – nyugtalankodott. – Valami nagyon fontos történik, mind a tolvajt keresik, csak én gubbasztok itt egyedül, tétlenül! – Nagyon sajnálta önmagát. Körülötte ugráltak a verebek, versengve csipegették a kenyérmor-

126

zsát. – Emilka megígérte, hogy beszél Jacekkel, és lám, semmit sem intézett el! Ilyenek a lányok! Nem lehet bízni bennük” – siránkozott magában. Kétségbeesve indult haza, egy újabb karéj cukros vajas kenyérért.

Olek bombaként robban be az udvarra. Nyugtalanul tekinget jobbra-balra. „Majdnem elkéstem! Minden percben jöhet a postás! – gondolja. – El kell készítenem a választ Körtének!” Azzal beront Marcjanna nénihez. Lázasan kutatni kezd a fiókban.

– Marcjanna néni, van levélpapírod?

– Nincsen, drága gyermekem, nem szoktam én leveleket írni...

– És valami füzet?

– Az van, a konyhában. Az, amelyikbe a napi kiadásokat jegyzem.

Olek robog a konyhába, egyenesen a kredenchez. Megvan! Kitép egy lapot a füzetből, rohan ki az udvarra, megszokott őrhelyére. Mit írjon? Hogy a beavatatlanok meg ne értsék, amennyiben illetéktelen kezekbe kerülne. Hiszen ez elképzelhető... A papírt a kőfalra tette, azután gondosan róni kezdte a sorokat:

Az újságban nulla. Stop. Polinézia mellénk állt, hajlandó segíteni. Stop. Mikor kelhetsz föl? Én nyitva tartom a szemem. O.

„Remélem, megérti. Polinézia természetesen Polikarp urat jelenti. De megérti-e Körte? Tudom már, mit csinállok! Hozzáírom: múzeumi! Múzeumi Polinézia. Így már minden világos!” Olek elégedetten hajtogatta össze a fehér papírlapot, szinte az utolsó pillanatban, mert Albin bácsi éppen ekkor lépett be a kapun. Degeszre tömött táskát cipelve, úgy, mint mindennap; s mint mindennap, most is kiadósan ömlött homlokáról a veríték.

127

– Jó napot kívánok! – dugja be fejét Marcjanna néni ablakán.

– Mi újság? – kérdezi a néni.

– Szabadna kérnem egy pohár vizet? Jaj, micsoda hőség, micsoda hőség!

– Vizet? Ugyan ne vicceljen, nálam mindig van egy kis finom kompót a maga számára! Tessék!

Olek lábujjhegyen lopakodik oda Albin bácsihoz. Azután rémulten kap észbe: teljesen meglepedezett a gombostúról! Mivel tűzi oda a levelet Albin bácsi kabátjához? Mit tegyen? Jaj, mit tegyen?

Albin bácsi kedvtelve eszegeti a kompótot, bajuszán pirosasan csillog a lé. Azután az üres tányért az ablakpárkányra helyezi. Olek ekkor kétségbeesésében megragadja a könyökét, és azt kérdezi:

– Bocsánatot kérek... nincs a bácsinak véletlenül egy gombostűje?

– Gombostűm? – csodálkozik a postás, de keresgélni kezd, s lám, egyenruhájának hajtókájában talál is egyet.

– Megvan!

– Köszönöm! – mondja Olek, és hátrál egy lépést.

– Marcjanna néni! – kiabál be a nénikéjének. – Albin bácsi biztos megenne még egy tányérral abból a kompótból!

A postás bácsi megsimogatja a bajuszát, és rámosolyog Olekra. Azután megfordul, és nekilát a második tányér kompótnak. Olek csak erre várt! Ügyesen odatűzi a zakóhoz a cédulát, majd izgalomtól remegő hangon beszélni kezd a postással:

– Ugye, először is Jashoz tetszik menni? Ő ugyanis beteg...

– Nagyon szép tőled, hogy ennyire törődsz a pajtásoddal – mondja Albin bácsi és beletúr hatalmas táskájába.

– Jól van! Először is Jashoz megyek. Hoztam neki bélyeget. Olek megkönnyebbülten sóhajt fel.

128

TIZEDIK FEJEZET

– Visszajöttél hát! – fordul Polikarp úr örömmel Olek felé, aki elszántan lépett be a múzeum kapuján.

– Igen. Egy nagyon fontos dolgot kellett elintéznem. És most... meg tetszik mutatni nekem azt a termet, ahol a második világháború emlékei vannak kiállítva?

– Természetesen! – válaszolta a művészettörténést, és kézen fogta a fiút.

– Hű, de magasan van! – nyögte Olek, amikor fölfelé kapaszkodtak a meredek falépcsőn.

– Elfáradtál talán? Mindjárt olyasmit láatsz majd, amitől felélénkülsz. Elvégre a második világháborúról csak nagyon keveset tudhatsz...

– Mi látható ott? – kérdezte Olek felcsillanó szemmel.

– A harmincas évek Varsója. Közvetlenül a háború kitörése előtt és a háború kitörése után: a nevezetes varsói ősz... Nézd, itt függ egy térkép, ezen megjelölték, mi pusztult el a városból 1939-ben. Ezen a másikon meg azt láthatod, a megszállás alatt hol voltak fegyveres akciók, hol működtek illegális nyomdák, ahol az életük kockáztatásával nyomtatták a röpiratokat a német megszállók ellen.

– Tudom – mondta Olek. – Erről már tanultunk az iskolában.

– 1944-ben szinte teljesen elpusztították a várost Itt, az Óvárosban egy hónapig tartott a hősiesség ellenállás a felkelés idején. Akkor hétezer ember védte az Óvárost, közöttük cserkészek, akkora fiúk, mint te...

129

Olek figyelmesen hajolt a tárló fölé, amelyben egy megviselt cserkészegyenruha volt látható, karján fehér-piros nemzetiszínű szalaggal. Az egyenruha sáros, piszkos volt, vérfoltos.

– És... meghalt? – kérdezte lehorgasztott fejjel. – Kicsoda?

– Az a fiú. Aki ezt az egyenruhát viselte.

Polikarp ránézett a fiú elszomorodott arcára. Megrebbent a szeme, mintha egy kellemetlen, fájdalmas emléket akarna elhessenteni. Azután halkán válaszolta:

– Nem tudom. Úgy gondolom, igen. Alig volt idősebb, mint te. Az előretörő tankok ellen nem volt más fegyvere, mint egy benzinespalack...

Olek a gondolataiba merült. „Milyen bátrak voltak akkor a fiúk! Városuk védelmében vállalták a biztos halált is!” Még egyszer körülnézett. A fényképekkel borított falakról az Óváros 1945-ös, csupa rom képe nézett vissza rá.

– Gyere, Olek – mondta Polikarp úr lágyan. – Gyere, most megmutatom neked, milyen lesz Varsó a közeljövőben: nagyszerű és tele zöldellő parkkal! Sajnos a régi időkből nem sok maradt fenn, ezért hát, ami megmaradt, azt különösen óvnunk kell...

– Bizony! – vágta rá Olek, és nyomban arra gondolt, mindent meg kell tenni, nehogy a szép XVIII. századi órát az aranyhíttóval alattomosan eladják, s kicsempésszék az országból.

Kasia zihál az erőlködéstől, de tartja a lépést Foghíjással. Emilka bizonyos távolságból követi őket. Időnként mindkét kislány beugrik egy-egy kapumélyedésbe, amelyből az Óvárosban szerencsére sok van. Foghíjas balra fordul, így a Kanonok utcai házak háta mögé kerül. Felszegett fejjel bámul egy második emeleti ablakot. Ezt a házat befutotta a vadszőlő, amely már kezd ősziösen elszíneződni, a levelek itt-ott vörösek.

130

Kasia a sarok mögött várakozik, ahonnan csak a vörös lófarak libben ki néha. Gombszeme fűgén cikázik jobbrabálra. A ház előtti térre egy külföldi turistacsoport érkezik. Kasia a nyakát nyújtogatja, nem akarja szem elől téveszteni a fehér inget. Ott van! Ide-oda vonul a tarka ruhás emberek között. Emilka lekuporodik Kasia mellé.

– Hány óra van? – kérdezi Kasia sűgva.

– Tizenegy.

– Akkor még van egy óránk... – mormolja Kasia, s rágógumit gyömöszöl a szájába.

– Köpd ki! – ráncolja a homlokát Emilka. – A fogorvos néni azt mondta, hogy a rágógumi kiszedi a fogakból a tömést!

– Csakhogy nekem nincsen ám tömött fogam! – vág vissza Kasia diadalmasan, de némi gondolkodás után mégis kiköpte a rágógumit. „Lehet, hogy kihúzza a fogamat, és akkor úgy fogok kinézni, mint Foghíjas! Mit szólna Radek!” Jeges zuhatagként hatott rá az a gondolat, hogy Foghíjas is a világon van. A kirándulók lassacskán elszállingóztak a térről, ám a fehér inges férfi... hát az bizony egyszerűen eltűnt! Mégpedig olyan hirtelen, mintha a föld nyelte volna el. Kasia mérgesen toppantott a lábával. Mindez Emilka miatt, aki a rágógumiról kezdett beszélni meg a tömött fogakról, s most ezek miatt a butaságok miatt elvesztette a

nyomot! Morgott valamit Emilkának, azután kirentott a térre. Sehol senki. Az egyik oldalon a katedrális hatalmas tömbje, a másikon a színes házacskák sora. És innen csak egyetlen kijárat van, az, ahová a turisták tartottak. „Lehet, hogy Foghíjas belevegült a turisták csoportjába?” – futott végig az agyán. Hirtelen megfordult, és odakiáltott Emilkának:

– Emilka, rohanj a turisták után! Lehet, hogy velük ment! De nagyon gyorsan!

Emilkának nem kellett kétszer mondani. Nekiiramodott, csak úgy repkedett utána bő, zöld szoknyája. Kasia vissza-

131

ment előbbi rejtékhelyére. Legszívesebben elsírta volna magát. Természetesen mérgében. Rettenetes lesz bevallani a többieknek, hogy ő, éppen ő nem volt képes elvégezni a rábízott feladatot. Fájdalmas gondolat volt ez. Ha sokat fecsegett is, Kasia nagyon igyekvő kislány volt.

Hirtelen csuda kellemes illat áradt szét a levegőben. Kasia néhányat szippantott. „Mi lehet ez, mi illatozik így? Valami nagyszerű! Gyümölcs? Palacsinta? Nem! Tudom már! Lekvár! Valaki lekvárt főz!”

Kasia még egyet szippantott az ínycsiklandó illatból, s elindult a nyomában. Sorra szaglászta a lépcsőházakat, míg meg nem találta az igazit, az illat forrását. Itt van. Hirtelen ajtócsapódást hallott, majd gyors léptek dübörögtek le a lépcsőn. Kasia a falhoz lapult. Egy árnyalak surrant ki a kapun, a fényben egy pillanatra megvillant egy fehér folt. De vajon ing volt-e az? És valóban az az ing volt-e? Mindenesetre Kasia utánaeredt, ám az alacsony lépcsőfokban, amelyet a kapu alatti sötétben nem vett észre, megbotlott, és teljes hosszában elvágódott a kövezeten. Felpattant, s a kék-zöld foltokkal mit sem törődve, kirohant a kapun.

A világos foltot azonban már hiába kereste.

– Most már mindegy! – mormolta, és leküzdhetetlen vágyat érezve, újra a pompás illatok után indult. Visszament a kapu alá. Felment az első emeletre, végigszaglászta valamennyi ajtót – eredménytelenül. Felment a másodikra. A félig nyitott hetes számú ajtón áradt ki a keresett édes illat. Kasia boldogan lehunyta a szemét. Ez az, amit keresett! És a vörös hajú buksi – furcsa, ellenállhatatlan kíváncsiságtól vezérelve – bekukkantott az ajtón. A kislány egy keskeny előszobát látott, egy kitárt konyhaajtót. Belépett.

– Ki az? – szólalt meg egy vékonyka hang.

Már vissza akart húzódni, amikor a konyhából hirtelen

132

kilépett egy apró, hajlott hátú öregasszony, kezében hatalmas fakanállal.

– Én... Kasia – mondta hangosan szippantva a levegőből. Szemét a fakanálra szegezte, amelyről épp abban a pillanatban cseppent le egy nagy csepp forró, édes lekvár.

– Isten hozott, gyermekem – mondta a néni, kedvesen mosolyogva. – Órára jöttél?

– Én? – hüledezett Kasia.

A néni visszatipegett a konyhába, ahonnan nemsokára kihallatszott a lekvárkevergetés zaja.

– Menj csak be a szobába. Azonnal megyek én is! – hallotta Kasia a vízcsapból ömlő víz zúgásán át.

A kislány dermedten állt. „Miféle óráról lehet szó? Hiszen most nyári vakáció van, ráadásul én még nem is járok iskolába! Innen tüstént el kell iszkolni! Méghozzá minél hamarabb!”

Az ám, csak hogy ez lehetetlen volt! A konyhából egyre erősebben áradtak a csábító illatok. És ez mindent feledtetett: Foghíjast, Emilkát s a fiúkat. A lekvárillatban szertefoszlott az antik óra megtalálásának fontossága.

Az ajtóban máris feltűnt a néni. A nyári hőség ellenére hosszú fekete ruhát viselt, nyakában csipkegallért, ametiszttel ékesített dísztüvel. Lábán kényelmes, kockás papucs, óriási fémcstall. Ősz haját szoros kis kontyba csavarta a feje búbján. A néni aprócska volt, az

arca ezernyi ráncsal szabdalt, de égszínkéek szeme fiatalosan, sőt huncutul csillogott. Intett a kezével, Kasia pedig, akár egy engedelmes kiskutya, tiltakozás nélkül követte a szobába. Nagyon különös szoba volt ez. Akkora, mint Kasiáék házának udvara, de sötét, s mindenféle bútorral telezsűfolt. A keskeny ablakon csak gyéren hullt be a fény, a magasan függő kristálycsillár már beleveszett a homályba. A szoba közepén egy hatalmas, fekete ládaszerűség terpeszkedett

– Téged még nem ismerlek – szólalt meg a néni kedvesen. – Szeretnél zenét tanulni nálam?

133

– Nnnem... azaz... nem is tudom... – hebegte Kasia a fekete bútordarabra meredve.

– Ez egy pianínó – mondta a néni, tenyerével végigsimítva a régiségtől megsárgult billentyűzeten.

– Olyan, mint egy haragos állat! – mondta Kasia halkán, s félt megmozdulni.

– Éppen ellenkezőleg – mondta a néni mosolyogva. – Nincs a világon ennél barátságosabb teremtmény!

Kasia ámuldozva nézte az üvegezett szekrénykét, amelyben töméntelen kisebb-nagyobb elefánt volt látható, vidáman trombitálók és a fülüket szomorúan lógotok.

– Na de ilyet! – csapta össze a tenyerét a kislány csodálkozva.

– Ezeket mind a tanítványaimtól kaptam! – dicsekedett a kis öregasszony, s odalépett Kasiához. – Mindenki ilyen szerencsét hozó kis elefánttal ajándékoz meg!

– A néni iskolában tanít?

– Nem. Zenetanár voltam, otthon tanítottam. Zongoraórákat adtam... – tette hozzá magyarázólag.

– Hát ez remek! – bólogatott Kasia. – És az mi, ami ilyen finoman illatozik?

– Szilvalekvár. Szereted?

– De még menyire! – nyalogatta Kasia a száját.

– Kapsz, kapsz! – nevette el magát a néni. – De egy kicsit hűlnie kell még. Így forrón megárthat...

– Én akár a vasszőget is megehetném!

– No gyere – húzta őt a kis öregasszony a fogait vicsorító pianínó felé. – Ül le ide.

Tedd a billentyűkre a kezed. Nem, nem így – magyarázgatta élénken.

Kasia lenyomta a billentyűket. Megzendültek a húrok. Még egyszer Leütötte őket Ekkor már az asztalon álló kristályváza is megcsendült A néni befogta a fülét.

– Nem így, nem így, várj! – suttogta, s lehunyta a szemét.

Ám könnyebb lett volna lecsendesíteni a vihart, meg-

134

szüntetni a jégesőt, mint Kasiát elszakítani a billentyűktől. Szerencsére egy idő múlva ő is megelegelte a dolgot. Mámorító csend borult a szobára. A néni félretolta a kislányt, s maga ült a zongoraszékre. Reszkető kezét a billentyűkre helyezte. Egy darabig várt, csend volt, azután varázslatos dallamok törtek elő a hangszerből, elárasztották az egész szobát, megremegtették a kristálycsillár könnycsepp alakú, lecsüngő díszzeit. A félhomályos szoba megtelt zenével. Kasia elbűvölten ült. Ilyen szép muzsikát még sosem hallott. Tátott szájjal hallgatta. Nem érezte az idő múlását. Merev nyakkal, mozdulatlanul ült egy öblös karosszékben. S amikor a néni egyszer csak abbahagyta, a csend szinte elviselhetetlenné vált.

– Milyen zene volt ez? – kérdezte rebege a kislány.

– Chopin zenéje. Frédéric Chopin a legnagyobb lengyel zongoraművész és zeneszerző. Hallottál már róla?

– A Lazienki parkban lakik – válaszolta bólogatva Kasia.

135

– Nem. A Lazienki parkban csak a szobra látható. Chopin már régóta nem él. Csak a

muzsikája él tovább.

Kasia hallgatott. És ez volt a legfurcsább. Ott ült a hatalmas, puha karosszékből, és nem volt kedve felállni. Minden egyébről megfeledkezett, most csak ez a szoba volt fontos, a zongora, a néni és – Chopin.

– Még – mondta kérlelően, s maga alá húzta a lábát. S megint áradt a muzsika. Kasia a zene ütemére ingatta

a fejcskékjét, azután csöndben odament a pianínóhoz, rátámaszkodott, s mikor úgy érezte, hogy a néni abbahagyta a játékot, halkán azt mondta:

– Még...

– Akarsz zenét tanulni? – kérdezte a néni.

– Igen – válaszolta Kasia, és arcát most először derítette fel mosoly. Kasiát ilyenek még senki sem látta a „hetek” bandájából.

– És mi lesz a lekvárral? – kérdezte a kis öregasszony. Ejha! Kasia egy szempillantás alatt kijózanodott.

– Sokat kérek – mondta határozottan, s kezével az asztalon álló nagyméretű kristályvázára mutatott.

– No, az azért túlzás! – nevette el magát az anyóka, és az almáriumból kistányérokat vett elő.

Kasia az ablakhoz lépett. A zenének már csak az emléke maradt. A szobában egy légy zümmögött. Az ablakpárkányra helyezett virágládákban különös illatú piros virágok pompáztak. Ugyanez az illat lebegett az ódon bútorok, az aranykeretben levő, megfeketedett festmények között.

– Milyen virág ez?

– Zsálya – válaszolta a néni, s egy jócskán megrakott kistányérral helyezett Kasia orra elé.

– Zsálya... zsálya... Zsálya anyó – dűnyögte Kasia, mélyen az illatozó lekvár fölé hajolva.

– Ezek a virágok az ifjúságomra emlékeztetnek – mondta a néni. – Mindig volt zsálya a kertemben. S amikor visszatértem ide – folytatta –, itt nem volt más, mint rom,

136

tengernyi kiégett ház. Kő kövön nem maradt. Varsó halott volt. Eltűnt-a város, nem volt többé. De az emberek visszatértek. Hazajöttek. A házukba. – Az öregasszony halkán beszélt, szemét a fényben fürdő virágokra függesztve. – Én az elsők között voltam. Akkor senki sem ismert rá az Óvárosra. Énutánam a galambok jöttek ide...

– A galambok? Jöttek?

– Igen. Nagyon különös volt. Hajdani lakóházam romjainál álltam, s nem tudtam, mitévő legyek, mihez kezdjek. Egyedül voltam. Közeledett az éjszaka. És hirtelen halk tipegést hallottam. A romokra néztem: Ők voltak azok... a galambok. Nem röptek el, hanem a romok között valamit csipegetve lépkedtek. Arra gondoltam akkor: ha ők megélnék itt, akkor én is. És maradtam.

Kasia abbahagyta az evést. Figyelmesen fülelt, nagyon érdekelte, amit hallott.

– És aztán?

– Azután jöttek a többiek is. Nekiláttunk eltakarítani a romokat. A két kezünkkel.

– És akkor nem tetszett Chopin játszani?

– Nem! – nevette el magát a kis öregasszony. – Akkoriban nem volt zongora. Nem volt mit ennünk, nem volt hol aludnunk. Csak néhány évvel később hozta a bátyám ezt a pianínót. Akkor kezdtem gyerekeket tanítani.

– Sok gyereket tanított a néni?

– Sokat. Azok most már felnőttek. Sokan közülük hangversenyeznek, itthon vagy külföldön. Elvégezték tanulmányaikat, de még mindig visszajárnak ide... hogy

meghallgassák, hogyan játszom Chopint...

– Egyedül él a néni?

– Igen. De a bátyám itt lakik nem messze, a Piactéren. Gyakran meglátogat.

Megmutatom a fényképalbumot, akarod?

A néni odatipegett a parányi íróasztalhoz. Kihúzott egy fiókot, belenyúlt a mélyébe. Kasia újra falatozni kezdett.

137

Fittyet hányva az illemnek, még ki is nyalta a tányérját. Kellemes melegség öntötte el a szívét. „Milyen aranyos ez a Zsálya anyó” – gondolta, s székét odahúzta az öregasszonyhoz, aki egy jókora albumot helyezett az asztalra.

S ahogy az album lapjai peregtek, úgy pergett Kasia szeme előtt a fényképeken megörökítették sorsa. A néni bátyja csecsemőből ifjúvá serdült, azután bajszos katona lett, fején furcsa formájú, öreg vasfazékra emlékeztető sisakban. Azután megint más idők következtek, más egyenruhák. Kasia elégedetten szuszogott. Zsálya anyó növendékei polonézta, mazurkát zongoráztak. Gyerekarcok, fiatalemberek, fiatal lányok arca, felnőtt arcok. Megkapó volt. Ám az album felénél Kasia újra nagyon megkívánta a finom lekvárt. A néni ellenvetés nélkül iparkodott a konyhába. A mindig kíváncsi Kasia nem tudta türtőztetni magát, kihasználva az alkalmat, az album utolsó lapjait kezdte nézegetni. Volt itt néhány be nem ragasztott kép, az egyik egy könyvespolc előtt álló, idősebb férfit ábrázolt. „Biztosan a néni bátyja” – gondolta a kislány a képeket rakosgatva.

Egyszer csak megdermedt. Kezében egy színes fényképet tartott, amelyen két öregúr mosolygott. Mindketten egy asztal fölé hajoltak, ahol teljes pompájában ragyogott az aranyozott négylovas hintó, amelynek az ablaka helyére egy óralapot illesztettek. A gyöngyházzsinű óralapon finom fekete számok sorakoztak körben. Ez az óra pontosan olyan volt, amilyenről Radek mesélt! Kasia majdnem fölugrott ültéből. Csak forgolódott, forgolódott, nem tudta, mit csináljon. Eszébe jutott Foghíjas. Észbe kapott. A konyhából behallatszott Zsálya anyó motozása. Hangos csobogással folyt a csapból a víz, elnyomott minden más hangot. A két öregúr képe az aranyozott hintóval egy szempillantás alatt eltűnt Kasia kötényének zsebében. Azután kipenderült az előszobába. Nyugtalanul körülnézett. A lépcsőházba nyíló ajtó nyitva volt....

138

Amikor a néni az újra megrakott tányérral belépett a szobába, Kasiának már csak hült helyét találta. Benézett minden fotel alá, azután a szekrénybe, s miután nem találta a kis vörös hajút, vállat vont és nekilátott, hogy a tányérkán lévő lekvárt elfogyassza.

– Különös kislány... – motyogta az orra alatt. – Bár a gyerekek mind egyformák! Sosem lehet tudni, mikor mi jut az eszükbe. Pedig ennek a kislánynak, úgy látszik, jó érzéke van a zenéhez... kár, nagy kár, hogy így itthagyt...

A szobába betört a napfény, ráterült a virító zsályára, a pianínó megsárgult billentyűire, az aranykeretes, megfeketedett arcképekre a falon.

139

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Péntek reggel végre bekövetkezett az, amit annyira vártak. Radek olvasta el először: „Órát veszek, Krokodil 718161200.”

– Mit jelentsen ez? – csóválta a fejét Radek. Összecsavarta az újságot, és rohant a térre, a lépcsőkhöz. Még senki sem volt ott. Türelmetlenül tekingetett jobbra-balra. Végre felbukkant Jacek. Bekötözött térde akadályozta a járásban, ezért kissé sántított. Egyenesen kinyújtott lábbal ült le Radek mellé. Diadalmasan húzta ki zsebéből az újságból kivágott hirdetést.

– Tudom – lóbálta meg Radek a saját, trombita alakúra összesodort újságját. – De nem értem. És te?

– Minden világos! – válaszolta Jacek a vállát vonogatva. – Olyan egyszerű, mint a pofon.

– Azokat a számokat is érted? – kérdezte csipkelődve Radek.

– Igen. Otthon megnéztem a naptárban. Ide nézz: a vasárnap augusztus tizenhatodikára esik! Most már érted?

– Na és, mi van akkor, ha akkor van vasárnap? – Radek képtelen volt rájönni a rejtély nyitjára.

– Te számár! Nézd csak meg, mi az első két szám! – Hetes, egyes.

– Azaz hetvenegy. Ez az évszám. Mert az utána következő nyolcas a hónapot jelöli.

– Értem már – fancsalodott el Radek képe, amikor a homlokára csapott, amelyen még mindig ott díszelgett a tekintélyes dudor.

140

– A tizenhatos a napot jelöli. Tehát; hetvenegy augusztus tizenhatodikán.

– És a végén az az ezerkétszáz?

– Úgy gondolom, az azt jelenti: tizenkét óra nulla nulla perc... Tehát a Krokodilban, augusztus tizenhatodikán, pontban tizenkét órakor. Világos?

– Most már igen. És gondolod... gondolod, hogy ők is megértik?

– Nem mindenki olyan leleményes, mint én – húzta ki magát büszkén Jacek –, de egy idő múlva biztosan rájönnek.

– Nézd csak! Kasia rohan errefelé! Végre megtudhatjuk, miért nem jött tegnap.

Kasia úgy vágtatott, mint egy rakéta. Lihegve huppant melléjük a lépcsőre, s nyomban mérgesen ráripakodott Radekra:

– Miért nem vártál meg engem?!

– Mikor? – képedt el Radek. – Azonnal meg kellett fejteni a rejtvényt az újságban.

Megjelent a hirdetés. Tudsz róla?

– Valami fontosat akartam mondani neked – csökönyösködött Kasia. – Tegnap elvittek vendégségbe, és így nem találkozhattam veled.

– Mi lehet fontosabb ennél a hirdetésnél? A tolvajok vasárnap találkoznak a Krokodil kávéházban, hogy megbeszéljék az óra eladásának részleteit! – mondta Jacek, és vállat vont. Nem értette, Kasia miért rajong a nála idősebb Radekért. Mert ha ő tetszene neki, a „hetek” bandavezére, az más! Mi tetszik neki ezen a nyavalyás Radekon?

– Van valami fontosabb – szúrta a szót fogai között Kasia. – Mert az az óra itt van nálam!

– Micsoda?! – pattant fel a vezér.

– Butaságokat beszélsz! – mondta Radek. – Hol van, mutasd!

141

– A zsebemben.

A két fiúból kitört a nevetés. Olyan jóízűen nevettek, hogy szemükből kicsordult a könny. Ekkor ért oda hozzájuk Arek és Darek, akik a tér másik oldaláról jöttek át

– Miért nyerítetek így? – kérdezte Darek.

– Óóóóó azt mondja... hogy... hogy... nála van az óra! A zsebében! – nyögte ki Radek a könnyeit törölgetve.

Az ikrek nyugtalanul pillantgattak egymásra.

– Ez, úgy látszik, az újságban ma megjelent hirdetés hatása – jegyezte meg Arek.

– Az agyukra ment az öröm – dörmögte Darek, sokatmondóan bökdösve a homlokát.

Kasia ökölbe szorított kézzel állt közöttük. A szeme szinte villámokat lövellt a dühtől. „Undok kölykök! Nevetnek rajtam, pedig ha tudnák... Jacek a legutálatosabb. Kár, hogy Radek nincs egyedül. Ő megértené, bár most a többiekkel együtt nyerít. Semmit se mondok nekik! Sem a Kanonok utcai házról, sem Zsálya anyóról! Semmit, de semmit nem mondok el nekik!”

– Mutasd, hol az az óra, Kasia! Talán egy ébresztőóra van a zsebedben?
Ekkor érkezett oda Emilka. Kezében újságot lobogtatott, akár egy zászlót.

– Mit jelentsen ez? – bökött ujjával a hirdetésre. – Hétszáztizennyolcmillió-
százhatvanegyezer-kétszáz krokodil? Ez volna az óra ára?

A fiúk megint harsányan nevettek. És még azt mondják, hogy a lányok okosabbak!

– Elég volt! – szólalt meg végül Jacek. – Radek, magyarázd meg nekik, mit jelentenek
azok a számok. Azután rögtön megbeszéljük a teendőket.

Elgondolkozott. A dolog nem is olyan egyszerű. Csak akkor remélhetnek sikert, ha a
külföldi Foghíjas vagy Ubor-kaorrú társaságában jelenik meg a téren. Különben hogyan

142

ismerhetnék föl a sok száz külföldi közül, kik vasárnaponként az Óvárosban
sétálgatnak, azt, akit keresnek? Valamennyien kíváncsian hajoltak egy naptár fölé.

– Remek! Munkára fel! – kiáltozták lelkesen. Emilka finoman megérintette Jacek vállát.

– Mit akarsz? – kérdezte a fiú bizalmatlanul.

– És Bogus? – kérdezte Emilka mélyen Jacek szemébe nézve.

– Megmondtam már! Ki van zárva a bandából! – jelentette ki konokul Jacek.

– Nincs igazad – szólalt meg szigorúan a kislány. – Akkor majd szavazni fogunk. Ki
van amellet, hogy visszavegyük Bogust?

Kasia határozott mozdulattal emelte föl a kezét. Igyekezett mindent elkövetni, hogy
ellenkezessen Jacekkal. Némi habozás után Radek is fölemelte a kezét. Az ikrek hallgattak.

– No és az ikrek? Arek? Darek? – nézett rájuk Emilka várakozóan. A szemében kérés
bujkált, s félelem, hogy megtagadják a kérést.

A fiúk még mindig haboztak. Szerették Bogust, de attól tartottak, megint kifecseg
mindent.

– Bogus nem olyan rossz fiú, mindenki hibázhat, te is! – mondta Emilka.

– Úgy van – bólintottak az ikrek, és mindketten felnyújtották a karjukat.

Jacek hallgatott. Tudta, hogy most nem tehet semmit. Ha megsértődik – mindenki
elpártol mellőle. És megint egyedül marad. Egyedül a téren, egyedül a nagymama
agyonszűfolt konyhájában. Nincs más kiút, engedni kell. Leszavazták őt. Ha szembeszáll a
többséggel – elveszti a bizalmukat.

– Rendben van – jelentette ki végül, hanyagul zsebébe süllyesztve a kezét. – Eljöhét
ide, közénk. De ha mégis valami bajt kever, ha fecseg, akkor én nem felelek érte!

143

– Nem kell – mondta engesztelően Emilka végigsimítva szoknyáján.

– Mit gondolsz, a tolvajok elhozzák a kávéházba az órát?

– Még mit nem! – csattant fel Jacek. – Hogy mindenki lássa a téren?

– Hát akkor mit csinálnak?

– Jaj, hagyj békén! Majd meglátjuk. Vagy inkább.. meghalljuk. Kihallgatjuk a
beszélgetésüket.

– Valamennyien?

– Te nem. Rád jól emlékeznek! – mondta Jacek. – Majd az ikrek és esetleg Emilka.

– És mi? – ugrott talpra felháborodottan Kasia. – És mi Radekkel? Mi mit csinálunk?

– Majd meglátjuk. Készenlétben vártok. Elbújtok valamelyik kapuban. Majd még
gondolkodom ezen.

– Radek, az az óra színaranyból van?

– Nem, azt hiszem, csak aranyozott.

– Az egész hintó? A lovak is? – kérdezősködött Arek.

– Egyáltalán nemcsak a hintó meg a lovak! – vágott közbe Kasia. – Azok a szép
virágok és indák és levelek is aranyból vannak!

– Te ezt meg honnan tudod? – hüledezett Radek, mert Kasia szavai nyomán olyan

elevenen látta az órát, mint amikor ott állt azon a foltos asztalon.

– Nem mondtam nektek, hogy nálam van az óra? De természetesen nekem nem hisz senki.

Jacek és Radek egymásra nézett. Emilka csodálkozva húzta föl a szemöldökét. Darek és Arek eltátotta a száját.

– Kasia igazat mondott... – suttogta Radek. – Valóban voltak rajta olyan... olyan összevissza tekeredő levelek meg virágok. Az óra alján, azaz a talapzatán.

– Kasia! – szólalt meg suttogóra fogott, fenyegető hangon Jacek. – Elmondanád, mit tudsz a dologról?

144

– Itt van – mondta diadalmasan a kislány, és odadobta Jacek térdére a Zsálya anyó albumából alattomosan kicsent fényképet.

– Nahát! – kiáltották valamennyien, szinte kórusban, és egymás kezéből kapkodták a képet.

– Olyan, mint a valódi! Ugyanolyan! – Radeknak egészen elvékonyodott a hangja az örömtől.

– Adjátok ide! – rivallt rájuk Jacek. – Honnan szerezted ezt a képet?

És Kasia belefogott a nagy elbeszélésbe, amelyben a lekvár keveredett a Chopin-muzsikával és a zsálya illatával.

Körte még mindig az ágyat nyomta. Igaz, a doktor bácsi megengedte, hogy felkeljen, de a lakást nem hagyhatta el. Édesanyja nagyon szigorúan követte az orvos utasításait, 3 szinte sosem ment el hazuról. A bevásárlást elvégezték helyette a szívélyes szomszédasszonyok, így minden idejét egyetlen fia ápolásának szentelhette. Hiába volt tárva-nyitva az ablak, akkora szél se lengedezett, hogy a függöny meglebbent volna tőle, csak a ventilátor örölte egyhangú bugással a hőségtől szinte ragadós levegőt.

Jas ágyán hatalmas halomban heverték a történelemkönyvek, összekeveredve az indiántörténetekkel. Körte rengeteget olvasott. Falta a könyveket, amelyeket a szomszédasszonyok hoztak neki. Sőt még az a professzor is, a fölöttük lévő emeletről, akit bámulatba ejtett a beteg kisfiú betűéhsége, még ő is hozott könyveket. De Körtét most kétségek gyötörték. „Vajon Olek megfejti-e a mai újságban megjelent apróhirdetés rejtélyét?” Jas egy csapásra rájött a számok titkára. Főleg a tolvajok által „külföldinek” nevezett egyén miatt nyugtalanzkodott. Lehet, hogy már el is készítette kocsijában a helyet az értékes műtárgynak.

143

Körte a lexikon és az öreg könyvszekrényben fellelhető egyéb „forrásmunkák” segítségével rájött, hogy ez az aranyozott bronzból készült óra valóságos ritkaság, és feltehetően az utolsó lengyel király, Poniatowski Szaniszló Ágost uralma idején készült. Ez a különös király – fehér parókában, selyem térdnadrágban, fénylő csatos félcipőben - palotájában összegyűjtött mindent, ami abban az időben a legszebb volt: aranyművesek remekeit, porcelánokat, csodaszép bútorokat, no és természetesen órákat! Bécsből, Olaszországból vásároltatta őket... Sőt ő maga is foglalkoztatta a legkiválóbb mestereket, akik elrejtözve műhelyükbe, készítették csodás alkotásaikat a királyi palota szobáiba.

Körte égő füllel olvasott a kincstárban őrzött ékszerekről, az aranyművesekről, akik cérnávékony láncot is képesek voltak készíteni, s a gyűrűkbe a déli tengerek legszebb igazgyöngseit foglalták bele. Körte feje szinte belefájdult a sok tudományba és aggodalomba. „Hogyan lehetne megakadályozni, hogy külföldre csempésszék az órát?” Nagyon várta már Albin bácsit, hogy az ő közvetítésével levelet küldhessen Oleknak. Előre megírta már. Ott hevert a levél meg egy gombostű az asztalon.

Csengetnek! Édesanya meg éppen a szomszédban van. Meghallja-e vajon? Ha nem, akkor Albin bácsi elmegy, nem fog a végtelenségig ott állni a küszöbön! Körte kiugrott az

ágyból, útközben felkapta a papírlapot meg a gombostűt, s rohant az előszobába. Egy darabig fülelt. Újra megszólalt a csengő. Dobogó szívvel nyitotta ki a zárat. Micsoda megkönnyebbülés! Albin bácsi lép be mosolyogva az előszobába.

– Levelet hoztam! – mondja, s közben furcsamód mozgatja a bajuszát.

Jas átveszi a borítékot, s amikor Albin bácsi éppen arccal az ajtó felé fordul, hirtelen rátűzi a kabátjára a cédulát.

146

Húha! Ez megvan. Becsukja mögötte az ajtót, s hallgatózik. Kopp, kopp, kopp. A postás léptei... Felmegy a második emeletre. És ha valaki észreveszi hátul a kabátján a cédulát? Mi lesz akkor?

Olek megint a szeméttároló mögött, a falon kuporog. Ami a főváros megtekintését illeti, a fiú ezt a helyet ismerte meg legalaposabban. De Marcjanna néni a minap ünnepélyesen megígérte, hogy vasárnap elviszi Olekot az állatkertbe. És ez már valami!

Kopp, kopp, kopp. A postás jön lefelé a lépcsőn. Olek készenlétben várakozik. Megvan, megvan a levél! De nem, Albin bácsi, kezében lobogtatva a fehér papírlapot, a szokásosnál gyorsabban megy az udvaron, s tart a kapu felé.

Olek kétségbeesetten pattan föl, és lohol a nyomába. „Miért nem kér ma kompótot? – nyugtalanzkodott. A postás eközben már kiért az utcára. – Hogyan tartóztassam föl?”

– Albin bácsi! – kiabálja Olek, és szalad, ahogy szusszal bírja.

– No, mi van? – kérdezi csodálkozva a postás.

– Nincs véletlenül... levelem?

– Neked? Nem, nincs. Ha lett volna, akkor odaadtam volna!

Albin bácsi egész idő alatt szemközt áll Olekkal. A járókelők már kezdenek felfigyelni az egyenruha kabátján fityegő különös díszre. Van, aki nevet, van, aki csak bámul.

– Nincs – ismétli Olek, s arról ábrándozik, bár megállna egy pillanatra Albin bácsi valamelyik kirakat előtt! Sajnos a Vám utcában nincs egyetlen kirakat sem! Olek lépésről lépésre követi a postást. „Letépjem onnan azt a levelet, vagy ne tépjem? És ha észreveszi? Mérgező lesz, én pedig elveszítem egyetlen összekötőmet... elveszítem a kapcsolatot Körtével!”

147

Végre! Mekkora megkönnyebbülés! Albin bácsi megáll, beszélgetni kezd egy nénivel. Belenyúl a táskájába, úgy látszik, a néni levelét keresi. Oleknak ennyi elég. Odalopakodik lábujjhegyen, kihúzza a gombostűt – és máris kezében van a levél! Albin bácsi az egészről semmit sem vesz észre. Olek szalad vissza az udvarra. A kapu alatt egy pillanatra megáll. Igen, itt nagyobb biztonságban van, a sötét beszögellésben. Lázasan bontja szét a papírt. A tetején szokás szerint egy körte, kurta szárral, levélkékkel. És mi van benne?

A hintő augusztus tizenhatodikán tizenkét órakor érkezik a Krokodil kávéházba. Stop. Polinéziától érdeklődj Szaniszló király koráról.

„Mit jelentsen mindez? – töpreng Olek tele aggodalommal. – Várjunk csak! A hintó... Itt az óráról van szó. De miért a kávéházba? És mi köze az egészhez Szaniszló királynak? És miért fontos az életkora? Ennek ugyan mi köze a lényeghez? Egyáltalán: hogy került ide ez a király? Azonnal... azonnal...” – töpreng, majd szétmegy a feje.

– Ejha! Megvan! – kiáltotta egyszer csak, és vad indián táncot lejtett a lépcsőn. A megriadt galambok felröppentek a háztetőre. „Polinézia nem lehet más, mint Poli-karp bácsi, én magam neveztem el így. És Szaniszló király kora: a korszak, amelyben az óra készült. Az is lehet, hogy a király tulajdona volt. Nem csoda, hogy a tolvajok el akarják adni. Irtózatosan sok pénzt kapnának érte!”

A lázas töprengést léptek szakítják félbe. Bogus az, elmaradhatatlan cukros-vajas kenyérével.

– Tudod már? – kiáltja. – Megbocsátottak nekem! Ja-cek megint visszafogadott a

„hetek” bandájába!

– Gratulálok – mondta Olek. – Csak aztán ne beszéld ki mások előtt a titkaitokat!

– Ugyan, ugyan – bizonykodik erőlködve Bogus. – De

148

nem tudom, bevalljam-e, hogy elárultam a kiségeres rejtekhelyet?

– Be kell vallanod – jelenti ki komolyan Olek. – Azt is, hogy elmondtad nekem.

– Muszáj? – Bogus rémült képet vág.

– Igen.

– Tulajdonképpen kár, hogy Jacek megbocsátott... most még sokkal jobban félek!

Olek nem szólt semmit. „Hadd kínlódjon! Mindenkinek felelnie kell a tetteiért! Nekem most sokkal nagyobb gondom van. Vasárnap a Krokodil kávéházba kell mennem, ezért le kell mondanom arról, hogy a néniel az állatkertbe menjek. És mit mondjak neki?”

Olek Polikarp urat a múzeum második emeletén találta. Elgondolkozva állt egy kép előtt, amely a XVIII. századbeli Varsót ábrázolta. Olek megállt oldalt, s türelmesen várakozott. Végül elunta a művészettörténész szótlanságát, odalépett hozzá, és megrángatta a kabátujját. Lehet, hogy ez nem túl illedelmes dolog, de ismerve Polikarp urat, elképzelhető volt, hogy estig így fog ott állni. Most felriadt ábrándozásából.

– Szervusz, Olek. Mi újság? Valami fontos dolog?

– Nagyon. Mit tetszik tudni Szaniszló királyról?

– Elég sokat – mosolyodott el Polikarp úr. – De... mi köze Szaniszló Ágostnek a ti titkos nyomozásokhoz?

– Van köze. Valószínűleg tőle lopták el az órát!

– Irgalom, kisfiam, mert én temiatad teljesen megöszülök! – jajdult föl Polikarp úr, és a fejéhez kapott. – Nem értem az egészet!

– A bácsi mindig csak azt hajtogatja: nem értem, nem értem! – mondta sértődötten Olek, és a fal felé fordult. A XVIII. századi Varsó hatalmas panorámája a falon lenyűgöző volt. – Remek ez a kép – jelentette ki bólogatva. A mérge már elpárolgott.

– Hát így nézett ki Varsó Szaniszló Ágost uralkodása

149

idején... – mondta magyarázólag a művészettörténési, megörülve, hogy végre olyan témára terelődött a szó, amelyet ő is ért.

– Miféle épület ez?

– Ez a királyi vár.

– Ott lakott a király?

– Igen. Ezenkívül kihallgatásokat, fogadásokat, hangversenyeket, bálakat, színházi előadásokat is tartottak ott. Szép könyvtár is volt a várban.

– A németek pusztították el a várat? – kérdezte Olek.

– Igen. A második világháborúban. Csak az alapjai maradtak meg, és emlékeztetőül egy romos falmaradvány. Most újjáépítjük.

– Tudom. Szép volt a királyi vár?

– Nagyon szép, gazdagon kiképzett termei voltak. A király különféle műtárgyakat gyűjtött. Képeket, lámpákat, órákat...

Az órák említésekor Olek szinte ugrott egyet.

– Miféle órákat?

– Gyere ide, megmutatom.

Olek majdnem fölbukfencezett a síkos parkettán. Megállt az üvegtárló előtt, amelyben az órák álltak: az egyik aranyozott bronzból volt, óriási számlappal, szépen megmunkált talpazattal, a másikkal mesterien cizellált, ragyogó aranydobozba. Sajnos, hintóba épített óra nem volt köztük!

– Ez annak a korszaknak valamennyi órája?

– Más lengyel múzeumoknak sokkal több van belőlük. Például Krakkóban. Ezek a lengyel mesteremberek remekei. Szaniszló Ágost uralmának idején a három varsói órásdinasztia volt a legnevezetesebb: a Gugenumus, a Krantz és a Heckl... Szaniszló Ágost rengeteg pénzt költött műkincsekre. Külföldről is hozatott órákat, itt van például ez a sötétkékre lakkozott angol óra, vagy ez a vörös, vagy ez az arannyal díszített nürnbergi óra...

150

– Lovakkal díszített is volt...

– Igen. Olyan is volt. Tulajdonképpen... tulajdonképpen még van is!

– Mit jelent az, hogy „még van is”? – kérdezte izgatottan Olek.

– Egyik ismerősömnek van ilyen órája. Felelőtlenség ilyen órát magántulajdonban tartani!

– És csak egy ilyen lovas óra van?

– Igen. Egyetlenegy darab van. Egy miniatűr négylovas hintóba építették be az órát. De szeretném, ha a mi múzeumunkban állhatna, mit meg nem adnék érte! – sóhajtott nagyot a művészettörténész.

– Én is sokat adnék érte... – dünnyögte a fiú.

Most már eleget tudott. Ha be akarná avatni Polikarp Bácsit az egész ügybe, az azt jelentené, hogy meg kell mondani neki, miszerint éppen az az egyetlen hintós óra az, amelyet a tolvajok elloptak! Nem, ezt, nem tehette. Polikarp úr felvilágosítására nem kapott felhatalmazást Körtétől. Csak a segítségét volt szabad kérni – többet nem! Képes a rendőrségre szaladni és feljelentést tenni, holott amit eddig tudnak, az semmi bizonyos, csupáncsak feltevés! Méghozzá elég zavaros feltevés! Nevetségessé válhatnak! Nem, egy szót se szól többet! Vasárnap ugyanis kiderül minden. „Ha megbizonyosodtam a dologról, ha már saját szememmel láttam azt az órát, akkor majd szólok neki...” – tanakodott magában Olek, alig figyelve a művészettörténész szavaira, aki Szaniszló Ágostról mesélt, a király egyik arcképeinek aranycirádás, ódon keretét simogatva.

Oleknak hirtelen elege lett mindkettőből, a királyból is, Polinéziából is, valami ínycsésre éhezett. Fagylalt! Ilyen hőségben az a legfinomabb!

– A bácsi szereti a fagylaltot? – kérdezte váratlanul, de nyomban fülig pirult, mert eszébe jutott, hogy nincs pénze, nem vehet fagylaltot sem a művészettörténésznek, sem magának.

151

– Nagyszerű ötlet! Gyerünk! – kiáltott fel Polikarp úr, majd a fiú zavarát látva, hozzátette: – Természetesen az én vendégem vagy. Gyerünk a Krokodilba!

„Milyen kár, hogy nem vasárnap hívott meg” – sajnálkozott magában Olek, de gyorsan lefutott a meredek lépcsőn.

Az utcán patakozó fény fogadta őket. Szinte elszorult-tőle a torkuk, úgy érezték, mintha forró kemencébe léptek volna. Milyen kellemes hűvösség volt a múzeum öreg falai között! Lassan lépkedtek a színes napernyők felé.

– Szaniszló Ágost idejében csak a házak homlokzata volt ilyen, mint ma – mondta Polikarp úr, egy széles mozdulattal végigmutatva a Piacteret körülvevő házakon. – Az udvarokon nemritkán koszos bódék, fészerek, ólak álltak. A mély, hűvös pincékben a kereskedők tárolták portékájukat, bor és sör állt ott hatalmas hordókban. A homlokzati részen apró boltok vagy iparosműhelyek voltak. Este, amikor az alabárdosok elindultak körútjukra, a kapukat gondosan bezárták. Nagy zajjal csapódtak a mives záruk, reteszek.

– A tolvajoktól félték? – vágott közbe Olek.

– Természetesen. A kereskedők olykor nagyon nagy vagyonnal rendelkeztek.

Fényben úsztak a meredek háztetők s a világítótoronynak nevezett magas, óvárosi házak. Leültek az egyik napernyő alá. Olek lassan eddegélte a fagylaltot. Olyan finomak voltak a színes, jeges gombócok!

- Voltál a Szent János utcában? – kérdezte a művészettörténész, s letette a kanalát.
- Itt balra?
- Igen.
- Voltam. Miért kérdezi a bácsi?
- Láttad a napórát és a tengerjáró hajót ábrázoló domborművet az egyik házon?
- Nem emlékszem.

152

– Menj el, okvetlenül nézd meg! Annak a háznak egykori tulajdonosa egy domborművet készíttetett. A dombormű tengeren hánykódó árbocos hajót ábrázol. Ez azt jelképezte, hogy a boltjában kapható áru tengerentúli, egzotikus országokból származik. Az is lehet, hogy maga a kereskedő is hajózott. Ugyanebben, az utcában, az egyes számú ház, ban volt a Gugenmus család órásműhelye.

- És... és... az a négylovas hintóba épített óra is a Gugenmus-műhelyből került ki?
- Igen. És sajnos nem a múzeum tulajdona.
- „De jó volna tudni, hol van most az az óra!” – gondolta Olek.
- Most már vissza kell mennem a múzeumba.

De a fiú ezt meg sem hallotta. Kitartóan nézte a Fukier borozó előtti lépcsőket. Jacek és Radek már ott ült.

- Látja őket a bácsi? – mondta Olek, megrángatva a művészettörténész kabátujját.
- Kit?
- Azt a két fiút a „hetek” bandájából.
- Mi van velük?
- Ez a banda egy része. Most rohan oda az a kis méregzsák. Kíváncsi vagyok, miről beszélnek!

– Valószínűleg megint az ellopott óráról! – sóhajtott Polikarp úr.

– A bácsi nem hiszi el, hogy úgy történt? Polikarp úr hallgatott. Nem szeretett hazudni.

– Tessék csak nézni! Most érkezett oda Arek és Darek. Az ikrek.

– Hallatlan! Ez a két fiú úgy hasonlít egymásra, mint két tojás!

– Emilka is jön – mondta halkán Olek. – Ma rózsaszín ruhában van...

– Olyan, mint egy mesebeli tündér – jegyezte meg Polikarp úr, s úgy tett, mintha észre sem venné, hogy Olek fülig pirult.

153

– Visszamegyek a múzeumba. Nincs kedved velem jönni?

– Én... én... nem, most nem mehetek – nyögdécselte a fiú, egyre a rózsaszín ruhát bámulva.

Eközben a lépcsőkön veszekedés robbant ki. A szőke, barna fejek egy csomóba verődtek, elszántan vitatkoztak. Egymás kezéből kapkodtak valamit. Amikor Polikarp úr elment előttük, mosolyogva bólogatott. Hiszen nem tudta, hogy kezükben az a kis színes fénykép egy ritka tárgyat ábrázol, egy arany királyi hintót – ami eltűnt!

154

TIZENKETTEDIK FEJEZET

A városban már nagyon érződött a tartós kánikula hatása. A Visztula vízszintje napról napra apadt.

– Nemsokára száraz lábbal kelhetünk át a túlsó partra – mondogatta Albin bácsi, aki rettenetesen izzadt egyenruhájában.

Szombat délutánoként a város kezdett kiürülni. Megindult az autóáradat kifelé a városból: csak minél messzebb a portól, zajtól, forróságot lehelő falaktól. Az emberek a vízpartra, az erdőbe igyekeztek. Vasárnap reggel a hőmérő több mint húsz fokot mutatott.

- És mi lesz még délben! – siránkozott Marcjanna néni, a kenyeret szelve a reggelihez.
- Azt hiszem, ma nem megyünk el az állatkertbe – mormolta Olek tele szájjal.

– És miért nem? – tudakolta Marcjanna néni, s kezében megállt a kés.

– Nagy a hőség. Elájulnak tőle az állatok. Ott van például a jegesmedve. Marcjanna néni, tudod micsoda bundája van annak? Az ilyenkor belemászik a vízbe, úgy elmerül benne, hogy csak az orra hegye látszik ki, és akkor mi nem sokat látunk belőle!

– Lehet, hogy igazad van! – sóhajtott nagyot Marcjanna néni. – De nagyon sok állat meg éppenséggel szereti a hőséget! Az elefánt meg a többi afrikai állat...

– Hűűű – vonogatta a vállát Olek –, Marcjanna néni, azt hiszed, hogy az oroslán nem izzad a bundájában? Ott

155

Afrikában az állatok találnak árnyékot, de itt? Se fa, se bokor...

– Hogy mondhatod ilyet, nem is voltál még az állatkertben!

– De a tévében már láttam.

– Ugyan, a tévében! – legyintett bosszúsan Marcjanna néni, de nem erősködött tovább, hogy elmenjenek az állatkertbe. Fáradt volt az egész heti munkától, szívesebben üldögélt a kanapén a fájós lábával, reumás derekával.

– Ahogy akarod – mondta hosszabb hallgatás után. – Neked szeretnék a kedvedben járni, itt ülsz ebben a nagy városban, és semmit sem látsz belőle...

– Marcjanna néni, már voltam egy múzeumban!

– Az jó. Most pedig menj játszani a gyerekekkel. Igaz, valahogy ma nem nagyon látom őket...

„Persze hogy nem – dűnnyögte Olek az orra alatt. Persze hogy nem látni Őket! Ott gubbasztanak a lépcsőn, és figyelnek. Lesik, mikor bukkan fel valamelyik tolvaj. Ők is olvasták az apróhirdetést az újságban. Kasia eldicsekedett, hogy ma nagy vadászatot rendeznek. Méghozzá nem másra: egy külföldre vadásznak!”

– Akkor én megyek – mondta.

– Ebédre gyere haza. Kettőre. És Olek már ott sem volt.

Emilka fehér ünneplő ruhájában forgolódott az udvaron, Bogust várta. „Hol tekereg? Lehet, hogy már a tizenötödik cukros-vajas kenyerenél tart?”

Kasia sem látta Bogust. Ő Radekot várta. Okvetlenül vele akart kimenni a térre.

Bogus közeledett. Kasia az udvar közepére cibálta.

– Hagyd – mondta lágyan Emilka. – Valami fontosat akarok mondani neki.

– Mit? Valami fontosat? – kérdezte a fiú tágra nyílt szemmel.

156

– Egyáltalán nem szabad Körtével meg azzal az új fiúval beszélned.

– Olekkel?

– Igen.

Bogus hallgatott. Mit mondhatott volna? Hogy az új fiú voltaképpen nagyon rendes srácnak bizonyult? Hiszen éppen ő beszélt rá, hogy a bandának bevallja az igazat. Pedig az az igazság nem volt éppen szívderítő. Ugyanakkor Olek semmiféle felvilágosítást nem kért, épp ellenkezőleg, ő, Bogus mesélt önszántából a „hetek” bandájának ügyeiről. Mit csinál majd, ha Olek odajön egyszer, és kérdez valamit? Bogus megint nagyon szerencsétlennek érezte magát. Figyelembe véve Bogus felhalmozódott „szerencsétlenségeit”, megérthetjük, hogy a fiú legnagyobb vágyálma pillanatnyilag egy újabb karéj cukros-vajas kenyér elfogyasztása volt.

– Hazamegyek – jelentette ki, és hátra se nézve, fölnyargalt a lépcsőn.

– Ne feledd, hogy nemsokára ott kell lenned a borozó előtt! – kiáltotta utána Emilka.

Kasia a fejét csóválta, s elöszedett egy újabb rágógumit.

Ugyanekkor nem messze a Piactértől, az egyik utcában megállt egy hatalmas, külföldi rendszámú autó. Őszes hajú férfi szállt ki belőle. Vászonkalapot viselt, szájában pipa volt. Figyelmesen körülnézett. A járdákon, sőt még az úttesten is áramlott föl-alá a vasárnapi

tömeg. A külföldi férfi gyalog indult tovább, kíváncsian nézelődve. Meg-megállt, nézegette a házak homlokzatát, azután továbbment. Egyszer csak az órájára pillantott, s megindult a Piac tér felé.

Jacek kivágtatott a kapu alól. A járdán majdnem beleütközött egy különös vászonkalapot viselő férfiba. Az utolsó pillanatban, nagy ívben kikanyarodva, sikerült kikerülni

157

őt, azután sántikálva futott tovább. Igyekezett minél hamarabb találkozni Foghíjással és Uborkaorrúval. A sors különös szeszélye folytán az imént kikerült férfi pontosan ugyanerre törekedett. Ugyanis ő szándékozott megvásárolni a remekművű XVIII. századi órát, amelyet egy véletlenül megismert varsói férfi ajánlott neki megvételre. Most a Piac téren nézelődött, nem győzte csodálni a szép falfestményeket, díszítményeket a házak oromzatán, amelyeket a varsói nép szorgalmas munkával épített újjá a romokból.

Radek, Kasia, Bogus, Emilka és az ikrek már a lépcsőkön üldögéltek, s mint mindig, akadályozták a borozóba belépni szándékozókat. A haditervet egy kockás füzetlapra vázolták föl, és az a következőképp festett: a tér négy sarkán egy-egy megfigyelő helyezkedik el, mert nem tudható előre, merről érkezik Uborkaorrú és Foghíjas. Jacek az ikrekkel egyelőre a lépcsőn marad. Aki elsőnek veszi észre őket, jelt ad. És ekkor következnek az ikrek.

– És mit csinálunk, ha bemennek a kávéházba?

– Arra is gondoltam. Itt van húsz zloty – mondta Jacek hanyagul – fagyfaltra és szódavízre azoknak, akik utánuk mennek a kávéházba.

Bogus megnyalta a szája szélét, ugyanúgy, mint azt Marcjanna néni vörös kandúrja szokta tenni. Jacek úgy tett, mintha nem vette volna észre.

– Megértettétek?

– Igen.

– No, akkor munkára fel!

Bogus elkocogott kijelölt őrhelye felé. Amikor odaért, hátát nekivetve a falnak, arcát a nap felé fordította. Egész testét bizsergette a kellemes meleg. Azt képzelte, hogy a Visztula partján, a forró homokban fekszik, s feje fölött egy fagyaltárus kínálgatja finom portékáját. Egyre csak

158

nyitogatja a ládáját, s nyomja Bogus kezébe sorra a jégkrémrudakat. „Igazán levehetné róla a papírt – dohog magában Bogus –, miért nekem kell vesztegetnem a drága időmet ilyesmivel?” Kinyitotta a szemét. A homok, a vízpart, a fagyaltárus egy szempillantás alatt semmivé lett. Ugyanakkor ki terpeszkedik mellette, hátát ugyanúgy a falnak vetve? Foghíjas! Bogus majdnem leült a meglepetéstől.

„Mikor jött ide? Semmit sem hallottam!”

Foghíjas az órájára nézett, azután lassan elindult. Bogus futásnak eredt. Persze nem egyszerű a futás, ha valaki olyan pocakos, mint Bogus! Céklavörösen ért a borozó elé, egy szót sem tudott kinyögni, csak a kezével mutogatott a közeledő férfi felé.

Darek és Arek felpattant, s villámgyorsan követte Foghíjast. Aztán nem tudták, mit csináljanak tovább, hát körbe-körbe futkostak, úgy tettek, mintha fogócskázának.

Foghíjas szemmel láthatóan várt valakire, Jacek nagyon nehéz feladat előtt állt. Nyújtogatta a nyakát, mint egy zsiráf, hogy lásson valamit, ugyanakkor igyekezett rejtve maradni. Ekkor vette észre a vászonkalapos, pipázó férfit. „Ez az, akit majdnem fellöktem a kapunk előtt!”

Foghíjas is észrevette a külföldit. Jacek látta, hogy belenyúlt a zsebébe, és cigarettát kotort elő. Rágyújtott, lassan pöfékelt.

Radek futott át a téren, kétrét görnyedve, nyomában Kasia, aki aznap égőpiros szalagot kötött vörös hajába.

„Megőrült ez a Kasia? – mérgelődött Jacek. – Miért hagyta el önhatalmúlag a kijelölt őrhelyet?”

– Jön! – kiáltotta futás közben.

– Kicsoda?

– Uborkaorrú. Ott jön!

Valóban. A zöld padokat megkerülve, Uborkaorrú vágott át a téren. Nyugodt léptekkel haladt el Foghíjas mellett, s nem messze a kávéháztól megállt.

159

„Mit jelentsen ez? – hüledezett Jacek. – Miért tesznek úgy, mintha nem ismernék egymást?”

A vászonkalapos összetalálkozott egy ismerősével: harsány örömmel üdvözölték egymást, azután némi habozás után letelepedtek az egyik színes ernyő alá.

Uborkaorrú és Foghíjas szinte parancsszóra indultak ugyanahhoz az asztalhoz.

– Tehát ő az! Ez az a külföldi, aki meg akarja venni az órát! – súgta oda Jacek Radeknek.

Radek úgy meresztgette a szemét, hogy szinte már fájt. Az ismeretlen arcát eltakarta egy ernyő. Mind a négyen az asztal fölé hajoltak: fejüket összedugták a bádogasztal fölött. Az ikrek fáradhatatlanul rugdostak egy rongylabdát, amely minduntalan berepült a kerítés mögé, amely a kávéházat elválasztotta a tér többi részétől.

– Nézd csak Darekot! Csuda jól csinálja!

– Ez Arek! Darek kívül van!

Az ikrek lankadatlan hévvel ügyködtek. Végül, sok próbálkozás után, a rongylabda egyenesen a megfigyelés alatt tartott asztal alatt kötött ki. Darek majdnem hasmánt kúszott be a lábak között az asztal alá. Úgy tett, mintha az elveszett labdát keresné, ám közben hegyezte a fülét.

– Az árában majd később megállapodunk – mondta Uborkaorrú –, most szeretnék megmutatni az órát.

Az ismeretlen férfi gyorsan lefordította az elhangzott mondatot a vászonkalaposnak.

– És hol van? – kérdezte a külföldi.

Darek feszült figyelemmel kucorgott az asztal alatt, azt kívánva, bár olyan hosszú füle volna, mint a nyúlnek.

– Elrejtettük – vágta rá sietve Foghíjas.

– Azt tudom! – fortyant föl gorombán az ismeretlen. – Azt hiszem, elfelejtették, hogy ebben az ügyben én közvetíték! El kell hozniuk a Nyírfa utcába... ház... kertben... a kiskapun át... talicskával... senki se fogja sejteni... legjobb volna egy óra múlva...

160

A közvetítő suttogva beszélt. Darek nem hallotta, milyen házszámot mondott. Amikor visszafelé vonult, meglökött egy széket. A közvetítő villámgyorsan megfordult. Foghíjas is. A következő pillanatban Darek farkasszemet nézett Foghíjással. Egy pillanatra mindketten megdermedtek. Darek érezte, hogy úgy ver a szíve, mint a gőzkalapács. Foghíjas összeráncolta a homlokát, mintha emlékezetébe akarna idézni valamit. Ugyanabban a pillanatban kúszva odaért Arek. A másik ugyanolyan fiú láttán Foghíjas rémulten pislogni kezdett. Darek megbökte a testvérét, hogy az felszisszent a fájdalomtól.

– Megőrültél?!

– Szedd a lábad!

De már késő volt. Uborkaorrú, aki eddig szótlánul nézte az ikreket, hirtelen megragadta Arek gallérját, azután ki-

161

penderítette a kerítésen túlra. Darek nem akarta megvárni, míg rá is sor kerül. Fölpattant, s megkerülve a poharakkal, tányérokkal megrakott tálcát cipelő pincéernőt,

futásnak eredt. Így is eleget tudott már.

– Űgyesen meg kell szállnunk a Nyírfa utcát! – rikkantotta, amikor odaért a lépcsőre a többiekhez. – Odaviszik majd talicskával az órát! Valami kertes házba, egy óra múlva!

Jacek komoly képpel bólíntott.

Olek mozdulatlanul állt, szinte egygé válva a kapufélfával. A Történelmi Múzeum kapuja volt számára az egyetlen hely az óvárosi Píactéren, ahol mindig biztonságban érezte magát.

Polikarp úr nem volt benn. Valószínűleg ezen a vasárnapon nem ő volt az ügyeletes. Ráadásul a pénztárban is egy teljesen ismeretlen asszony ült, aki időnként gyanakodva pillantgatott az odakinn ácsorgó fiúra. Olek a borozó előtti lépcsőket figyelte. Innen nagyon jól látott mindent, de sajnos nem hallott semmit. Olyan messze volt! Hirtelen összerezsent, keze görcsösen markolta a kapu vaskopogtatóját. Uborkaorrú jött keresztül a téren! A másik oldalról pedig... igen, kétségkívül ő volt az, a közvetítő, ő jött szemközt! Az ő beszélgetésüket hallgatta ki a Visztula partján, a bokorba bújva. Tehát ő is itt lebzsel! Most már csak a külföldi vevő hiányzik. De tessék, már meg is jelent!

A közvetítő nagyon elégedett ábrázattal mutat az egyik kávéházi asztalra. Leülnek a vászonkalapos külföldivel.

Most melléjük telepszik Uborkaorrú és Foghíjas. Tehát valamennyien itt vannak már. „De most én mit csináljak? Elvégre nem mehetek oda, hogy egy adag fagyaltot rendeljek... Oleknak erre nem volt pénze, s minek tagadni, kedve sem volt hozzá. – Mit lehetne tenni? El kellene jut-

162

nom valahogy ahhoz a kapuhoz, ahol a »hetek« ülnek. De hogyan lopakodjak oda úgy, hogy észre ne vegyenek? Igaz, nagyon leköti őket, amit a kávéházban látnak. Jacek le nem veszi róluk a szemét. Radek is a négy tolvajt figyeli, akik nyugodtan szürcsölik a kávéjukat. Az ikek egy rongylabdát rugdosnak, azaz dehogy, csak úgy tesznek, közben szemtelenül hallgatóznak! Tehát rajta!”

Olek óvatosan elíndult a fal tövében. „Az ördögbe! Ka-sia éppen errefelé néz! Kit bámul az az undok kis hagymácska?” Olek szinte izzadt a rettegéstől. Észrevétlenül kell eljutnia abba a kapuba, ha ki akarja hallgatni a banda beszélgetését. Különbén füstbe megy a terve. Épp akkor egy nagy létszámú csoport vonul be a borozóba. „Most!” -suttogja Olek. Ezzel elíramodik. Belevegyl a tarka tömegbe, így észrevétlenül jut a félhomályos, boltozatos kapualjba. Hátnal megpillantja az udvari kijárat világos négyszögét. Felemeli a fejét, fölnéz, s a csodálkozástól a szeme kerekre tágul. Egy régi hajó modellje függ a meny-nyezetről! Egy szép vitorlás hajó, teljes fölszereléssel, dagadó vitorlával, árbocokkal, kötelekkel! Olek egy pillanatra teljesen megfedekezík, miért is jött ide tulajdonképpen. Úgy bámulja a vitorlás hajót, mint az a közmondás-beli borjú az új kaput. Végül azért észbe kapott. Lábuíjhegyen odalopakodott a nyitott kapuhoz. De az orrát félt kidugni.

„Vajon ök nem beszélgetnek, vagy itt sem hallani semmit? – tűnődött, aztán óvatosan kikandikált. Csak egy fehér ruha szegélyét látta. – Emilka! Jaj, észre ne vegyen!” Hirtelen, egészen közélről meghallotta az egyik iker futástól elfúló hangját:

– Űgyesen meg kell szállnunk a Nyírfa utcát! Odaviszik majd talicskával az órát! Valami kertes házba, egy óra múlva!

Olek hátrahúzódott. Most már tudja, amit tudni akart.

163

De mit csináljon ezek után? Bosszantó, hogy senkitől sem kérhet tanácsot. Se Körte, se Polikarp bácsi!

Olek hazíndult. Mindenesetre egy kis kerülőt tett. Űgy gondolta, okosabb, ha nem mutatkozik a Píactéren a gyerekek előtt. Megkönnyebbülten sóhajtott, amikor végre elért a hlvös kapualjba. Az udvar álmatag csenddel fogadta. A kandúr, amelynek bundája a

napfényben még vörösebb volt, a virágok között heverészve sütkérezett. Olek-nak már nem volt hozzá ereje, hogy elkeresse onnan. Szaladt ebédelni. Míg a csirkecombot rágcsálta, egyre azon törte a fejét, mit tegyen.

Folyt a tanácskozás. Jacek elemében volt. Parancsokat osztogatott, egy darabka krétával felvázolta a járdára a haditervet.

– A Nyírfa utcát egész hosszában őrizni kell!

– Vigyázat, Foghíjas a Kanonok utcában lakik! – jegyezte meg Emilka.

– Úgy van. Tehát oda is kell állítanunk valakit -mondta Jacek. – Bogus fog ott rostokolni.

– Én... hogy érted ezt... rostokolni? – ijedezett Bogus.

– Te fogsz ott őrködni – gurult méregbe Jacek. – Hát nem megmondtam, hogy ez a Bogus semmit sem ért meg!

Bogus izgatottan nyelt egyet. Nagyon vigyázott, hogy ki ne csorduljon a könnye.

– Radek a Nyírfa utca és a Vám utca sarkán áll majd, én a Nyírfa utca túlsó végén, a kis téren fogok állni...

– És mi? – kérdezték kórusban az ikrek.

– Ti? Ti az útvonal közepén foglaltok állást.

– Hogyhogy a közepén? – kérdezte csodálkozva Darek.

– Az úttesten? – csattant fel Arek. – Hiszen ott nagyon nagy a forgalom! – Belenyúlt a szájába: a foga egyre jobban mozgott.

– Buták vagytok! – mondta megvetően Jacek. – Ott fogtok ülni a poroló melletti padon; tudjátok már, hol?

164

– Tudjuk! – mondták megkönnyebbülten az ikrek.

– Kasiának lesz a legnehezebb feladata...

– Nekem? – lengedezett az örömtől a vörös lófarak.

– És mit csinállok majd?

– Van görkorcsolyád? – kérdezte nyugtalanul Jacek.

– Görkorcsolyám? – kérdezte a kislány, és a szája tátva maradt az elképedéstől. – Van, de mi köze a görkorcsolyának...

– Igenis van köze! – vágott közbe gyorsan Jacek.

– A Nyírfa utcában, a járdán száguldozol, amilyen gyorsan csak tudsz.

– Miért? – kérdezte értetlenül Radek.

– Kasia lesz az összekötőnk. Valakinek értesítenie kell a többi megfigyelőt, melyik irányból közelednek a talicskával, merről jönnek a tolvajok vagy a külföldi autója! Különben is időközben annyi előre nem látható esemény jöhet közbe!

– Úgy van, úgy van – helyeselték bólogatva az ikrek. „Micsoda esze van ennek a Jaceknak! – gondolta irigyen Radek. – Nekem mindez eszembe se jutott volna!”

Jacekot majd szétvetette a büszkeség. Hat szempár leste a vezért. Valamennyien ellenkezés nélkül engedelmessé váltak a parancsainak. Egyetlen ellenvetés sem volt!

– Tehát akkor menjen ki-ki az őrhelyére. Tíz percen belül mindenki legyen a kijelölt helyén! Micsoda szerencse, hogy a Nyírfa utca nem olyan hosszú, mint a Mar-szalkowska, akkor lennének csak gondban!

A gyerekek szétrebbentek, akár egy verébcsoport.

Kasia rohant haza, sietnie kellett, kevés ideje volt arra, hogy a görkorcsolyát elhozza.

Olek nyugtalan léptekkel járkált fel-alá a Nyírfa utca ama oldalán, ahol a drótkerítést félig elborította egy dús bokor. Aznap nem tudott üzenni Körtének. Tudvalevő, vasárnap a postások nem járnak házról házra, s így senki nem továbbíthatta az üzenetét. Körte mamája pedig hatá-

165

rozottan ellenállt minden kísérletnek, hogy meglátogassa egyetlen fiacskáját.

Olek hol balra fordította a fejét, hol jobbra, pontosan úgy, mintha pingpongmérkőzésen volna. „Merről jönnek?” Hirtelen megdermedt. A túloldali járdán Uborkaorrú közeledett a közvetítő társaságában. Olek a kerítéshez lapult. A két férfi élénken hadonászva beszélgetett. Uborkaorrú nagyon elégedetlennek látszott. Egyszer aztán Olek akaratlanul is erősebben támaszkodott a drótkerítésnek, s hirtelen űrt érzett a háta mögött. Ez olyan váratlanul történt, hogy Olek elvesztette az egyensúlyát, és hanyatt is vágódott volna, ha az utolsó pillanatban meg nem kapaszkodik egy lecsüngő ágban. A kapu! Észre sem vette, hogy egy kapunak vetette a hátát, amely a testsúlya alatt kinyílt, s láthatóvá vált a kert belseje s a kert végében, a fák között egy fehér ház. Olek egyetlen ugrással a kőlapokból kirakott kerti ösvényen termett. Megdöbbenve hallotta a kertkapu felől Uborkaorrú hangját:

– Ide hozzuk majd a talicskát. Legkésőbb félóra múlva.

– Rendben van. Akkorra ő is itt lesz.

„Melyikük lép be ide?” – latolgatta izgatottan Olek, s lekuporodott a satnya szilvafácská tövébe.

A kertkapu halkán becsapódott. Se jobbra, se balra nem nézve, a közvetítő lépkedett a járdán a kert mélye felé. A ház előtt megállt, háromszor csöngetett. Tüstént kinyitották az ajtót.

„Most már tudom, hol lesz az a találkozó! Ide hozzák az órát, s ide jön az a titokzatos külföldi.” – Olek idegesen dörgölte a fülét, míg az a piros nem lett.

Felsőhajtott, és a kapuhoz lopózkodott. Félrehúzott egy zöld ágat, s kinézett az utcára. Kasia száguldott végig az utcán, olyan sebesen, akár egy rakéta. „Miféle kerekesszék alkalmatosság ez? Ilyet se láttam még!” – gondolta Olek.

Újra elrejtőzött a kihajló ágak sűrű függőnye mögé. A gyorsan surranó gépkocsik között lassan gördült előre

166

egy kék-fehér URH-adóval ellátott rendőrségi autó. „Szóljak nekik? Figyelmeztessem őket? – nyugtalanzkodott. – De mit mondjak? Hiszen még senki sincs itt! A közvetítő? Arra pedig semmit se lehetne rábizonyítani! Semmit. Bizonyíték csak akkor lesz, ha idehozzák az órát. S ugyan ki hallgatná végig türelemmel ezt a hihetetlen történetet Szaniszló Ágost órájáról! Kinevetnének, annyi hasznom volna csak az egészségből!” Olek forgolódott, nyugtalanul figyelte a távolodó rendőrautót.

A nap kegyetlenül tűzött. A kiszáradt földgöngyök szétomlottak cipőtalpa alatt, szürke porrá váltak.

Az ikrek mozdulatlanul gubbasztottak a padon. Ez a pad egy kis beszögellésben volt, amit térnek is lehet nevezni. A tér két oldalán házfalak tornyosultak, hátul egy téglakerítés húzódott. Középen helyezkedett el a szőnyegporoló. A fal tövében sárgás kóróféleséget aszalt a hőség, ezt a növényt tavasszal valószínűleg dísznek szánták. Ám a „dísz” kiszáradt, mielőtt virágba borulhatott volna. Arek idegesen piszkálta nyelvével a mozgó fogát.

– No, mi van? – kérdezte aggodalommal a hangjában Darek.

– Mozog – válaszolta kurtán Arek, ujjával az ínyét ütögetve.

– És ha kiesik?

– Akkor te is kihúzod a tiedet!

– Nagy ég, micsoda muflon vagy! – csattant föl Darek.

– Mi az, hogy muflon? – tudakolta Arek, s szemében fenyegető S2ikrácskák lobbantak.

– Muflon? A muflon egy állat, amolyan juhféleség...

– Te... – sziszegte fenyegetően Arek, de hirtelen viszketni kezdett az orra, s nagyot tüszentett. Akkor tüsz-szentés volt, mint egy ágyúlövés.

167

Areknak nyitva maradt a szája. Alsó állkapcsában óriási fekete ür tátongott.

– Hol a fogad? – jajdult föl Darek, s négykézlábra ereszkedve, centiméterről centiméterre átkutatta a pad körül a homokot.

– Nnnnem tudom – nyögdécselte Arek, ujjával az elveszett fog helyét tapogatva.

– Megvan! – kiáltotta diadalmasan Darek, kezében a foggal.

– No és? – kérdezte bizonytalanul Arek, mert nem tudta, testvére mit akar azzal a foggal. – Úgyszem varrhatom vissza – selypegte.

– De visszanyomhatnád! Kenyérrel vagy rágógumival vissza lehetne ragasztani. Meg kell mentened az ikrek becsületét. Így mindenki felismer bennünket!

– Ez tény – borult el Arek arca, miközben a fogat vizsgálgatta.

– Hé, ti! – hallották, s nyomban ezután erős csikorgás következett.

Kasia érkezett oda nagy sebbel-lobbal. Olyan hirtelen fékezett, hogy egy félkört írt le.

– No, mi van? – motyogta Arek, és a szerencsétlen fogat gyorsan a zsebébe süllyesztette.

– Jacek jelenti, hogy az egyik egy fehér csomagot hoz talicskán. Az lehet az, akit Radek lefényképezett a téren. Ha ideér, menjetek utána! Szia!

És már ott sem volt. A fiúk egy kis idő múlva jellegzetes zajra lettek figyelmesek. Darek kikukucskált a sarok mögül.

– Foghíjas tolja a talicskát!

Arek kezdte igen kellemetlenül érezni magát. Hiszen most már órá is mondhatják: foghíjas! Szerencsére nem volt ideje ezen hosszasan tűnődni. A zaj egyre közelebből hallatszott, egyre erősödött, szinte már csengett tőle a fülük. Végre odaérkezett. A talicskán egy nagymé-

168

retű, spárgával gondosan átkötözött csomag terpeszkedett. Foghíjas az erőlködéstől lihegve tolta fölfelé a lejtős utcán.

– Utána! – súgta Darek, és kiugrott az utcára.

Arek engedelmesen loholt a testvére után. Nem nagyon tudta, mit kell csinálnia. A szájában támadt hiányosság határozottan akadályozta a gondolkozásban.

Foghíjas, sűrűn törölgetve a homlokát, végre odaérkezett a zöld kertkapuhoz. Megállt, figyelmesen körülnézett.

– Azt lesi, nem látja-e valaki – súgta Darek az öccse fülébe.

– Mi volna, ha most elvinnénk tőle az órát? – kérdezte Arek, nagyot sóhajtva az izgalomtól.

– Ugyan, miket beszélsz! Miszlikbe aprítana minket!

– Félsz?

– Dehogy! Nézd csak, ott jön Uborkaorrú.

Valóban. Uborkaorrú nyomában pedig Radek settenkedett. Amikor észrevette az ikreket, úgy eltűnt a sarki ház valamelyik beszögellésében, mint egy szellem.

A két férfi betolta a talicskát a kertbe. A csomag rázkódott, ugrált, amikor végigtolták a göröngyös úton.

– Az órából hamarosan nem marad más, mint egy csomó műemlék csavar és fogaskerék!

– Psszt! – sziszegte Arek, s könyökével oldalba bökte a testvérét. – Inkább oda nézz, jobbra!

Az utcán lassan közeledett egy külföldi rendszámú, hosszú, lapos autó.

– Ford Mustang! – rebegette áhítattal Darek. – Ez aztán az autó!

– Vigyázz! Megáll! – szólt Arek, és egészen szorosan a falhoz lapult.

A vászonkalapos, ősz férfi, fogai között a pipával, kihajolt a kocs ablakán, megnézte a zöld kertkaput, azután lassan továbbhajtott.

– Nem szállt ki! Biztosan parkolóhelyet keres, azután

gyalog jön vissza ide. Te pedig – fordult Arekhoz – lehetőleg ne nyisd ki a szád!

– Jacek jön! Még mindig sántít.

– Ugyan! Nem volt komoly seb. Te pedig, légy szíves, fogd be a szád!

Arek engedelmesen elhallgatott. Csak a szeme hányt szikrákat. Micsoda balszerencse! Épp az iskolaév előtt elveszíteni egy fogat! Micsoda szégyen az ikrekre nézve!

Jacek megállt Radek rejtékhelyénél. Egy darabig sus-morogtak, azután integetni kezdtek az ikreknek. Arek és Darek elindultak az utca túlsó vége felé.

Olek előbújta a szilvafa törzse mellől. Úgy gondolta, okosabb lesz közelebb kerülni a fehér házhoz, amely alacsonyan elhelyezett ablakaival idelátszott a bokrok ágai között. A ház a meredek domboldal szélén állt, odalenn a Visztula folydogált lustán. Olek odakúszott az ablakhoz. Sajnos az ablakot sűrű függönyök takarták, nem láthatott be a szobába.

Megcsikordult a kertkapu. Olek villámgyorsan megfordult.

Nyik-nyik-nyik.

Nyikorgott a talicska kenetlen kereke. Olek balra húzódott, a ház sarka mögé. A talicska megállt az ajtó előtt.

– Bevisszük?

– Igen. Minden rendben.

Csoszogás hallatszott, nyílt az ajtó, azután mélységes csend következett.

De amikor Olek újra kihajolt a ház sarka mögül, egy újabb ajtócsikordulás visszakozásra kényszerítette. Óvatosan kinézett. A vászonkalapos férfi jött a kerti ösvényen. Pipájából halványlila füst szállongott. Olek a bokrok közé rejtőzött. A csalán, amely eddig, úgy látszik, nem zavart senkit, most úgy égette Olek bőrét, mint a tűz. Olek férfiasan összeszorított foggal túrt. Égett a térde, a könyöke.

Az ösvényen csikorgó léptek elcsitultak. Valahol a ház mélyében megszólalt a csengő. Csikordult az ajtó, majd nagy zajjal becsapódott. A fiú megkönnyebbülten sóhajtott föl. Sietve kimászott a sűrűből, azután mérgeesen nyelvet öltött a csalánbokroknak. Nagyon kevés ideje volt. Odakúszott az ablakhoz. Odabentről számos hang hallatszik. Valaki egy ismeretlen nyelven mond valamit. Papírzörgés, majd elragadtatott felkiáltás. „Úgy látszik, kicsomagolták az órát! Gazemberek! Mit csináljak?” Olek a körmét rágja, s észre sem veszi, hogy valaki halkán végigfut a kerten, s lekuporodik nem messze tőle. Emilka az! Ő is fülelt, Olek nem vette észre még most sem.

– Megveszi vagy nem? – kérdezte nyugtalanul Uborkaorrú.

– Megveszi. Holnap tizenkettőkor érte jön az autóval. Ma nincs nála annyi pénz.

– Nem hagyhatjuk az órát itt, ebben a lakásban, hát nem érted? A tulajdonos felesége nincs beavatva a dologba.

Uborkaorrú felemeli a fejét.

– Nem számít. Éjszakára bezárjuk a kamrába. Nem történik ott semmi baja.

Olek hirtelen megpillantotta Emilkát. Úgy elvörösödött, mint egy érett paradicsom. Emilka intett a szemével, s ujját figyelmeztetően a szája elé tette. Olek is intett a szemével. „Úgy látszik, Emilka nem hiszi azt, hogy a tolvajok cinkosa vagyok!”

Jacek, Radek, Kasia és az ikrek visszafojtott lélegzettel váraoztak. Csak Bogus nem volt sehol. Még mindig ott rostokolt kijelölt őrhelyén, magányosan és tanácstalanul. Senki sem futott oda hozzá a jelentéssel. Kasia szó nélkül vágatott el mellette görkorcsolyáin, majd nem sokkal utána Emilka szaladt arrafelé. De ő sem mondta meg a fiú-

nak, hová szalad. Bogus ugyancsak elszontyolodott. „Nem, nem fogok sírni! – határozta el magában. – Inkább eszem valamit!” Zsebéből előhalászott egy szikkadt zsemlét, s eszegetni kezdte. Ropogtatta a száraz csemegét, közben szeme a Visztula felé révedt. A

távolból idelátszott a túlpart, a templomtornyok, egy csillogó, aranyos kupola, az állatkert piros betűs neonfelirata, s tőle balra egy új lakótelep toronyházai rajzolódtak az égre. Bogus csak rágcsálja a zsemlét, és sejtelve sincs, hogy nem messze elfeledett őrhelyétől, a zöld kerítéses fehér házban döntő események zajlanak.

Emilka kúszva indul a kertkapu felé. Olek követi őt, s szintén kúszva elhagyja a veszélyes terepet.

Az utcán, közvetlenül a kapu mellett, odaugrik melléje Jacek. Kezét ökölbe szorítja, szeme villámokat lövell.

– Fogjátok le! A tolvajok cinkosa! – És Jacek ökle Olek hátán köt ki. Olek mérgesen fordul vissza. Még egy pillanat, s visszaüt.

Emilka odafut, és megragadja Jacek karját.

– Hagyd őt békén! Jönnék!

Olek látja, amint a férfiak becsukják a kertkaput. A vászonkalapos férfiről csak úgy sugárzik az elégedettség.

– Figyelem! Gyerünk utánuk! – kiáltja Darek.

– Biztosan a parkolóhelyre mennek.

– Hol van az a parkoló? – Jacek hátrafordul, s elereszti Olek karját.

– Amott lent! – kiáltja Kasia, és eliramodik. A többiek futnak utána.

A parkolóból zúgva fordul ki a Ford Mustang. Uborkaorrú és Foghíjas pedig eltűnt, úgyszintén a közvetítő.

– Mit csináljunk? – kérdezi Emilka. – A vászonkalapos holnap visszajön az óráért. Délben tizenkettőkor.

– Ide figyeljtek – mondja Jacek sűgva, olyan halkán,

172

hogy a kissé távolabb álló Olek ne hallja meg. – Ma este nyolckor gyülekező.

– Hol?

– Itt. És egy szót se senkinek! Kilopjuk az órát!

Olek lassan vonszolja magát felfelé. Micsoda hőség! Csak most érzi igazán, milyen nagyon meleg van. Lassan rakosgatja a lábát, fejét lehorgasztja. Nyomasztja a veresége.

– Hé, nem láttad valamerre a bandát? – kérdi Bogus, aki már nem bírta tovább a mindenki által elfeledett őrhelyen.

– Már elmentek – veti oda Olek, fel sem emelve a fejét.

– Megtiltották nekem, hogy beszéljek veled! – háborog Bogus. – De nekem eszem ágában sincs szót fogadni! Fűtyülök Jacekra. Fűtyülök rá! – csattan fel Bogus hangja, és méltóságteljesen elvonul hazafelé. Valószínűleg az áhított cukros-vajas kenyérért.

„Én is fűtyülök az egészre” – gondolja Olek, amikor belép az árnyas kapualjba.

Ez a vasárnap délután olyan hosszú volt, mint még talán sosem. Az Óvárosban fel-alá sétált az ünneplőbe öltözött tömeg. A tér színes ernyői alatt aznap valószínűleg rekordmennyiségű fagyaltot ettek meg.

Amikor a vörös napkorong végre elbújt a templom tornya mögé, még mindig nem enyhült a hőség.

Jacek a kis téren, a poroló melletti zöld padon ült. Nyugtalanul rágcsálta a szája szélét. „Sikerül, vagy nem sikerül?”

Amikor a toronyóra nyolcat kongatott, az egész banda, Bogus kivételével, ott volt a kijelölt helyen.

173

– Meg kell várnunk, míg besötétedik... – mondta Ja-cek. – Azután hozzálátunk az akcióhoz.

– Ki kell osztani a feladatokat – jegyezte meg a gyakorlatias Emilka.

Jacek figyelmesen körülnézett.

– Az ikrek mennek be a kamrába a talicskáért és az óráért.
Az ikrek szeplős arca földerült.
– Emilka és Radek őrt áll.
– Igen, de hol? – pislantott Radek nyugtalanul az utca alsó vége felé.
– Odafönt és odalent, az utca két végén. Figyelmeztetnetek kell minket, ha valamelyik tolvaj közeledne. Kasia, mint eddig is, ide-oda köröz. Én pedig az egész akciót irányítom.
Lassan besötétedett. Az égbolt világoskékbe váltott, végül mindent lágy, bársonyos feketeség lepett el.
– Most! – szólt Jacek az ikreknek, s a kertkapura mutatott. – Emilka azt mondta, hogy a kamra a kert végében, baloldalt van.
Két árny indult futva a kert mélyébe. Egy darabig még látható volt a körvonaluk, de hamarosan elnyelte őket a sötétség.
Jacek a szája szélét harapdálta. Sokáig tartott a csend. Túl sokáig.
A ház ablaka, ahol délelőtt a három tolvaj megmutatta az órát a külföldinek, világos volt. A függönyre egy női árnykép vetődött.
Darek beleizzadt az izgalomba, s hangosan zihált, míg lassan kinyitotta a fából tákolts kamra ajtaját.

– Ott van?-súgta Arek.
– Igen.
– Húzzuk ki! – Arek megragadta a talicska fogantyúját.
Nyikk-nyekk. Nyikk-nyekk.
174
– Csöndben légy, te!
– A talicska nyikorog, nem én! – sértődött meg Arek.
– Várj csak! Csinálnunk kell valamit, mert így nem jutnánk messzire! Azonnal visszajövök.

És Darekot elnyelte a sötétség.
Arek lekuporodott a talicska mellé. A kamrában csend és teljes sötétség honolt. A levegőt rozsdás vasak szaga hatotta át. Csattanás hallatszott. Arek félreugrott. „Talán a lakásajtó volt... Kijött valaki vagy bement? – nyugtalankodott. – Hol lehet ez a Darek?”
Éppen ekkor surrant be a kamrába.
– Megvan!
– Micsoda? – kérdezte türelmetlenül Arek, aki szeretett volna mihamarább kívül lenni.
– Nivea krém. Emilkától kaptam.
– Megőrültél? Minek neked a krém? A szeplőidet akarod vele kengetni?
– Buta vagy – sziszegte Darek. – Nem a szeplőimet, hanem ezt a pokolian nyikorgó tragacsot. Készen is van. Na, próbáld ki.

A talicska ezek után teljesen hangtalanul gördült a kijáráthoz. Darek óvatosan körbelesett. Sehol senki. Két árnyalak tolja a talicskát a kertkapu felé.
– Itt vannak – súgja Kasia Jacek fülébe. – Hozzák a talicskát és az órát!
– Jól van. Hívd ide Emilkát és Radekot is az őrhelyükről.
– Világos! – rikkantja Kasia, s máris robog.
A sűrű sötét elrejti a három fiút, akik a házfalak mentén lopakodnak a talicskával lefelé a Nyírfá utcán. Az a néhány lámpa az úttest közepére vetíti gyér fényét. A Visztula felől hűvös szél lebben.

175
Hétfő délelőtt „tisztá” az udvar. Nemcsak hogy nincs ott szemét, hulladék – ez Marejanna néni gondja –, de gyerekek sincsenek az udvaron.
Olek nyugtalanul tekinget jobbra-balra. Senki. „Talán a téren vannak. De lehet, hogy a zöld kertkapuval szemben leskelődnek, ott, ahol a kert mélyén megbúvó kamrában az órát

elrejtették. ”

Szegény Olek ugyanis semmit sem tud a „hetek” előző esti kiruccanásáról. Azaz nem is annyira, „hetek”, mert Bogus sem tudja, hogy az értékes aranyhintó a kevésbé értékes, de igencsak hasznos talicskával együtt helyet cserélt.

Mindketten a Nyírfa utcán bandukolnak lefelé, azután pontosan ugyanazon a helyen, a kertkapu előtt megállnak.

– Te is... te is idejöttél? – kérdezi csodálkozva Bogus.

– Én is. – Olek izgatottan szorítja össze a fogait.

– Nem láttad a bandát?

– Nem.

– Hány óra van? – kérdezi Bogus, s úgy szuszog, mint egy fűjtató.

– Tizenkét óra harminc perc – válaszolja Olek olyan kimérten, mint a pontos idő a telefonban. Aztán hirtelen megdermed.

Foghíjas vonul végig az utcán. Már is ott van a kapunál, Belép.

„Mit csinálhatnánk? – töpreng Olek. – Hogyan lehetne megakadályozni, hogy eladják az órát? Hiszen nemsokára megérkezik a Ford Mustang, akkor pedig...”

Bogus nyög egyet izgalmában, Olek megnedvesíti kicse-repedett száját.

– Óóóó! – sópánkodik Bogus, és ujjával mutogat valamit.

– Mi történt? Mi bajod, miért jajgatsz?

– Oda nézz, Uborkaorrú! – liheg a kövér fiú.

176

Valóban. Uborkaorrú közeledik a túloldalon. Megcsikordul a kertkapu.

S ami ezután történt, olyan volt, mint egy kalandfilm: Foghíjas kiugrik az utcára, hevesen hadonászik, Uborkaorrú a nyomában, vad csatakiáltásokat hallatva.

Olek elnémultan figyelni őket, s alig hisz a fülének, mert Foghíjas egészen hihetetlen dolgot kiabál Uborkaorrúnak:

– Hol az óra? Az ördögbe, ki lopta el az órát?!

Olek egy darabig még ott áll, azután a hűledező Bogust faképnél hagyva, rohan hazafelé. Bevágódik a kapun, és – na de ilyet! Egy sötét árny, megvillan a szemüvege: nem más, mint Körte!

– Körte! – kiáltja Olek, és rohan a barátja felé.

– Olek! Annyit vártam rád!

Most már minden rendben van. Minden rendben. Körte itt van, most már semmi rossz nem történhet. Olek megkönnyebbülten sóhajt, mintha hosszú, kínzó álomból ébredne.

177

TIZENHARMADIK FEJEZET

– Ha úgy van, ahogy mondod, akkor az óra náluk van – mondja homlokát ráncolva Körte.

– Kikre gondolsz? – kérdi kissé kifulladásra Olek, akit elfárasztott a több mint félórás beszámoló a történekről. Mindent el kellett mondania Jasnak, méghozzá igen részletesen. Minden apró szót és eseményt.

– A „hetek” bandájára.

– Jacek vitte volna el? – kérdezte elhűlve Olek. – De miért? Mit csináltak vele?

– Azt már nem tudom – válaszolta Körte, s megtörölte a homlokát. – Lehet, hogy elviszik a múzeumba; lehet, hogy visszaadják az órásmasternek.

– Gondolod? – kételkedett Olek. – És hová tették? Csak nem otthon tartják?

– Nem. Még Jacek is félt volna hazavinni az órát! Végig kellett volna tolni a talicskát a Nyírfa utcán, vagy kerülővel, a Barbakánon keresztül. Mindenképpen kockázatos vállalkozás.

– És ha nem vitték magukkal a talicskát? Csak magát az órát, olyan csomagolásban, ahogyan Foghíjas odavitte?

– Nem. Nagyon nehéz az az óra. Úgy tudom, megvan vagy húsz kiló. Csupa bronz, meg az a szerkezet is... nem, nem valószínű!

– Akkor mit csináltak vele?

– Azt hiszem, egyszerűen eldugták. Várni akarnak. Lehet, hogy attól tartanak, te kinyomozod őket...

178

– Én?

– Természetesen. Ezek után semmi kétségük sem lehet afelől, milyen szereped van a dologban.

– Nos, igen, de...

– Mindenekelőtt az igazi tolvajoktól kell őrizkedniük, akik igyekeznek majd visszaszerezni elvesztett kincsüket.

– Úgy bizony. És a „hetek” nem is tudják, milyen veszélyes helyzetben vannak.

– Igen – bólogatott Körte. – Éppen ez aggaszt engem.

– Nem kellene értesítenünk a rendőrséget?

– Nem. Gyerekes kitalálásnak vélnék. És miért is hinnének nekünk? Ki bizonyíthatja be, hogy az óra valóban eltűnt? Ott voltam ma a Piactéren. Kukulka órásmeister még mindig szabadságon van. Ajtajában még mindig ott a cédula. Meg kell várnunk, míg ő visszatér szabadságáról.

– És ha a tolvajok visszaszerzik az órát? Ha nyomoznak Jacek után? Akkor mi lesz? Nem hiszem, hogy egykönnyen lemondanának az értékes óra eladásáról.

– Én sem hiszem – intett helyeslően Körte. Levette és megtörölte a szemüvegét. – Ezek után sokkal óvatosabbak lesznek. De... nekünk komolyan törnünk kell a fejünket, hogyan segítsünk Jaceknak és a bandájának. És természetesen, hogy hogyan menthetnénk meg az értékes órát.

– Szóljunk Polikarp bácsinak? – kérdezte bátortalanul Olek.

– Jó ötlet. Ha úgy adódik, Polikarp bácsi segít biztonságba helyezni az órát, de elsősorban azt kellene megtudnunk, hol van most az óra.

– Figyelni fogom Jacekot és az ikreket! – ajánlkozott Olek.

– Nem érdemes. Ők többen vannak. Figyelmeztetik Jacekot, hogy nyomozol utána.

179

– Remélem, a banda nem adja el az órát?

– Nem – mondta elgondolkodva Körte. – Ilyet nemcsinálnak, viszont sosem lehet tudni, mi jut eszébe a Tengernagynak.

Körte nem is tudta, milyen közel járt az igazsághoz! A Tengernagyon kívül senkinek se jutott volna eszébe ilyen ördögi ötlet. Jacek ugyanis elhatározta, hogy nem adja vissza az órát. Igen, igen. Nincs mit csodálkozni ezen. Az Atlanti-óceán messze van, Jacek egyre világosabban látta, hogy nem olyan könnyű híres hajóssá válni, akiről a matrózok is dalolnak, különösen nem annak, aki Lengyelország fővárosában lakik, több száz kilométernyire a tengertől. Persze Varsóban is híressé válhat az ember. Csak rá kell jönni, mivel lehet ezt elérni. Igen, egy kicsit törnie kell a fejét az embernek. S most itt ez az óra. Ez a csillogó-villogó, aranyozott kincs meghozhatja az áhított dicsőséget. Épp ezért mindaddig rejtve kell tartani, míg elrablásának híre szárnyra nem kel, amíg nem kezdenek érdeklődni utána a muzeológusok, akiket Kukulka órásmeister értesít, aki remélhetőleg végre visszajön szabadságáról.

Jacek nagyot sóhajtott, s gondolatban újra visszatért az elmúlt éjszaka eseményeihez.

A régi városfalon kuporogtak, nem messze a Barbakán-ra felvezető csigalépcsőtől. Csak hatan voltak. Az igazat megvallva, Jacek teljesen megfeledezett az előző nap őrsgébe állított Bogusról.

– Remek volt! – lengette Kasia elégedetten vörös lófarkát.

– Ühüm – dünnyögte Arek, aki nem merte kinyitni a száját, amelyben eggyel kevesebb fog díszelgett.

– Hiába is töri fejét, nem leli az óra helyét! – vágta ki nevetve Emilka.

180

– Nagyon jó! – kiáltották az ikrek.

– Senkinek sem szabad megtudnia, hol van! – figyelmeztette őket Jacek. – Ne feledjétek, senki sem tekereghet a közelében! Rájönnének. A tolvajok meg az a fiú... tudjátok, na!

– Olek – mondta Emilka elgondolkozva.

– Igen.

– Jaj de remek volt, amikor az ikrek elcsórták az órát! – sóhajtotta Kasia.

– És nem nyikorgott a talicska kereke! – nevetett Darek.

– Jó ötlet volt megkenni Nivea krémmel!

– És senki nem vett észre semmit! – tette hozzá Radek, s leguggolt a többiek közé.

– Ez aztán valóban villámgyors akció volt! – jegyezte meg Jacek a térdét nyomogatva.

– Fáj ? – kérdezte aggodalmasan Emilka.

– Kicsit. Na és ki meri állítani, hogy nem én vagyok a legkitűnőbb tengernagy?

Csend lett. Az ikrek csodálkozva néztek egymásra. Igaz, nagy érdemei vannak Jaceknak, de minek ennyire dicsekedni?

Kasia a szemét lehunyva, élvezettel forgatta szájában a rágógumit.

– Gondolod, hogy ott senki sem bukkanhat rá? – kérdezte nyugtalanul Emilka. – A tolvajokra gondoltam.

– Senki sem sejtetheti, hogy abba a hajóroncsba rejtettük!

Bizony nem. Nagyszerű ötlet volt. Mert valahová el kellett rejteniük azt a szerencsétlen csomagot. Méghozzá a közelben, mert a súlya meghaladta az ikrek erejét. Ugyanakkor a rejtékhelynek fedettnek kell lennie, hogy az óra tönkre ne menjen. Egyikük lakásában sem dughatták el, mit is szólnak volna a szüleik? Ráadásul egy ilyen terebélyes csomagot bajos is lett volna valamelyik szűk óvárosi

181

lakásban elhelyezni. Milyen lakásban lehetne eldugni egy aranyozott hintót, amelybe négy jól táplált ló van fogva? Jacekék túl messze vannak, s veszélyes ekkora utat megtenni ilyen csomaggal. Nem maradt más, mint ez az elhagyott lakókocsi. Közel is volt, s ugyan ki gondolná, hogy a szemét, a kidobált ócskavasak, csövek s egyéb kacatok között egy valóságos aranykincs rejlik!

A lakókocsi elég nagy volt, s olyan öreg, mint maga a világ. Egykor zöldre festették. Azóta állt ott, mióta a munkások befejezték a Nyírfa utca lakóházainak újjáépítését. Valaha, nagyon régen, sürgés-forgás volt az öreg lakókocsiban. Két kis ablaka fénylett. Itt öltöztek át a munkások, itt telepedtek le a munkaszünetben falatozni, cigarettázni. De évek óta senki se néz már feléje. A munkások elmentek, a lakókocsi itt maradt. Elfeledve, elhagyatva, egyre mélyebbre süllyedt a laza talajba, félig nyitott ajtaja nyikorgott. Éjjelente macskák viháncoltak körülötte, s a poros ablakok nem verték vissza a hold fényét. A környék lakói már egészen megszokták ezt a „dekorációt”. Szemükben ez az öreg lakókocsi lassacskán ugyanolyan műemlékké vált, mint az óvárosi lakóházak. Valahogyan belenőtt a táj képébe. Lehet, hogy meg is szépült? Mindenesetre most fontos feladat várt rá. Egy nagyon értékes tárgy rejtékhelyévé vált! Az öreg lakókocsiból, amelynek kerekeiről már régen levált a vasabroncs, amolyan múzeum lett. Az ütött-kopott zöld kocsi megdicsőült.

– Meddig rejtegetjük az órát a lakókocsiban? – tudakolta Kasia.

Az ikrek szeplős képe Jacek felé fordult. Ők ugyanezt szerették volna megkérdezni. Jacek hallgatott. A gyerekek meglepődve néztek egymásra.

– Minél gyorsabban vissza kell adni a tulajdonosának – jelentette ki Emilka komolyan.

Jacek továbbra is hallgatott. Amikor ez a hallgatás, ez a komor és teljességgel érthetetlen hallgatás már olyan so-

182

káig húzódott, hogy tovább nem lehetett bírni, megszólalt Darek:

– No, mi van, Tengernagy? Elaludtál? Szólalj meg! Jacek a szandálja orrával rajzolgatott a porba. Tekintetét a vörös téglafalra szögezte, és tovább hallgatott.

– Csak nem akarod eladni? – csattant föl türelmetlenül Kasia.

– Nem. Csak el akarom rejteni,

Süket csönd támadt. Az ikrek hol egymásra pillantottak, hol Jacekra. Ezt bizony senki sem gondolta volna! Ilyen eshetőségről nem volt szó!

– Megörültél? – fortyant föl Radek, s talpra ugrott.

– Nem – felelte nyugodt hangon Jacek, és ő is felállt. Az ikrek lekuporodtak. Szeplős arcuk tétovázva forgott

ide-oda, hol jobbra, hol balra. Hol Radekra, hol Jacekra. Akár egy asztalitenisz-mérkőzésen. Kasia a szájába dugta piszkos öklét, és szaporán pislogott. Emilka kíváncsian figyelte az egymással szemközt álló két fiút, akik e pillanatban olyanok voltak, mint két dühös kakas viadal előtt.

– Magyarázd ezt meg nekünk – kezdte halkán Radek. – Nem értem, mit akarsz. Mert ez... ez így nincs rendjén!

– Nem baj! – vetette oda könnyelműen Jacek.

– Mégis, magyarázd meg – szúrta a szót foga között Radek.

– Hagyd békén! – szólt közbe Emilka. – Jacek bizonyára megmondja nekünk, miért akar így tenni.

– Nem, eszemben sincs. Legalábbis nem most. Talán majd néhány nap múlva.

Radek ökölbe szorította a kezét, olyan erősen, hogy szinte elfehéredtek az ujjai.

– Azt mondtad: néhány nap múlva? – ismételte tagoltan Radek az utolsó mondatot.

183

– Igen.

– Akkor pedig légy szíves, vedd tudomásul, hogy mi ilyesmibe nem egyezünk bele!

– Mi... mi sose hittük volna, hogy te nem akarod az órát visszaadni Kukulka órásmasternek! – nyögdécselte Kasia.

– Ne szólj bele! – ripakodott rá Jacek. – Kisgyerekek véleményére nem vagyok kíváncsi!

– Kisgyerekek? – háborodott föl Kasia. – Most kisgyerek vagyok, de akkor bezeg szükséged volt rám! Meg Emilkára meg az ikrekre!

– Az ikrek egyetértenek velem, ugye? – fordult Jacek abba az irányba, ahol rémült nyusziszemmel ült a két fiú.

– Én... hát én... – nyögdécselte Arek a testvéreire pislogva.

– A csudát! – csattant föl Darek, s figyelmeztetően bokán billentette a testvérét. – Egyáltalán nem értek egyet veled! Minek tartanád meg? Vissza kell adni az órásmasternek. Különben is a könyökömön jönnek már ki a te parancsaid meg az óceánjaid. Ha csak rágondolok, máris tengeribeteg leszek.

Jacek zsebébe süllyesztette a kezét. Száját biggyesztve, megvetően nézett végig legénységén: csillogó szemmel, ökölbe szorított kézzel álltak előtte.

– Nem akadályozhatjátok meg, hogy úgy tegyek, ahogyan jónak látom! – mondta, s toppantott a lábával. – Senki ne merészeljen a beleegyezésem nélkül hozzányúlni az órához! Megértettétek?

Nem kapott választ. Radek távozott elsőnek. Utána Kasia, haragosan lengő vörös lófarkával. Az ikrek tétován, némi vonakodással indultak el. Mind a négyen lassan, hátra se nézve mentek. Jacek Emilkára tekintett, aki egy fűszálat rágcsált.

– Hát te? Velem maradsz? Ha akarsz... ha akarsz,

184

akkor kinevezlek első tiszté! Lányok igazán ritkán kapnak ilyen megtisztelő rangot!

Emilka hallgatott, végül egyszerűen csak ennyit válaszolt:

– Maradok.

Másnap Olek és Körte, aki már meggyógyult, és elmehetett hazulról, kora reggeltől Polikarp urat leste.

– Most már mindent elmondunk neki – határozta el Körte, s leült a múzeum közelében álló padra.

– Úgyis mindent tud! – mondta Olek.

– Nem. Egyről megfeledkeztél. Polikarp bácsi nem tudja, hogyan néz ki az óra!

– Ez igaz – helyeselt Olek. – Nem mondtam meg neki, mert akkor még magam sem tudtam. És aztán, amikor Radek leírta a hintót, már biztos voltam benne, hogy ez Kukulka mester órája, félttem, nehogy a rendőrségre rohanjon, tehát minden eshetőségre számítva, nem mondtam meg neki.

– Nagyon jól tetted – dicsérte őt Körte. – Hiszen akkor még nem tudhattuk, hogy egy ilyen jól szervezett tolvajbandával van dolgunk!

– Bizony nem. De most már ideje volna közbelépni a rendőrségnek. Persze először Polikarp bácsinak meg kell győződnie, hogy ez valóban Kukulka órásmester órája!

– Nézd csak, Bogus jön errefelé. Szokása szerint kenyeret majszolva. Kíváncsi vagyok, mit csinál itt ilyen korán reggel.

– Biztosan megint kidobták a bandából. Jacek a kezdet kezdetétől utálta. Észrevett minket. Látod?

– Úgy fest, mint aki nem tudja, mitévő legyen.

Bogus tétovázott. Borzalmasan kínozza a magányosság, amit társaságkedvelő lényre nagyon nehezen tudott elviselni. Mindent kibírt, csak a kiközösítést nem! Ezért most

185

örömmel futott oda a két fiúhoz, és a cukrot nyeltesve lihegte:

– Szia!

– Szervusz – válaszolta kedvesen Körte, és helyet csinált Bogusnak maga mellett a padon.

Bogus óvatosan letelepedett. Egy darabig hallgattak.

– Ők füttyülnek rám! Teljesen megfeledkeztek róla, hogy tegnap este őrségbe állítottak. Felőlük akár máig is ott állhatnak!

– Lehet, hogy az a te... hm... őrséged nem is volt olyan fontos! – igyekezett Körte megnyugtanni a felháborodott Bogost, aki kitarotán, sűrűn pislogott.

– Minden őrség fontos! – jegyezte meg Olek, sértődötten pillantva a barátjára.

– Hát persze! – szuszogta Bogus, és szájában eltűnt az utolsó falat is.

– Hol vannak most?-kérdezte Olek.

– Ne kérdezz tőle ilyeneket – vágott közbe Körte. – Nem árulhatja el a „hetek” bandájának titkait!

– Most már csak „hatok” – tiltakozott Bogus. – Mert most már én füttyülök rájuk!

Jacekot semerre sem látom, de az ikrek a körül az öreg lakókocsi körül mászkálnak, amelyik a tér közelében áll...

– A Nyírfa utca végén? – kíváncsiskodott Körte.

– Ühüm.

Körte most már mindent tudott. Igen! Ez volt az egyetlen hely, ahová a banda elrejtette az értékes tárgyat. Po-likarp bácsival együtt kell majd odamenniük. Talán még nem késő! Jaj, csak már jönne, csak már jönne!

– Nézd csak, jön! – kiáltott fel Olek, és eliramodott Polikarp úr és a piros pöttyös

nyakravalója felé.

Körte is felugrott, meglökve a hüledező Bogust s felriasztva egy csapat galambot.

– Szervusz, Olek! Ó, látom, a barátod is itt van, Szilva, ugye?

186

– Körte – válaszolta Jas, cipője orrával a földet kaparászva.

– Ügy van! Mindig összekeverem ezeket a gyümölcsöket! No, mi újság a tolvajok és pandúrok világában?

– Tessék azonnal velünk jönni! – kapaszkodott ott Olek Polikarp úr könyökébe. – Most azonnal!

– Menjek veletek? Hová? – csodálkozott a művészettörténész, de nyomban eszébe jutott, milyen hóbortos társaságba csöppent az utóbbi időben, hát nem tiltakozott.

– A bácsi az egyetlen, aki segíthet nekünk... – kezdte Körte, s közben a pad felé sandított, ahol magányosan kuporgott Bogus, akár egy odavetett, elhagyott pojáca. –A bácsi ért hozzá...

– Mihez? – kérdezte Polikarp úr, mert egy szót sem értett, s fogalma sem volt, mit akarhat tőle ez a két fiú.

– Az órákhoz! – vágta ki Olek, s végre elengedte a művészettörténész kabátujját.

– Még mindig arról az állítólag ellopott óráról van szó?

– Igen. A bácsinak kellene azonosítania! – mondta határozottan Körte.

– Miket beszélsz? – csattant fel Olek. – Nem azonossá kell tenni, hanem megnézni azt az órát!

Polikarp úr jóságosan megveregette Olek vállát.

– Rendszerben van, rendszerben van, Körte is ezt mondja! Azonosítani, az annyit jelent, ellenőrizni, azonos-e.

Olek felfújta az arcát. Mindegy, mit hogyan neveznek: lényeges a gyors cselekvés.

– Menjünk a lakókocsihoz, megnézzük, ott van-e még a hintó!

– Hintó? A lakókocsiban? Miről beszéltek? – tudakolta Polikarp úr, de Olek szó nélkül húzta őt a Piactérről levezető lépcsősor felé.

Polikarp úr alig bírt lépést tartani a fiúkkal, úgy futottak, mint a nyúl! Kifulladásig, lihegve állt meg odalent, a lépcső alján. Nehezen szedte a levegőt.

187

– Gyorsabban, gyorsabban! – kiáltotta feléje Olek, és türelmetlenül integetett.

Akarta vagy nem akarta, Polikarp úr nyargalt a fiúk után. Piros pöttyös nyakravalója elszabadultan lengedezett az álla körül. A járókelők kíváncsian fordultak utána, aki meglelt férfi létére kenguruugrásokkal száguldott lefelé az utcán.

A Nyírfa utca végénél kissé lelassítottak. Körte jelt adott, hogy rejtőzzenek egy kapu alá, azután ő maga elindult a magányos zöld lakókocsi felé. Amikor már egészen közel járt hozzá, észrevette, hogy a nyitott ajtón át először Arek ugrik ki, azután Jacek. A hajsza nem tartott sokáig, pár perc múlva mindkét fiú a földön hempergett, elszántan birkózva. Kezüik és lábuk olyan sebességgel kalimpált, mintha nem két-két végtaggal rendelkeztek volna, hanem legalább egy tucatnyival.

Körte odarohant, igyekezett szétválasztani őket. Ám nyomban ő is a földre került, hátát odaszorították a kemény utcaökhöz. A vad üvöltözést hallva, Olek kiugrott a kapu alól, maga után húzva az eléje tárult látványtól elhűlt Polikarp urat. A fiú egyetlen ugrással fenn termett a kocsihoz, s eltűnt annak sötét belsejében. Annyit érzett csak, hogy megragadja egy kéz, s a hajánál fogva a sarokba rángatja. Sikeredett egy nagyot ordítania, mielőtt valami ponyvaféleség, amit a fejére borítottak, el nem nyomta a hangját, nem akadályozta a mozgásban.

– Mit jelentsen ez? Mi történik itt? – kérdezte a művészettörténész, s mielőtt még bárki észbe kaphatott volna, megragadta Jacek karját, s egyetlen mozdulattal keresztülvetette a hátán a fiút, azután talpra állította. Arek kerekét akarta oldani, őt meg derékon ragadta; Arek

egy csodálatos szaltót csinált a levegőben, utána értetlenül állt a pöttyös nyakkendő, különös férfi, mellett.

Körte a járdán ült, kezével nyugtalanul matatott maga körül, elveszett szemüvegét kereste.

188

– Megvan szerencsére! Még csak össze se törött! Ez Polikarp bácsi a Történelmi Múzeumból – szolt oda Jaceknak és Areknak, akik földbe gyökerezett lábbal, értetlen képpel álltak ott.

– Hű, micsoda fogása van a bácsinak! – sóhajtotta elismerően Arek.

– Valamikor dzsúdóztam – nevette el magát Polikarp úr. – Fiatalkoromban.

– Hol van Olek? – kérdezte Körte nyugtalanul körülnézve.

A lakókocsi belsejéből valami lárma, zaj szűrődött ki. Maga a valaha volt jármű úgy ugrált, rázkódott, mintha mindjárt el akarna indulni. Félő volt, hogy az öreg deszkák nagy csattanással eltörnek, s a lakókocsi diribdarabra hull.

– Mr történik ott? – kérdezte Polikarp úr. Feltúrta a -zakója ujját, s elindult a lakókocsi felé.

189

Ugyanebben a pillanatban egy embergomolyagot vettek észre a kocsi nyitott ajtajában. Ez a karokból, lábakból, törzsekből álló gomolyag úgy üvöltött, mint egy bivalycsorda. Kis idő múlva sikerült felismerni Darek lenszőke üstökét és Olek tornacipőjét.

– Csönd legyen! Tessék abba hagyni! – kiáltott rájuk a művészettörténész erőteljes hangon.

A rángó testcsomó mozdulatlaná dermedt, azután legurult a lakókocsiból, egyenesen a többiek lába elé. Olek és Darek újra egymásnak akart esni, de fejük fölött megpillantották a pöttyös nyakkendő, férfit, aki fenyegetően nézett le rájuk. Sőt feltúrta a kabátja ujját... Polikarp úr most majdnem olyan volt, mint egy seriff. A két fiú felállt, lerázogatta magáról a szalmaszálakat.

– Hol az óra? – kérdezte Polikarp úr. Jacek és az ikrek hallgattak.

– Ott, a lakókocsiban? – nézett fenyegetően az ikrek szeplős képébe.

– Igen.

– Idehozni! – hangzott a kurta parancs.

Az ikrek feltápázkodtak, és engedelmesen -besurrantak a lakókocsiba.

– Ez az óra az enyém! – jelentette ki Jacek, elsápadva.

– Mindjárt kiderül! – mondta Körte nyugodt hangon. Szeme a lakókocsi ajtajának sötét négyszögét figyelte, ahol először Arek és Darek lenszőke feje bukkant elő, majd egy nagyméretű, itt-ott kissé szakadozott fehér papírba burkolt csomag. Olek szaladt, hogy segítsen a fiúknak. Együtt cipelték le, azután rátették egy felborított ládára.

– Kibontani! – adta ki az utasítást a művészettörténész, anélkül hogy egyetlen lépést tett volna a csomag felé.

Három pár kéz látott neki kapkodva a madzag kibogozásának. A leszaggatott papír zizegve hullott az utcakövezetre.

190

– Nem! Ez lehetetlen! – rebotta Polikarp úr, és előreugrott. – Szaniszló király órája!

– Akkor vége – motyogta Jacek az orra alatt, azzal lassan elindult.

Senki sem kísérelte meg visszatartani. Olek úgy érezte, mintha egy százkilós teher esett volna le a szívéről.

A művészettörténész körültapogatta az órát. Feltette a szemüvegét, s az orrát szinte belenyomta az aranyos hintóba.

A fiúk némán nézték. Olek nagy megkönnyebbülést érzett. Körte összehunyorította a szemét, amelyet bántott az aranyozott hintóról visszaverődő fény.

A művészettörténész levette szemüvegét, megfordult, és figyelmesen végignézett a kincs fölé hajló négy fiún.

– Ez egy másolat – jelentette ki végül.

– Micsoda? Hogyhogy?! – kiáltott fel Körte, aki elsőnek értette meg az imént elhangzott szavak jelentőségét.

– Ez nem az eredeti, hanem egészen ügyes másolata annak az órának, amelyet Gugenmus mester a király, Szaniszló Ágost részére készített.

– Ez biztos? Nem tetszik tévedni? – kérdezte Olek, aki csalódottságában legszívesebben sírva fakadt volna.

– Egészen biztos vagyok benne. Amannak az órának a kidolgozása sokkal finomabb. Ám az a legérdekesebb, hogy ezt a másolatot én még sosem láttam! Lehet, hogy maga az óra tulajdonosa készítette? De mi célból?

– Másolat! Csak egy másolat! – motyogta Körte. – Hát ez hallatlan! De hol van az igazi óra? Hol van az eredeti?

Az ám!

191

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Marcjanna néni, mint minden reggel, nyírfa seprűjével a kapualjban szorgoskodott, s az udvart söprögette. Megint forró augusztusi nap ígérkezett. Az utcán még alig jártak, de azok is fáradtan lépkedtek, mindenkit kimerített a hosszan tartó hőség. A városban egyre sűrűbbé vált a levegő, szinte fullasztó volt. Mindenki az esőt áhította. A vörös kandúr lustán elnyúlt az árnyékban, még mosakodni sem volt kedve. Az emberek türelmetlenül pillantgattak a makulátlanul kék égboltra. Semmi sem utalt időváltozásra, ezért a környékbeli kertekben ismét csak a gumitömlők szórták a vizet a szomjas növényzetre. Mentették, ahogy csak lehetett, a virágokat, a gyepet. De az öntözés csak rövid ideig segített. Néhány órás napsütés után a sárga körömvirágok újra lekókasztották borzas fejüket, csak a vérpiros cineráriák sorakoztak büszkén, emelt fővel, mint katonák a díszszemlén. Még az álmos galambok is inkább csak gyalogoltak a macskaköveken, ahelyett hogy a szárnyukat használták volna. Ugyanakkor Varsó strandjai tömve voltak, a folyóparton barnára sült fürdőzők hevertek, néhány elszánt horgász bánatosan meredt a folyó fogyatkozó vizére. A Visztula erőteljesen apadt.

Marcjanna néni egy mély sóhaj után félreállította a seprűt. A kőfal felé nézett, ahol Olek és Körte beszélgetett. „Miről beszélhetnek ilyen elmélyülten? – töprengett. A fejét csóválta. – Szegény Olek! Mennyit utazott, amíg ideért a falujából, most meg itt senyved, a tűzfalak között. Varsóból szinte semmit se látott még.

192

Oleknak azonban nem volt ideje ilyesmin törni a fejét. Elgondolkozva dörgölte az orrát, sarkával pedig a falon dobolt.

– Nem Ezt igazán nem értem!

– Azt hiszem, én sem – vallotta be Körte.

– Még Polikarp bácsi is elképedt! Mégiscsak jó, hogy visszavittük a múzeumba az óra másolatát. Mit gondolsz, a tolvajok tudták-e, hogy az aranyhintó nem eredeti?

– Azt hiszem, nem. Miért feltételezték volna, hogy a külföldi műgyűjtő akármit megvesz?

– Talán arra számítottak, hogy az illető nem ért hozzá.

– Lehet. Ám mégis inkább úgy hiszem, hogy a tolvajok meg voltak győződve az eredetiségéről.

Körtét nagyon megrázták a legutóbbi események. Különösen Jacek eljárása háborította föl.

– Ha király volnék – szólalt meg váratlanul, kihúzva keskeny vállát –, akkor

megparancsolnám, hogy Jacekot botozzák meg Foghíjással és Uborkaorrúval együtt!

– Én pedig – mondta Olek bosszúszomjasan – becsuknám egy pincébe, és egy évig kenyéren és vízen tartanám!

Bogus szuszogva robogott be az udvarra, akár egy tank. Megállt a fiúk mellett. Ujjai természetesen ragacsosak voltak a szétolvadt cukortól.

– Szia!

– Szia, cukorgyáros! – nevetett Körte. – Mi újság a „hetek” bandájában?

– Nincsen már banda. Jacek megsértődött.

– Ki miatt?

– Az egész világra haragszik – vonogatta a vállát Bogus.

Éles ajtócsapódás hallatszott az udvarra. Az ikrek rohantak le dübörögve, zajongva az első emeletről. A piros labda szép ívet írt le, azután Olek fején kötött ki.

– Bocsánat – mondta Darek, bár általában nem túl

193

gyakran használta ezt a szót. A legutóbbi események miatt azonban az ikrek már nagyra becsülték Olekot és Körtét.

– Nem számít – válaszolta Olek a homlokát nyomkodva. – Remek lövés volt!

– Nincs kedved velünk játszani? – kérdezte Arek, és fogatlanságáról megfélemlítve, szélesen elmosolyodott, fültől fülig ért a szája.

– Hé! – kiáltotta Körte. – Elvesztetted a fogadat?

– Ühüm – biccentett Arek, mocskos ujját a szájába dugva.

– Amikor az óra miatt verekedtél?

– Nem. Magától esett ki. Biztosan mert már öreg volt.

– Miket beszélsz! Hiszen az tejfog volt! – Körte belenézett Arek szájába. – Ne félj, nő helyette másik.

– De én már úgy megszoktam azt a régit!

– Az a legrosszabb, hogy most megkülönböztethetők vagyunk! Az iskolában azt mondja a tanárnő: feleljen az, amelyiknek nincs foga. És vége! Végünk van.

Radek jött, s nyomában ott ugrándozott Kasia-hagy-mácska. Radek nem ment oda hozzájuk, megállt a szemégyűjtőnél, s ferde szemmel pillantgatott Körte és Olek felé. Nem volt bátorsága odamenni. Mért nem más, hanem éppen ő gyanúsította meg Körtét, hogy a tolvajokkal szövetkezett. S most nagyon-nagyon szeretett volna megmagyarázni mindent, bocsánatot kérni.

– Szia, Radek! – szólt oda neki Körte, mintha mi sem történt volna, s leugrott a kőfalról. – Szeretnék bocsánatot kérni tőled...

– Te? – képedt el Radek, és pipacspiros lett.

– Én. Mert miattam nőtt a fejed az a dudor.

– Te? – ismételte Radek, s nagyot nyelt.

– Igen. Bementem abba a lakásba, mert Uborkaorrú után nyomoztam. Ő kijött a házból, és téged nem láttalak semerre. Gondoltam, bemegyek, megnézem, nem történt-e valami bajod.

194

Radek egy szót sem tudott kinyögni. Hol elpirult, hol elsápadt. De Körte nem várta meg, míg Radek megszólal. Odalépett hozzá, s nyújtotta felé a kezét

– Minden rendben közöttünk?

– Igen. igen! És én... én kérek tőled bocsánatot!

Kasia Olek körül keringett, aki Körtét figyelte. A jelentéktelen Jas mégiscsak nagyszerű fiú, sőt egészen rendkívüli! Olek egyszer csak egy kéz érintését érezte. Gyorsan megfordult. Kasia állt ott, kinyújtott tenyerén egy vadonatúj, megbontatlan rágógumit tartva.

– Ezt neked hoztam – mondta, nagyokat pislogva fekete gombszemével.

- Nekem? – vörösödött el Olek, és nem tudta, mit feleljen. – Miért?
- Mert elláttad az ikrek baját, és mert nem féltél Ja-cektól!

Olek vonakodva fogadta el a rágógumit. Nem tudta, mit csináljon vele, csak forgatta a kezében.

- Add ide. majd én kibontom! – sietett segíteni neki Kasia. – Nyisd ki a szád!

Olek engedelmesen rágta, rágta a gumit. Az íze fahéjra és némiképp öreg autógumira emlékeztette.

- Ízlik? – kérdezte mosolyogva Kasia-hagymácska, s vidáman lengedezett lófarka
- Ühüm.

Olek eltűnődött. Arra gondolt, egy hete még nem ismert itt senkit, senki nem akart szóba elegyedni vele. Élénken emlékezett a kínzó magányosságra, amelytől olyan sokáig nem tudott szabadulni. Kasia egyre csak mosolygott rá, a piros labda egyenest kitért karjába repült. Olek elnevette magát, s leugrott a kőfalról. Egy pillanattal később az egész társaság olyan harsány ordibálással kergette a labdát, hogy beleremegtek az ablaküvegek.

Marcjanna néni nyugtalanul nézett ki a konyhaablakon.

- Vigyázzatok az ablakokra! Be ne törjétek, gazfickók!

195

– Ne tessék félni, Marcjanna néni! Semmi baj nem történik! – kiáltotta Olek, mellére szorítva a piros labdát. Azután óvatosan, hogy Kasia észre ne Vegye, kiköpte a rágógumit a fonnyadozó körömvirágok közé..

Léptek hangzottak a kapualjból. Albin bácsi hozta a leveleket. Amikor meglátta a gyerekeket, elmosolyodott, és odakiáltott Jasnak:

- Írt a nagymamád!
- Kösz! – kiáltotta, abba se hagyva a játékot.
- Ma valahogy nem vártál rám olyan türelmetlenül, mint amikor beteg voltál...

Körte elszégyellte magát, és odafutott Albin bácsihoz. Persze nem mondhatta meg neki, hogy akkor egyáltalán nem a leveleket vagy a bélyeget várta olyan türelmetlenül, hanem... a postás egyenruha kabátjára tűzött üzenetet. Átvette a nagymama levelét, s felült a kőfalra. Egyszer csak észrevette, hogy Olek jeleket ad. Odanézett, s nem akart hinni a szemének: az udvar végébe tartó Albin bácsi hátán egy cédula fityegett!

Olek villámgyorsan cselekedett. Odafutott a postáshoz, és megkérdezte:

- Nekem nincs ma levelem?
- Neked? Nincs... – mondja Albin bácsi a táskájában kotorászva, s közben észre sem vette, hogy Olek reszkető kézzel kihúzza a gombostűt, és leveszi a cédulát a kabát-járól.

Olek és Körte bebújik egy sötét sarokba, hogy megnézzék, mi van a cédulán.

- Mi lehet ez? – suttogja izgatottan Olek.
- Nem tudom. Az biztos, hogy nem én tűztem oda!
- Én sem!
- Akkor hát kicsoda? – hüledezik Körte, s kibontja a papírt. – Ide nézz!

Olek ki akarja kapni Körte kezéből a cédulát.

196

– Vigyázz, mert elszakítod. Valami írás van rajta. Po... li... – szótagolja Körte. – Nem értem.

- Dehogynem! Megvan! Polinézia! – kiált fel örvendezve Olek.
- Még mindig nem értem, mi van meg – csodálkozik Körte.
- Polinézia, azaz Polikarp bácsi!

A két fiú hitetlenkedve néz egymásra.

- Olvasd csak, olvasd tovább! – unszolja barátját Olek.
- Várj, nem látok semmit – mondja Körte, megtörölgeti a szemüvegét, azután a papírt egészen közel emelve a szeméhez, olvas tovább: – Figyelj csak, ezt írja:

Ezennel van szerencsém szeretettel meghívni a „hetek” bandáját és a két legkiválóbb varsói nyomozót Feliks Kukulka mester előadására, amelynek címe: Az óra története. Az előadás helye a wilanówi kastély, időpontja: holnap délelőtt tizenegy óra. A társaságot a múzeum mikrobusza szállítja a helyszínre. Találkozó a múzeum előtt. Szenzációs részletek, jeles társaság, szörpökkel és tejszínes fagylalttal gazdagon ellátott büfé.

Barátotok: Polinézia

– Fantasztikus! – lelkesedett Olek. – Remek ötlet! Végre megnézhetem a wilanówi kastélyt!

– Igen, mindez nagyon szép – mondta eltűnődve Körte. – De honnan tudhatta Polikarp bácsi, hogy mi a postás kabátja segítségével üzenetünk egymásnak?

– Nem tudom – rázta a fejét Olek. – Én soha egy szóval sem említettem. Egyetlen szóval sem!

– Elképesztő!

– Valóban!

A fiúk ide-oda forgatták ujjaik között a levelet, amelyen jól látható volt a gombostű helye.

197

– Mindegy. Holnap minden kiderül – ugrott talpra olek. – Értesítenünk kell a többieket!

– És Jacek? Mi lesz Jacekkal?

– Emilkát se látni sehol – mondta elbúsulva Olek. Mintha a nap is elsötétült volna, vörös korongja már

nem volt olyan vakító, a rágógumi íze a szájában utálatos. Minden köznapivá vált, elszűrült.

– Nem baj – mondta Körte –, majd valahogy értesítem Őket. Ne aggódj!

Olek ránevetett barátjára, s a cédulát lobogtatva kiment az udvarra.

– Holnap valamennyien Wilanówba megyünk! A wila-nówi kastélyba! – kiabálta olyan hangerővel, hogy a vörös kandúr ijedtében a körömvirágok közé ugrott.

A zöld mikrobusz ott állt a járda mellett, a Történelmi Múzeum bejáratánál. Olek a csukott ablakon át bekukkantott a belsejébe. Senkit sem látott benne. Természetesen, hiszen még olyan korán volt! Oleknak szinte egész éjszaka nem jött álom a szemére az izgalomtól. Csak forgolódott, forgolódott az ágyában, a kockás párnák között. Végül Marcjanna néni felült és megkérdezte:

– Mi van? Miért nem alszol éjnek idején?

Olek engedelmesen a fülére húzta a takarót, de csak nem bírt elaludni. Csak amikor már világosodni kezdett az ablak négyszöge, akkor csukódott le a szeme észrevétlenül. S a fiú igen különös álmot látott az éjjel: a Nyírfa utcán hatalmas, kerekeken járó óra gördült végig, amelyet Józek bácsi szürke lovai vontattak. Később ez az óra mikrobusz-szá változott, amelynek kormányánál maga Szaniszló Ágost király ült.

Amikor Olek felébredt, a nap már magasan járt az égbolton. Ismét forró nap ígérkezett. Olek gyorsan bekapta a reggelijét, köszönt, és elrohant hazulról. Marcjanna néni

198

megkönnyebbülten sóhajtott föl: „Hadd menjen a gyerek Wilanówba! A jó emberek megmutatják neki a kastélyt is meg a parkot is!”

Mivel Marcjanna néni a kevés ideje miatt ilyen messzire nem mehetett volna, Olekot kivételes szerencse érte Poli-karp bácsi ajánlatával.

Egy darabig az udvaron ácsorgott, figyelte a sűrűn el-függönyözött ablakokat. „Körtét semerre se látom. Úgy látszik, még nagyon korán van. Elmegyek, megnézem azt a mikrobuszt.”

Olek átrobogott a téren.

A zöld mikrobusz a kijelölt helyen állt ezzel a felirattal: „Varsó Székesfőváros

Történelmi Múzeuma. ” A volánánál nem ült senki. „Vicces volna, ha valóban Szaniszló király vezetné ezt az autót!” – gondolta Olek, és elnevette magát.

Néhány perccel később felbukkant Radek, az elválaszthatatlan Kasiával. A fiúk barátságosan egymásra mosolyogtak.

– Mi van Jacekkal? – kérdezte Olek.

– Az ikrek tegnap felkeresték, de nem engedte be őket a lakásba.

– Talán nem akar velünk jönni?

– De én mondom, hogy eljön! Majd meglátjátok! – erősködött Kasia, elégedetten simogatva ünneplő ruhája fodrait.

– Mondd, nem láttad Emilkát? – kérdezte Olek Ra-dektól, és elfordította lángvörös arcát.

– De igen. Megígérte, hogy elhozza Jacekot. Mindent elkövet, hogy összebékítse velünk.

– Remélem – válaszolta halkán Olek.

Az ikrek, mint mindig, nagy lármával jelentek meg. Arek szélesre tátotta a száját, úgy mutogatta hiánytalan fogsorát.

199

– Mi történt? – képedt el Kasia. – Egyetlen éjszaka alatt kinőtt a fogad?

– Dehogy! – nevette el magát Darek. – Csak becsszóra maradt a szájában!

– Nem is annyira becsszóra, mint egy kenyérgalacsinba erősítve! – magyarázta Arek a mikrobusz ajtaját rángatva.

– Hagyd, be van zárva. Várjuk meg Polikarp bácsit.

– Hol van Körte? – nyugtalankodott Olek.

– Nem tudom – válaszolta Bogus, aki éppen akkor ért oda hozzájuk, egy óriási karéj kenyérral felszerelve. Egyik vállát jókora méretű, megtömött oldalzsák húzta lefelé. A magával hozott étel talán egy százfős tábornak is elegendő lett volna. – Nem tudom – ismételte –, de nincs otthon!

– Nincs otthon? – kérdezte nyugtalanul Olek. – Biztos vagy benne?

– Igen. Körte mamája éppen ment a boltba, és megkérdeztem tőle. Azt mondta, hogy két órával ezelőtt elment otthonról.

Olek a gondolataiba mélyedt. Hová mehetett Jas?

Polikarp bácsi közeledett, már messziről integetve a kis csoportnak.

„Mint egy piros szalagos óriási szélmalom” – gondolta Olek, és mosolyogva eléje futott.

– Jó reggelt, Polikarp bácsi! Körte még nincs itt! Ugye, megvárjuk?

– Természetesen! A főnyomozó nélkül mit sem ér az egész kirándulás!

– Meg tetszett tudni valamit az óráról?

– Igen. De egyelőre ez titok. Majd ott a helyszínen, Wilanówban alkalmatok lesz tovább nyomozni az arany-hintó sorsát.

– Körte! Itt vagy végre! – csattant föl Olek az ismerős kerek arc és drótkeretes szemüveg láttán.

– Itt vagyok. És ott... ott áll Emilka és Jacek!

200

Olek megfordult: ott állt Emilka, rózsaszín ruhásan, szőkén és mosolygósan. Jacek mélyen lehorgasztotta a fejét. Senkihez sem szólt, bár az ikrek valamit sugdostak a fülébe.

– Indulás! – kiáltotta Polikarp úr, s felültette a kis Kasiát.

A gépkocsivezető beindította a motort, a gyerekek valamennyien egyszerre rontottak az ajtóhoz. Tolongás támadt. Emilka szerényen meghúzódva, oldalt állt.

– Micsoda dolog ez?! – kiáltotta Körte, s oldalba bökte Arekot. – Minek tolakszol? Nem tudod, hogy a lányokat előre kell engedni?

Arek megszégyenülten húzódott hátra. Emilka beszállt. A mikrobusz néhány ülése még szabad volt. Olek határozatlanul állt az ülések között.

– Ne akadályozzuk, kérem, a felszállást! – kiáltotta Bogus.

Emilka mosolyogva mutatott a mellette levő üres helyre. A fiú elvörösödött, és leült, egészen az ülés szélére húzódva. Becsapódott az ajtó, a motor felbódult. Elindultak rázkódva a macskaköveken a Vár tér felé.

– Szia, Zsigmond király! – kiáltotta Kasia, s integetett.

Ám a magas oszlopon álló Zsigmond királynak, úgy látszik, fontosabb dolgokon járt az esze, mert nem integetett a távolodó mikrobusz után. Hát, ilyenek ezek a királyok!

Végigsuhantak a városon, meg-megállva a piros lámpáknál. Olek az ablakhoz tapasztotta az orrát, úgy itta szeme az eléje táruló látnivalókat: házakat, csillogó kirakatokat, a járókelőket, a rengeteg embert...

– Ez itt a Lazienki park bejárata – mondta Emilka, amikor elhaladtak a hatalmas park előtt. Azután apró házak következtek, kicsi kertek.

– Ez is Szaniszló király palotája volt? – kérdezte Olek, amikor végül megálltak a wilanówi kastélyhoz vezető fasor elején.

201

– Nem – válaszolta a művészettörténész. – A wilanó-wi kastély, igaz, a királyé volt, de Sobieski János királyé.

– Azé, aki Bécsnél visszaverte a törököket?

– Igen, azé.

A gyerekek leugráltak a mikrobuszról, s a bejáráshoz siettek.

– Milyen szép itt! – sóhajtott Emilka. – Úgy örülök, hogy megnézhetem a kastély belsejét!

– A kastély valóban nagyon szép – jegyezte meg Poli-karp úr, kis nyáját a kocsifeljáró felé terelve. – Javarást a hajdani wilanówi gyűjteményből származó kárpitokkal, képekkel, bútorokkal rendezték be.

– És Szaniszló király idejéből nincs itt semmi? – aggodalmaskodott Olek.

– Dehogynem! Az egyik nagy terem teli van arcképekkel, ahol nem csupán Szaniszló király portréját láthatod majd, hanem az egész családjáét. Én most itt hagylak benneteket a parkban, magam pedig bemegyek, s megkeresem Kukuíka mestert.

A gyerekek összetömörültek, mint egy riadt csirkecsapat. Csak Jacek ment arrébb néhány lépéssel, s telepedett le egy padra.

– Mit csináljunk? – néztek körül az ikrek.

– Nézd, milyen szobor! Kőből van? – kiáltotta Radek, s közelebb lépett, fényképezőgéppel megcélozva a márványtorzót.

– Gyerünk ahhoz a padhoz, ott a másik oldalon!

Olek ámuló szemmel nézett körül. Itt mindén olyan szokatlan volt: a fehér kastély, szélesen elterpeszkedő oldalszárnyaival, a színekkel és csönddel teli pompás park.

– Csinálok rólad egy felvételt – mondta Radek, s odahúzta Olekot a kastély bejáratához. – Legyen egy emléked innen,

– Radeeeeek! Radeeeeek! – hallatszott Kasia harsány kiáltása. Az egyik oldalsó ösvényről vágatott elő.

202

– Mi történt? – kérdezte Radek, Kasia rémült arcát látva.

– Oooooott van... Ott... – nyögdecselte Kasia, ujjával egy távoli padra mutatva.

– Kicsoda? – kérdezte szinte egyszere a két fiú.

– Zsálya anyót

– Nem értem – mondta Olek, és csodálkozva nézett Radekra.

– Az a néni, aki Kasiát zongorázni akarta tanítani...

– No és aztán?
– Csakhogy én az ő lakásában találtam meg az arany-hintó fényképét! A négylovas aranyhintóét!

Körte érdeklődve lépett oda hozzájuk, hallgatva Kasia magyarázatát.

– Ezek szerint a néni ismeri az óra tulajdonosát!
– Vagy a tolvajokat.
– Lehetséges. Csakhogy egyáltalán nem biztos, hogy az eredetit elrabolták! Ugyanebben a pillanatban rakétaként vágódtak közénk az ikrek.
– Jaj, gyerekek! – üvöltötte Arek, cseppet sem törődve azzal, hogy a kenyérgalaccsinnal megerősített foga veszedelmesen lötyög. – Ott, azon a sétányon... Uborkaorrú leselkedik!
– Micsoda? – csattant fel Körte, s ahogy csak bírta a lába, rohant a megjelölt irányba.
Olek figyelmesen körülnézett. A kastély oldalszárnyából kilépett Polikarp úr, egy apró termetű, ősz hajú férfi kíséretében. Olek felé tartottak.
– Ő volna az? – kérdezte az ősz hajú férfi, kezét nyújtva a fiúnak.
– Igen. Az egyik amatőr nyomozó. Olek, bemutatom a leghíresebb varsói órás mestert, Feliks Kukulka urat!
– Tessék mondani, ellopták a bácsitól az órát vagy sem? – robbant ki Olekből a kérdés.
203
– Lassan, csak lassan! – csillapítgatta őt Kukulka mester. – Igen is meg nem is. Egy kissé bonyolultabb a dolog.
– De ezt nekem tudnom kell! Itt vannak a tolvajok!
Az öregember hangosan elnevette magát, s eltipegett a fasor felé, ahol Zsálya anyó üldögélt.

Olek egyedül maradt. Fejében hangsebességnél is gyorsabban cikáztak hatalmas kérdőjelekkel a gondolatok. Nem messze tőle Jacek komoran, szótlanul ült a lépcsőn. Megpróbált gondolatban útra kelni a tengeren, de ez most sehogy sem ment. Az árbocos hajók, amelyek mindig olyan engedelmesen megjelentek szeme előtt, most egyre távolodtak, végül elenyésztek a messzeségben.

– Gyere, tarts te is velünk – mondta Olek. – Úgy érzem, itt hamarosan történik valami...

– Miért?
– Majd meglátod. Nézd, ott ül Zsálya anyó. Az ikrek meg a többiek Uborkaorrú után loholnak a fasorban.
– Amott meg... amott meg... Foghíjas jön! – nyögdecselte Jacek, s élénken felugrott. Ez volt a legkülönösebb. Foghíjas elegáns halványszürke öltönyben lépkedett az úton, mit sem törődve azzal, hogy a két fiú bilinccsel, rácsos börtöncellával vár rá. Nem, valójában nem volt náluk bilincs, s börtöncellájuk sem volt, mindenesetre Foghíjas közömbös magatartása döbbenetet váltott ki belőlük.

Olek odarontott Polikarp úrhoz, megrángatta a kabátujját, és izgatottan kiáltotta:
– Ő az! Ő az a... tolvaj!
A művészettörténész nem válaszolt. Biccentett az odaérkező Foghíjas felé; sőt még rá iá mosolygott.
– Ezek azok a fiúk? – kérdezte Foghíjas.
Olekban egy pillanatra meghűlt a vér: Foghíjas már egyáltalán nem volt Foghíjas! Valami csoda folytán a fogsora hófehér volt és hiánytalan. És most a mosolya egészen rokonszenves volt.

204
– Szintén kenyérral? – kérdezte Olek izgatottan, Foghíjas fogsorára mutatva.
– Micsoda? Nem értem.
– Azt kérdeztem, hogy azt a fogat is kenyérgalaccsin tartja?

– A fogamat? Ahá, értem már! – nevette el magát hangosan. – Nem, ez az én saját fogam! Ugyanakkor az a hiányzó fog... az hamisítvány volt.

Olek bólogatott, de semmit sem értett a dologból. Ilyen meglepetések érhetik az embert egy nagyvárosban. A tolvajról kiderül, hogy Polikarp bácsi barátja, az is lehetséges, hogy együtt rabolták el az órát. Talán Zsálya anyó is a tolvajbanda tagja, sőt talán a főnökük, a fogak meg eltűnnek, hogy később újra megjelenjenek... Lehet, egy pillanat múlva kiderül, hogy ez a park papírmáséból van, csak díszlet, s a palota egyetlen leheletre eltűnik, Szaniszló király valamennyi portréjával együtt!

Olek töprengéseit egy másik ősz hajú férfi megjelenése szakította félbe, aki örömmel üdvözölte Zsálya anyót és Kukulka mestert.

– Ez Julian úr, az óra tulajdonosa. Mármost annak a valódinak! – súgta Polikarp úr Olek fülébe.

Oleknak tulajdonképpen már mindegy volt. Már akkor se csodálkozott volna, ha elrobog előtte a négylovas arany-hintó...

– Mondd, te érted ezt? – hallotta Radek suttogását.

– Semmit, de semmit.

– Én sem! Ez valami óriási csapda! Ezek itt mind cinkosok!

– Figyeld meg, nyomban itt lesz a vászonkalapos külföldi is!

Olek bólintott. Pontosan ugyanez volt a véleménye.

205

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

– Mint azt valószínűleg tudják – mondta Kukulka mester –, a XVI. századig az óráknak csak egy mutatójuk volt, amely az órát mutatta...

– Ide figyelj – súgta Olek Körtének –, vajon ők valamennyien régi órák csempészésével foglalkoznak? Kukulka mester is és Julian bácsi is? Én az egészből semmit sem értek...

– Csss! – tette ujját figyelmeztetően a szája elé Körte.

– Ezeknek a pontossága – folytatta Kukulka mester az előadását – naponta plusz-mínusz egy óra volt. Ezek eleinte kerek órák voltak, később ingaórák. A rugómeghajtású órát 1400-ban találják föl. A XV. században elkészítik a hordozható órát, s ettől kezdve az óra rohamos fej-, lődésnek indul. A XVII. században feltalálják a hajszálrugót, a XVIII. században az ingaóránál ma is használatos gátszerkezetet. A XIX. század első felében pedig az azóta is alkalmazott felhúzó szerkezetet...

– Mikor fejezi be? – nyűgösködött Kasia, aki le nem tudta venni a szemét Uborkaorrú bajuszáról, aki nagy figyelemmel hallgatta az előadást.

– Úgy látszik, ez az ő továbbképzésük – súgta oda Ra-dek.

– Kiké? – kíváncsiskodott Polikarp úr, aki a gyerekek között ült.

Radek elfordult. Nagyon bántotta, amikor a művészettörténésről kiderült, hogy ő is a csempészbanda tagja.

– A XVIII. században – mondta Kukulka mester, s

206

eközben a karórájára pillantott – az órák külső képe éppoly gazdag volt, mint a szerkezetük. Rendszerint bronzból, ezüsből vagy aranyból készültek, s faragványokkal díszítették őket. Ugyanakkor a díszítéshez felhasználták a hegyi kristályokat, féldrágaköveket is. A díszítmények oly finomak voltak, akár a valódi csipke. Példának említeném itt azt a különösen szép kivitelű, nevezetes órát, amely Szaniszló Ágost király tulajdona volt...

– A hintót? – csattant föl Darek hangja.

– Igen – válaszolta nyugodt hangon Feliks Kukulka. – Ez az óra a legszebb fennmaradt példány Szaniszló király korából. Milyen kár, hogy nem valamelyik múzeum tulajdona, hanem...

– Hanem hol van?! – kiabált közbe Olek, és felugrott a székéről.

– Csönd legyen! Várj! – csillapította őt Polikarp úr. – Azonnal megtudsz mindent...
– Azt hiszem, már kezdem érteni! – dűnyögte Körte, s megtörölgette a szemüvegét.
– Én pedig semmit sem értek.
– S most eljött az ideje, hogy az érdeklődőknek megmagyarázzuk az aranyhintó bonyolult rejtélyét.
– Végre! – rikkantott Kasia a széken fészkelődve.
– A történet egy évvel ezelőtt kezdődött – folytatta Feliks Kukulka. – A hintóóra tulajdonosát felkereste valaki, s ajánlatot tett az óra megvásárlására. A vevő olyan nagy árat ajánlott az óráért, hogy a tulajdonos habozni kezdett... annak ellenére, hogy ez az igen értékes műtárgy több generáció óta a legféltettebb-családi kincs volt.
– Hiszen én nem tudtam, kivel van dolgom! – hallatszott egy hang a terem közepéről. Valamennyien az apró termetű, ősz hajú férfira néztek.
– Természetesen, kedves Julian barátom – mosolyodott el Feliks Kukulka. – Én csak e történet elejét mondom el. Az ismeretlen férfi olyan makacsul szorgalmazta a

207

vásárt, hogy a tulajdonos komolyan aggódni kezdett. Először is a Történelmi Múzeum ismert művészettörténészéhez fordult tanácsért, kérve őt, mondjon véleményt a felajánlott árról.

– Polikarp bácsi volt az? – szólalt meg ismét Olek.
– Igen. És mikor megtudta, hogy az órát magánszemély akarja megvenni, a művészettörténész valósággal kétségbeesett. Ugyanis évek óta szerette volna azt az órát megvásárolni a múzeum részére. Sajnos az ismeretlen által ajánlott ár háromszor akkora volt, mint amennyit a múzeum fizethetett volna érte! Mindenesetre megállapodtak abban, hogy először utána nézzenek, ki is az az ismeretlen, titokzatos vásárló. Amikor kérdezősködni kezdtek tőle, valamilyen kitérő választ adott, azután pedig egyszerűen eltűnt!
– Hogyhogy eltűnt? – kíváncsiskodott az addig hallgatagon üldögélő Bogus. – Mint egy szellem?

– Körülbelül. Ugyanis következő alkalommal egészen más minőségben jelent meg...
– El akarta rabolni az órát! – bólogatott Körte.
– Kitaláltad. A szomszédok megzavarták tevékenységében, és ekkor jó időre eltűnt.
– Nem egészen – szólt közbe mosolyogva Uborkaorrú.
– Igen, de mi ezt akkor nem tudtuk még.
– Mit? – kérdezte Olek, kitartóan bámulva a vékonyka bajuszt, gondolva, hátha az is olyan hamisítvány, mint az a hiányzó fog...
– Az egyik nyugati kapitalista állam területén egy jól szervezett központ működik, amelynek fő tevékenysége a műtárgycsempészség. Ennek a központnak ügynökei mindenütt megtalálhatók. Felvásárolják az értékes műtárgyakat, amelyeket azután magas áron eladnak a tengeren túl. Utazgatnak, szimatolnak, csempésznek!

– A vászonkalapos! – suttogta Emilka Olek fülébe.

– És senki sem akadályozza meg őket ebben?

203

– Dehogynem. A nemzetközi rendőrség, az Interpol foglalkozik a műtárgycsempészek üldözésével. Az Interpol együttműködik a világ valamennyi rendőrségével.

– A lengyel rendőrséggel is? – kérdezte csodálkozva Kasia. – És hol vannak azok a rendőrök?

– Itt. Közöttünk, e teremben.

Általános mozgolódás támadt. A jelenlevők mind egymást méregették. A gyerekek tágra nyílt szemmel ültek.

– Íme, a két rendőr őrnagy: Jaskierski és Kurtyba elvtárs. Az ő segítségükkel sikerült leleplezni a Lengyelországban működő műtárgycsempész-bandát!

- Te jó ég! Foghíjas és Uborkaqrú! – csattant fel Da-rek.
- Tehát ők voltak azok! – mondta Olek verejtékben úszó homlokát törölgetve. – Hallod,

Körte?

- Hallom. Én már egy órája sejttem...

Kasia megrázta vörös lófarkát, és belekapaszkodott Ra-dek karjába.

- Hát ez rendkívüli! Mi nem is tolvajok után nyomoztunk, hanem rendőrök után!

– Ez rémes – szontyolodott el Arek, akinek időközben kipottyant a kenyérgalacsinba erősített foga.

– Most pedig engedjék meg, hogy én mondjam el ennek a különös rejtélynek a folytatását... – mondta Jaskierski őrnagy, s kiment a terem közepére. – Szóval megkaptuk az Interpol jelentését, hogy az egyik, Nyugaton jól ismert műtárgycsempész Lengyelországba utazott. Egyszerű turistaként érkezett az országba, úticélja a két legismertebb, legnagyobb kulturális központ: Varsó és Krakkó megtekintése volt. Az első perctől fogva minden lépését figyelemmel kísértük. Különböző személyekkel találkozott, de ezek a beszélgetések számunkra hozzáférhetetlen helyeken zajlottak le. Így hát más módszerekhez kellett folyamodnunk...

209

- Bele kellett épülni a bandába, igaz? – vágott közbe Körte.

- Úgy van, fiam. Elhatároztuk a kollégámmal, hogy átmenetileg munkát változtattunk.

Természetesen ez elég sokáig tartott. Mindenesetre előrelátóak voltunk, mert már jó előre kiépítettük kapcsolatainkat a bandával. Így hát elköltöztünk saját lakásunkból, megváltoztattuk életmódunkat, szóval egy sereg egészen gyanús ismeretséget kötöttünk. Végül is nyomra akadtunk. Megismertünk egy Franio nevezetű egyént...

– Az volt az a harmadik, a közvetítő! – kiáltotta izgatottan Olek, akinek emlékezetében még elevenen élt a Visztula partján, a bokorból kihallgatott párbeszéd. – Őmiatta majd felfaltak a szúnyogok!

– Igen. Ő volt az. De be kell ismerni, hogy ti azután alaposan megnehezítettétek a feladatunkat, nagyon akadályoztatok bennünket a makacsságotokkal, a kitarító igyekezetetekkel!

- Mi? – hüledezett Bogus.

– Természetesen! Egész idő alatt nemcsak a csempészeket kellett szemmel tartanunk, hanem benneteket is!

- Csakhogy – nevette el magát Kurtyba őrnagy – nem sejtettük, hogy ennyien vagytok!

- Mikor fedezték föl a tevékenységünket? – kérdezte halkán Jacek.

– Amikor kénytelen voltam egyikőtöket bezárni egy sötét kamrába! Hallatlanul fontos megbeszélésem volt ott. Akkor állapotunk meg az óra árában. Egyébként később visszatértem abba a lakásba, hogy kiengedjem a fiút, de már nem találtam ott!

– De miért volt két óra? – türelmetlenkedett Radek, aki nem szívesen emlékezett vissza kamrabeli fogságára.

– Úgy találtuk helyesnek, ha egy másolatot készítünk az óráról. Az eredeti túl értékes volt ahhoz, hogy kockáztathassuk esetleges károsodását, tönkremenését. Hiszen

210

háromszor szállítottuk ide-oda, méghozzá egy közönséges talicskán.

– És mi se kíméltük – szólt közbe szégyenkezve Darek. – Nem úgy bántunk vele, ahogyan kellett volna.

– De mi ezt már legmerészebb álmainkban sem gondoltuk volna! – nevette el magát Kurtyba őrnagy, kivillantva vakító fogsorát.

– Az óra másolatáról csak négy személy tudott – folytatta Jaskierski őrnagy –, mi ketten, a tulajdonos és Ku-kulka órásmeister. A másolatot egy rövid időre közszemlére tettük az órásmeister kirakatába, a Piactéren. És csak úgy mellékesen megmutattuk Franio úrnak is. Így kezdődött. Megígértük neki, hogy megszerezük számára az órát. Akkoriban mi egy

sörösüvegeket szállító autóval jártunk. Az egész akciót alaposan megterveztük, megfontoltuk. A tulajdonossal egyetértésben, azzal az ürüggyel, hogy az óra elromlott, a másolatot átszállítottuk az órásműhelybe, azután pedig Kukulka mester lakásába.

– Értem! – vágott közben Körte. – Tehát Kukulka bácsi elutazása is csak tettetett volt!

– Egyáltalán nem! – nevetett Feliks Kukulka. – Valóban elutaztam! A húgomnak kellett kiadnia az órát, azaz annak a másolatát, s ő dugta az ajtóba azt a cédulát. Arra az esetre, ha a banda gyanítana valamit. Ugyanis Franio barátai éber szemmel figyeltek minket!

– Zsálya néni pedig Kukulka bácsi nővére! – nevetett vidáman Kasia. – Így már értem,, miért volt nála az a fénykép!

– A következtetésünk helyesnek bizonyult – szólalt meg ismét Kurtyba őrnagy. – Ugyanis Franio ott járt, és elolvasta a cédulát. Így azután bizonyosságot szerezhett afelől, hogy mi nem akarjuk becsapni a bandát.

– Én is voltam ott – vallotta be Körte.

– Én is – dünnyögte Jacek.

– Csak azt nem tudom, miért kellett elvenniük tőlem a

211

filmet – kérdezte Radek. – Hiszen nem kellett attól tartaniuk, hogy elviszem a rendőrségre!

– Természetesen igazad van. Csakhogy nekem úgy kellett tennem, mintha félnék. Minden lépésünket éberem figyelték. Nem hittek nekünk. Mindenesetre most bocsánatot kérek tőled, igazán nagyon sajnálom a történeteket... – mosolyodott el Jaskierski őrnagy.

Radek is mosollyal válaszolt az őrnagy bocsánatkérésére.

– Ám a kavarodás a tetőfokra hágott azon a nevezetes vasárnapon! Fogalmunk sem volt, hogy azt az újsághirdetést ti is megfejtettétek... – Az őrnagy nagyot sóhajtott, mert eszébe jutottak az elviselhetetlen ikrek, akik olyan kitartó buzgalommal rugdosták a rongylabdát a kávéházi asztal körül.

A gyerekek hangosan nevettek.

– Én az egészet a kapu alól figyeltem! – szólalt meg Olek.

– Te akkor ott voltál a kapu alatt? – kérdezte csodálkozva Emilka. – Ó, te ravasz!

– Azután nagyon kínos perceket okoztatok nekünk -folytatta az őrnagy. – Már megbeszéltük a találkozót a külföldivel, amikor a bandátok teljesen megzavarta az előkészületeinket.

– Én pedig úgy örültem akkor, hogy nem találták ott az órát! – kiáltotta Olek az izgalomtól vörösen.

– A te helyedben én is örültem volna – felelte mosolyogva az őrnagy. – Honnan is tudhattad volna, hogy mi a rendőrség emberei vagyunk?

– Ez volt az egyetlen lehetséges mód, hogy az órát megmentjük! – tette hozzá magyarul Radek.

– Természetesen.

– És? Elkapták a külföldit?

– Elkaptuk – nyugtatta meg őket az őrnagy. – Több efféle „vásárlás” nyomta már a lelkiismeretét. Most majd a bíróság előtt felel a tetteiért.

212

– És így végződött az aranyhíntó története – mondta Feliks Kukulka órásmester. – Az óra a tulajdonosánál marad, a másolat pedig a Történelmi Múzeum tulajdonába kerül...

– Fordítva – szólalt meg hirtelen az apró termetű öregúr. – A másolat marad nálam, az eredetit pedig felajánlom a múzeumnak. Ez így van rendjén. Ennek a nagyszerű műremeknek a múzeumban van a helye, ott lesz valóban biztonságban.

Mélységes csönd támadt. Még az is hallatszott, ahogyan egy hatalmas légy neki-nekiverődik az ablaküvegnek.

– Köszönöm – mondta a meghatódott Polikarp úr. -Nagyon, nagyon köszönöm!
– Hurrááá! – rikkantották az ikrek, felugrálva a székükről. Legfőbb ideje volt már elhagyni a wilanówi termet. Odakinn ragyogott a napfény, pompáztak a virágok, zümmögtek a bogarak.

– Nézd csak, Olek! – mondta a művészettörténész, amikor a palota elé értek.

– Tessék?

– Oda fel! Mit látsz a kastély homlokzatán, a két ablak között?

– Olyan... vonalkákat...

– Az is egy óra!

– Ó, jaj! Megint egy óra? Hiszen ennek nincs se számlapja, se mutatója!

– Mert ez egy napóra! 1686-ban építette meg itt, Wila-nówban a hírneves csillagász, Jan Hevelius.

– Én... – nyögte a fiú – énnekem már elegendem van az órákból! Szeretném végre látni Szaniszló király arcképeit!

– Rendben van. Gyerünk – húzta őt arrébb a művészettörténész. – Megnézzük, de nemcsak azt az, egy termet, mindent megmutatok neked, ami Szaniszló király korával kapcsolatos!

213

– A Lazienki-palotát is? – tudakolta Olek.

– Természetesen! Holnaptól kezdve sorra járunk minden helyet, amelyet a király lába érintett! De figyelmeztetek: fáradságos vándorút lesz!

– Attól én nem félek! – kiáltotta Olek, és Polikarp úr nyakába borult.

Egy héttel később, azóta először, kiadós eső esett. Lemosta a port a városról, az esősatornák vidáman bugyborékolnak, az Óváros házairól, tetőiről patakzott a víz. A Piactér elnéptelenedett. Áztak az esőben a színes ernyők, a zöld padok s a kávéházi asztalok. A galambok elbújtak a tetők alá, s halkán burukkolnak. A Nyírfa utca sarkán álló ház udvara is üres volt, patakokban folyt végig kövezetén a víz. A napon aszalódott sárga körömvirágok most telhe-tetlenül itták az éltet adó esővizet.

A vörös kandúr ezúttal nem az udvaron, hanem Marc-janna néni karosszékében heverészett, s hunyorgott zöld szemével.

– Mindent becsomagoltál? – kérdezte Marcjanna néni a nyitott bőrönd körül sürgölődve.

Olek nem válaszolt. Orrát az ablaküveghez szorítva bámult ki az esőbe. „Senki se jön elbúcsúzni tőlem! – gondolta szomorúan. – Micsoda eső! Ilyen időben senkinek sincs kedve elmenni otthonról!” – Sójajtott egy nagyot, és elfordult az ablaktól.

– Örülsz-e, hogy nemsokára újra otthon leszel, meglátod édesanyádat? – kérdezte Marcjanna néni, s titokban letörölt egy könnycseppet a szeme sarkából. Hiába is tagadná, az eltelt idő alatt nagyon hozzászokott kis unokaöccséhez. „Komisz kölyök, miféle históriába keveredett, még valami baja történhetett volna! És én meg se tudtam volna! De azért derék, jó fiú. Milyen kár, hogy már vége a nyárnak!”

214

– Mit kérdeztél, Marcjanna néni? – ocsúdott föl Olek töprengéséből.

– Azt kérdeztem, örülsz-e, hogy hazautazol? _ ismételte meg halkán Marcjanna néni.

Olek odalépett hozzá, és szó nélkül odabújt széles vállára.

– Tudod...

– Eljössz jövőre is?

– Eljövök! – kiáltotta örömmel a fiú. – Az egész nyári szünidőt itt töltöm!

Valaki kopogtatott az ajtón.

– Ki az? – kérdezte elcsodálkozva Marcjanna néni. Körte állt az ajtóban. Mögötte Radek és Kasia.

– Szabad bejönnünk? Szeretnénk elbúcsúzni Olektól.
– Gyertek csak gyertek be!
A négy gyerek nyomban a vörös bársonykanapéra telepedett.
– Hű, de zuhogj – sóhajtott a Kasia. – Milyen szerencse, hogy egész idő alatt nem esett az eső!
Újra kopogtattak. Az ikrek léptek be a piros labdával.
– Szia! – mondta Darek, és a labdát belerakta Olek nyitott bőröndjébe. – Ezt neked hoztuk.
– Nekem? – csodálkozott a fiú.
– Igen. Emlékszel.
Olek nem válaszolt semmit, csak fényes szemmel nézett rájuk.
– Én is hoztam valamit! – szökött Kasia a köténykéje zsebében kotorászva. – Ó, megvan!
– Mi ez? – vette kezébe Olek a kis képet. – Ó, az óra fényképe! Remek! Köszönöm!
– Nem kellett volna visszaadnod Zsálya néninek? – kérdezte Körte.
– Voltam a néninél! Megmagyaráztam neki, miért szöktem el akkor. A néni borzasztóan nevetett, és megengedte,

215

hogy nálam maradjon a fénykép. És zongoraórákra fogok járni hozzá! Megtanít Chopint játszani!

Marcjanna néni egy malomkerék nagyságú tálat tett az asztalra, telis-tele szilvás lepénnyel.

– Milyen kár, hogy Bogus nincs itt! – mondta nevetve Olek.
– Itt vagyok! – hallatszott az ajtóból egy vékonyka hang.
– No látjátok! – nevetett Marcjanna néni. – Tudja ő jól, mikor kell megjelennie!
– Már a lépcsőházban megéreztem az illatát – mondta Bogus, szemét le nem véve a temérdek finomságról.
– Csaknem az egész banda együtt van! – jelentette ki Radek, széttekintve a társaságon.
– Emilka nincs itt – jegyezte meg szomorúan Olek.
– És Jacek sem – tette hozzá Arek. – A csuda tudja, de valahogy hiányzik már a megszokott beszélgetés az Atlanti-óceánról, Cook kapitányról, az expedícióról...
– És a hajósdicsőségről – tette hozzá Darek.
– Emilka azt mondta nekem, hogy Jacek valahogyan nagyon megváltozott. Olyan csendes lett.
– Érthető – szökött közbe Körte a homlokát ráncolva. – Jacek sehol sem volt nyaralni. Az egész két hónapot itt töltötte a városban. Az apja ígért neki valamit, az anyja is, de azután, mikor sor került volna a dologra, hát egyedül maradt!
– Azaz a nagymamájával – tette hozzá magyarázólag Bogus.
– Mi valamennyien voltunk valahol nyaralni! Ki a hegyekben, ki a tengerparton vagy erdőben... igaz, gyerekek? Ő pedig sehol!
– Na és ráadásul ezek az ábrándozások a tengerről, a dicsőségről!
Ezúttal az ablak felől hallatszott a kopogás. Olek félrehúzta a függönyt az udvarra nyíló ablakról. Emilka állt

216

ott mosolygósan, zöld esőkabátban. Intett Oleknak. Olek kifutott a lépcsőházba.
– Gyere! – mondta halkán a kislány, és kézen fogta a fiút.
– Hová? – csodálkozott Olek, de nyomban észrevette a félhomályos kapualjban várakozó Jacekot.
– Jacek, te vagy az? – rebegte. Egy pillanatig tétovázott, azután gyorsan odament hozzá, s barátságosan hátba veregette. – Gyere! Már csak rád várunk!
– Vártok? Kik? – hüledezett Jacek.

– Valamennyien. Az egész bandád, a „hetek”. Éppen azon törtük a fejünket, hogy miért nem jössz!

– Szerettem volna... szerettem volna elbúcsúzni tőled, csak ezt akartam...

– Remek! Gyere! Marcjanna néni finom szilvás lepényt sütött. Ha igyekszünk, akkor még nekünk is jut belőle. Mert Bogus is ott van!

Mind a hármukból kitört a hangos nevetés.

Marcjanna néni kicsi szobájában nyüzsögtek a szőke, barna, fekete és vörös fejek. A szilvás lepény tüneményes gyorsasággal eltűnt a tálról.

Marcjanna néni ekkor boldogságtól ragyogó arccal húzott elő egy mézes süteménnyel teli bádogdobozt.

– Egyetek! Azonnal kész a kakaó is!

Ezt nem kellett kétszer mondania. A gyerekek a mézest ropogatva, egymás hangját igyekeztek túlkiabálni.

– És emlékszel, milyen képet vágott Uborkaorrú, amikor meglátta, hogy eltűnt az óra? Kasia bólintott.

– Kár, hogy én nem láthattam – motyogta Bogus, és sietve tömte magába a mézest.

– Én meg alaposan megizzadtam, amikor azt a talicskát toltam a... – mondta Darek, s hirtelen abbahagyta a mondatot. Olyan arcot vágott, mintha fényes nappal kísértetet látna.

217

– Mi történt veled? – nyugtalankodott Emilka.

– Na, beszélj, folytasd! Torkodra ment talán a mézescsók?

Darek beledugta ujját a szájába, azután a magasba tartotta. S mi volt az ujjai között? Egy fog!

– Hurrááá! – kiáltotta Arek diadalmasan, s örömeben ugrálni kezdett az öreg, kiszolgált plüsskanapén. – Neki is kiesett a foga!

– Még hozzá ugyanaz! – nézte hitetlenkedve Kasia Darek foghíjas száját.

Darek szélesen mosolygott.

– Meg vagyunk mentve! – és egy újabb mézescsók után nyúlt.

Akkora zajt csaptak, hogy Marcjanna néni egy idő után kendőt terített a vállára, és átsétált a szomszédokhoz.

218

Az ikrek üvöltését kopogtatás szakította félbe. Megcsikordult az ajtó.

– Polikarp bácsi! – rohant Olek az érkező elé, fellökve az útjába kerülő széket. –

Polikarp bácsi is eljött!

– Természetesen – válaszolta a művészettörténész, levette esőáztatta felöltőjét. –

Megígértem Marcjanna néninek, hogy kikísérlek a pályaudvarra. De addig még rengeteg időnk van.

– Olek holnap már falun lesz! Annyira irigylem ezért! – kiáltott föl Kasia. – Ott lovak vannak, tehenek, tyúkok!

– Nem is olyan régen Kasia még azt sem tudta, hogyan fejk a tehenet! – robbant ki a nevetés Radekból. – Tudjátok, mit mondott?

– Radek, jaj, Radek, hallgass! – könyörgött a kislány Radek karját rángatva.

– Ugyan miért, Kasia? Hiszen az nem szégyen! – vigasztalta őt a művészettörténész.

– Amikor visszajött a hegyekből, azt mondta: láttam, hogy egy néni hogyan nyomta ki a tehénkéből a tejet...

Olek mosolyogva bólogatott.

– Hiszen én is sok olyan dologról nem tudok, ami nektek, városi gyerekeknek természetes, megszokott dolog!

– „Leltárt hoztak!” – emlékeztette őt Darek.

– Úgy van.

– Mi történik itt? – hallatszott egy dörmögő hang. --Mire készülődtek már megint?
Valami rajtaütés?
– Albin bácsi! Tessék bejönni. Igaz, Marcjanna néni nincs itthon, de tessék bejönni! –
igyekezett Olek túlkiabálni a többiek hangját.
– Én most nem Marcjanna nénihez jöttem, hanem hozzád.
– Hozzám? Talán levelem van?
– No nem, abból nekem már elegendem van. Meguntam a te levelezgetésedet szállítani...
219
– Az én... levelezgetésemet? – nyögdécselte rosszat sejtve a fiú.
– Azt gondolod talán, hogy kellemes egy odatűzött „papírfarokkal” sétafikálni az utcán?
– Miért... Albin bácsi tudta? – kérdezte rémülten Olek, aki most úgy festett, mint egy
nagy kérdőjel.
– Tudtam.
– Mióta? – kérdezte Körte sűrűn pislogva.
– Amikor egyszer mentem a lépcsőn, akkor Michalowa asszony a második emeletről
figyelmeztetett erre a díszít-ményre. Először nagyon mérges voltam. Hogy mit képzelnek az
ebadta kölykök! De amikor megláttam Jast, aki a láztól vacogva, riadtan tűzte kabátomra a
cédulát, ügyelve, hogy semmit észre ne vegyek, akkor már megesett rajtatok a szívem.
– Albin bácsi egyszer a múzeumban elmesélte nekem, mi módon üzengetek egymásnak
az ő segítségével – szólalt meg mosolyogva a művészettörténész. – Ekkor megkértem, hogy
az én levelemet is ugyanilyen módon juttassa el hozzátok...
– Csakhogy nem engedtem azonnal a kabátomra tűzni! Én magam tűztem oda, itt a
kapu alatt. Hogy mennyit kínlódtam azzal a gombostűvel!
– Éljen Albin bácsi! – harsant föl Körte hangja, s magasra emelte kakaóval teli
csészéjét.
– Éljen, éljen! – hallatszott kilenc torokból. Marcjanna néni befogott füllel rontott a
szobába.
– Mi történik itt? Irgalmazzatok szegény fejemnek, ne üvöltsetek anyyira!
– Ezek itt valamennyien Olek barátai – mondta lágyan Polikarp úr. – Kérem, ezen a
kivételes napon legyen elnéző. Ez Olek utolsó napja a varsói Óvárosban! Ki tudja, mikor
találkozhatnak újra!
– Gyertek el hozzánk, Kurkowba, gyertek el mind! -mondta meghatottan a fiú.
22a
– Én is? – kérdezte nagyon halkán Jacek.
– Természetesen! Te vagy a „hetek” bandavezére, neked mindig velük kell tartanod!
– Már nem vagyok az.
– Dehogyanem! – jelentette ki határozottan Emilka. -Esküszünk a finom lepényre,
Jacek a bandánk vezére!
– Nagyon jó! – bólogattak az ikrek.
– És még egyet – folytatta Emilka –, nincs többé „hetek” bandája! Magszűnt!
– Magszűnt? – kérdezte szomorúan Kasia.
– Igen. Ugyanis mától fogva elkezdte tevékenységét a „kilencek” társasága. Magunk
közé fogadjuk Körtét és Olekot!
– Hiszen én elutazom – suttopta Olek, érezve, hogy szemébe könnyek gyűlnek. – Ma
elutazom..
– De visszajössz! Jövőre visszajössz!
– Visszajövök! – mondta Olek, és az ablakhoz lépett. -És... és... köszönöm.
Az eső elállt, az utolsó cseppek kimerően csorogtak az esőcsatornából. A virágágyás
közepén álló orgonabokor finoman megrázta ágait. A vörös kandúr magasba tartott farokkal,
kényesen lépkedett át a nedves kövezeten a túlsó oldalra. A galambok felröppentek, azután

ismét tipegve rótták a köröket az aszfalton. A felhőtakarón halvány fénysugár tört át, fénybe borította a meredek háztetőket.

A varsói Óváros felett újra fölragyogott a nap.

A kiadásért felel

a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó igazgatója

Felelős szerkesztő: Gácsi Klára

A szöveghűséget ellenőrizte: Dávid Csaba

Műszaki vezető: Gonda Pál

Képszerkesztő: Szecskó Tamás

Műszaki szerkesztő: Bolgár Ivánné

59 800 példány, 14 (A/5) ív, MSZ 5601-59

76 -2675. Szikra Lapnyomda, Budapest

IF 2690-e-7779